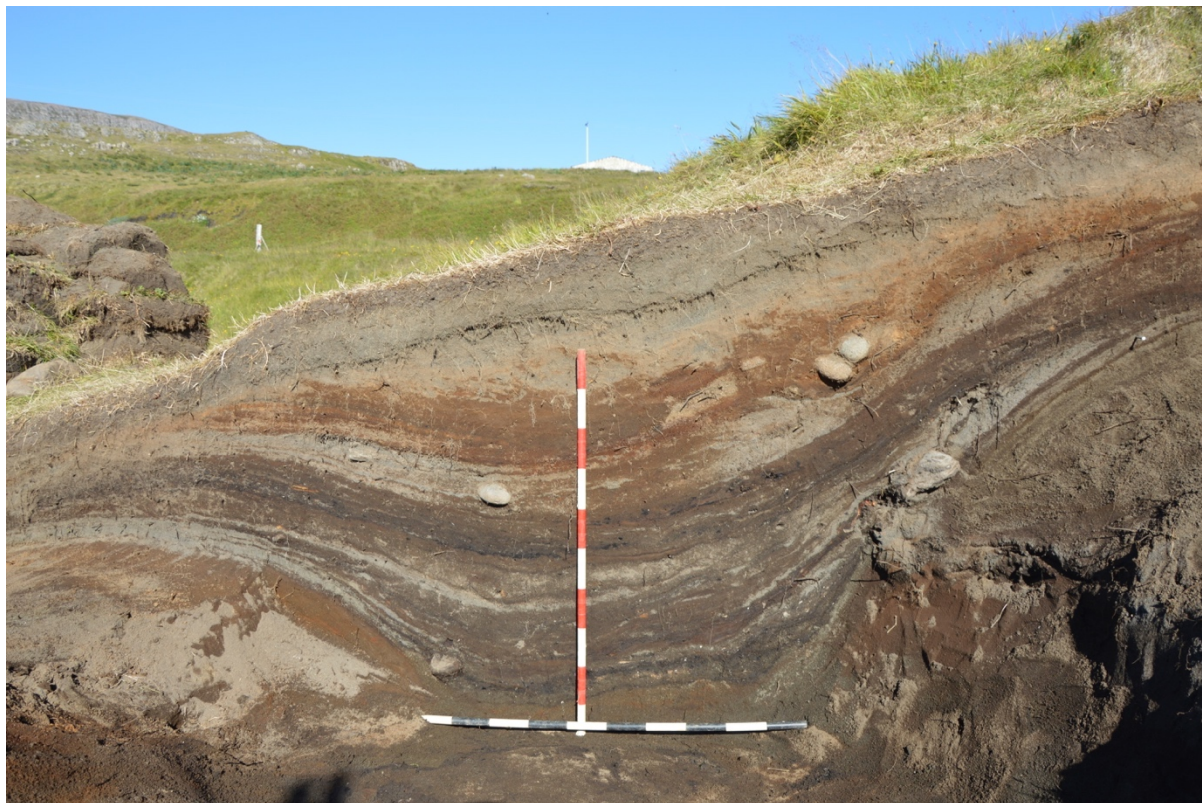

Landnámsminjar í Sandvík

Björgunarrannsókn

Lísabet Guðmundsdóttir

með viðaukum eftir Guðrúnu Öldu Gísladóttur og Grace Cesario

Reykjavík 2021

FS826-20081

Rannsóknarnúmer

201806-0076

ÞJMS númer

2020-08

Stutt lýsing rannsóknar

Fornleifarannsókn í Sandvík fólst í björgunaruppgreftri á minjum við sjávarsíðuna sem eru í hættu vegna ágangs sjávar

Tegund rannsóknar

Björgunarrannsókn

Staðsetning

Sandvík - Bær - Kaldrananeshreppur - Strandasýsla

GPS hnit

A: 389887 N: 582301

Rannsóknartími

09.08.2020-22.08.2020

Leyfishafi

Lísabet Guðmundsdóttir

Fjöldi starfsmanna

6

Forsíðumynd

Snið öskuhaugsins í Sandvík eftir rannsókn (Myndataka: Howell M. Roberts)

Fornleifastofnun Íslands 2020

Bárugata 3

101 Reykjavík

Sími: 551 1033

Netfang: fsi@fornleif.is Heimasíða: www.fornleif.is

Útdráttur

Fornleifarannsóknin í Sandvík er liður í rannsóknum á landnámi og þróun þess á Ströndum. Upphaf rannsóknarinnar má rekja til rofs við sjávarsíðuna. Ábúendur höfðu vakið athygli á beinum og gripum sem fallið höfðu úr rofabarði við sjávarsíðuna sem leiddi til þess að rannsókn hófst á staðnum til þess að kanna umfang og eðli minjanna. Í rofabarðinu var öskuhaugur frá víkingaöld sem leiddi til frekari rannsókna. Árið 2020 hófst uppgröftur á þeim minjum sem voru í hvað mestri hættu vegna ágangs sjávar. Hluti öskuhaugsins var grafinn, ásamt smáhýsi en að auki komu í ljós lýsisgryfja, sem grafin var að hluta til, og annað mannvirki en hlutverk þess er óþekkt, þar sem það var ekki rannsakað frekar. Benda minjarnar til þess að í Sandvík hafi verið lítið smábýli/nytjastaður sem byggði afkomu sínu að mestu á sjávarútvegi ásamt því að halda lítinn stofn húsdýra. Talið er að byggð hafi laggst snemma af í Sandvík, líklegast fyrir 1100 en sú fullyrðing krefst frekari rannsókna.

Lykilorð

Landnám, loftslagsbreytingar, öskuhaugur, smáhýsi, lýsisgryfja, sjávarnytjar

Excerpt

The archaeological excavation in Sandvík is part of a larger project called Settlement and marine landscape in Strandir, NW Iceland. Due to sea erosion, bones and artefacts have fallen from an erosion bank in a small bay called Sandvík in NW Iceland. A preliminary research revealed a midden from the settlement period. In 2020 an archaeological excavation was conducted on the area which was in most threat from sea erosion. Part of the midden was excavated as well as a small rectangular structure with a stone lined oven and part of a blubber pit. The excavation also revealed a new structure which has not been excavated. The main results suggest that there was a small settlement farm in Sandvík which was heavily reliant on marine resources and subsidised by small scale farming. The farm was in use for a relatively short time and was most likely abandoned before 1100 but that still needs to be confirmed.

Keywords

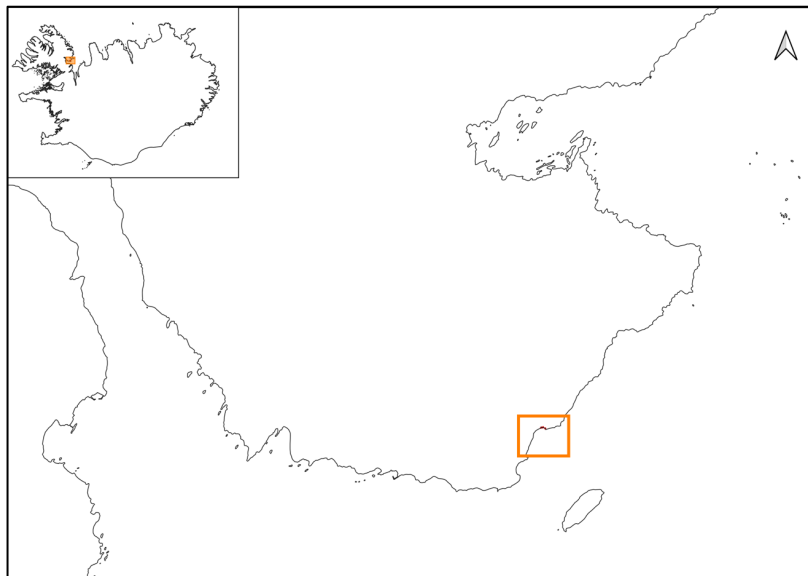
Settlement, global warming, midden, blubber pit, marine resources

Inngangur	6
Forsaga	7
Aðferðir	10
Fornleifarannsókn	12
Svæði A	12
Öskuhaugur	12
Torflög	18
Dýrabein og gripir	19
Samantekt	20
Svæði B	21
Mannvirki 1	21
Notkunarskeið I	23
Notkunarskeið II	27
Notkunarskeið III	32
Mannvirki 2	33
Mannvirki 3	34
Gryfja	34
Samantekt	37
Niðurstöður	38
Heimildaskrá	40
Viðauki 1	42
Gripaskýrsla	42
Almennt yfirlit: Efni, fjöldi og hlutfall gripa, auk helstu tegunda	43
Umfjöllun	46
Járn	46
Steinar	46
Gler	47
Bein	47
Prjónar	48
Reka	48
Áhald – óþekkt notkun	48
Vaðbeygja	49
Lokaorð	50
Heimildaskrá	50
Viðauki 2 - Dýrabeinagreining	52

Introduction	54
Methods	54
The Sandvík Archaeofauna.....	54
Analysis	55
Discussion and Future Research	58
Bibliography	59
Skrár	62
Fundaskrá.....	62
Sýnaskrá	73
Jarðlagaskrá.....	74
Ljósmyndaskrá	82

Inngangur

Sandvík er lítil vík í landi Bæjar í Kaldrananeshreppi á Ströndum. Síðastliðinn áratug hafa gripir og bein verið að falla úr rofabarði við sjávarsíðuna sem landeigendur hafa hirt og vakið athygli minjayfirvalda á. Vegna aukinnar stormvirkni og ágangs sjávar hefur rof aukist verulega í Sandvík og orðið ljóst að ef bjarga á þessum minjum með einhverju móti þarf að hafa hraðar hendur. Fornleifauppgröftur fór fram dagana 9. ágúst til 21. ágúst 2020. Stjórnandi rannsóknar var Lísabet Guðmundsdóttir sem auk þess sá um úrvinnslu. Að vettvangsrannsókn komu fornleifafræðingarnir Howell M. Roberts, Þóra Pétursdóttir, Lilja Pálsdóttir og Alva McGowen auk fornleifafræðinemans Björns Guðjónssonar. Guðrún Alda Gísladóttir sá um griparannsókn og -skýrslu og Grace Cesario sá um bráðabirgðagreiningu á dýrabeinum.

Mynd 1. Á kortinu hefur rannsóknarsvæðið verið merkt inn á með appelsínugulum ferning.

Rannsóknin var unnin í góðu samstarfi við landeigendur Bæjar, þau Mörtu Guðrúnu Jóhannesdóttur og Bjarna Þórisson og eiga þau miklar þakkir skildar fyrir liðlegheit, matarboð og varðelda. Auk þess vil ég þakka þeim sem lögðu hönd á plóg og aðstoðuðu við sandmökstur, en ekki er lítið af sandinum í Sandvík, sem og þeim sem sýndu rannsókninni áhuga. Þess ber að geta að rannsóknin fór fram í miðjum veirufaraldri og þurftum við að fara eftir settum sóttvarnareglum eins og gefur að skilja hafði áhrif bæði á rannsóknina sjálfa auk þeirra kynningarviðburða sem áætlað var að halda. Það gat verið krefjandi að stunda

fornleifarannsóknir og halda fjarlægðartakmörk bæði innan hóps og utan en það hafðist allt að lokum.

Mynd 2. Uppgrafarteymið fyrri vikuna. Björn, Þóra, Lísabet og Howell.

Mynd 3. Uppgrafarteymið seinni vikuna. Howell og Lilja standa en sitjandi eru Alva, Björn og Lísabet.

Forsaga

Sandvík er lítil vík suðaustan við núverandi bæjarstæði Bæjar í Kaldrananeshreppi á Ströndum. Bæjar er fyrst getið í heimildum frá árinu 1397, nánar tiltekið í máldaga Kaldrananeskirkju (DI III 1896:89). Hins vegar er minnst á Grímsey, sem er eyja um 1800 m suðaustan við Sandvík, í Landnámu. Samkvæmt þeirri heimild fór kona að nafni Bergdís ásamt Grími manni sínum og syni Þóri, frá Haddingjadal (sem í dag kallast Hallingdal í Noregi) í landaleit til Íslands. Voru þau um veturinn í Grímsey á Steingrímsfirði en sama vetur lést Grímur á sjó. Bergdís og Þórir fóru um vorið úr Grímsey. (ÍF I 1968). Þar sem ekki

er rennandi vatn í eygni hefur verið giskað á að landnámsbýlið hafi verið í Sandvík en ekki á Grímsey (Lísabet Guðmundsdóttir 2019). Björn Guðjónsson, fornleifafræðinemi, er fæddur og uppalinn á Bakkagerði, rétt austan við Sandvík, samkvæmt Birni voru mikil umsvif á svæðinu á fimmta áratug síðustu aldar. Vitinn í Grímsey var byggður, bryggjan á Drangnesi var lengd, auk þess var frystihúsið á Drangnesi byggt. Fyrir öll þessi mannvirki var tekinn sandur í Sandvík. Björn telur að við sandtökuna hafi komið upp járnarusl sem var kastað í burtu og meðal þess var sledda sem finnst skömmu síðar af Bjarna Guðmundssyni (f. 1927), sem talin er að hafi verið notuð til þess að skera hval eða sel. Sá gripur er nú týndur og tröllum gefinn. Loftur Bjarnason (f. 1965] fann síðar sverð fyrir ofan við ruslahauginn á barnsaldri en ekki er vitað hvað varð um það. (Lísabet Guðmundsdóttir 2019). Árið 2001 var jörðin skráð ásamt öðrum bæjum í Kaldrananeshreppi af Ragnari Edvardssyn (Ragnar Edvardsson 2002). Ábúendur hafa í gegnum árin fundið bein og grip, sem hafa fallið úr rofabarði við sjávarsíðuna, og haldið til haga. Árið 2014 greindi Albína Huld Pálsdóttir dýrabeinin, í allt 18 dýrabein, sem reyndust vera úr svíni, nautgripum, fiskum, sel, og mögulega rostungi. Albína dregur þá ályktun vegna svínabeins að haugurinn hafi hlaðist upp fyrir 1300 (Albína Pálsdóttir og Bergsveinn Birgissveinn 2015). Minjavörður Vestfjarða kannaði aðstæður árið 2015 og árið eftir gerðu starfsmenn Minjastofnunar Íslands frumkönnun á svæðinu. Loftmyndir voru teknar með flygildi, tóftir mældar upp og snið hreinsað. Bein úr stórgrip sem fannst í einu af neðsta mannvistarlaginu var aldursgreint og reyndist vera frá tímabilinu 777-973 e.Kr. með 95% öryggi, þeir bentu einnig á að brýn nauðsyn væri á fornleifarannsókn þar sem minjar eru í stórhættu vegna ágangs sjávar (Einar Ísaksson et al. 2018). Þrívíddarlíkan var gert af Sandvík árið 2017 af starfsmönnum Fornleifastofnunar Íslands og Háskólasafnsins í Bergen, auk þess voru rannsóknarmöguleikar metnir. Árið 2018 hófst samstarfsverkefni á vegum Háskólasafnsins í Bergen og Fornleifastofnunar Íslands sem fólst í frekari rannsókn á minjunum í Sandvík og athugun á hvort fleiri minjar leyndust undir yfirborði. Borkjarnarannsókn var gerð í 10x10m reitum í allri víkinni, snið öskuhaugsins var hreinsað og teiknað. Auk þess var grafið frá haugnum og kannað hvort minjar væru undir honum og við, könnunarskurður var grafinn í naust sem er austast í víkinni og í tóft sem uppgötvaðist við borkjarnarannsókn. Sú tóft er um 30 m vestan við öskuhauginn, veggir voru úr strengjatorfi og voru gólflög vel varðveitt. Sandlög voru á milli gólflaga og var því talið að þarna væri um að ræða búð sem notuð var árstíðabundið. Aldursgreining á birkikoli úr gólflagi búðarinnar leiddi í ljós aldur frá 7. til 8. öld. Hins vegar

hafa aldursgreiningar á viðarkoli á Íslandi oft gefið hærri aldur en rétt reyndist.

Aldursgreiningar á dýrabeinum úr öskuhaugi staðfestu fyrri aldursgreiningu, hann hefur hlaðist upp á 9. til 10. öld (Lísabet Guðmundsdóttir 2019). Árið 2019 var óvenju stormasamt og því fylgdi að auki há sjávarstaða sem leiddi til talsverðs landbrots í Sandvík, því var ljóst að nú yrði að hafa hraðar hendur því ekki þarf mikið til þess að minjarnar hverfi algjörlega í sjóinn. Á árinu 2020 hlaut rannsóknin styrk úr Fornminjasjóði og frá Háskólasafninu í Bergen til þess að rannsaka þær minjar sem eru í hvað mestri hættu. Markmið rannsóknarinnar árið 2020 er að fullgrafa meinta búið, öskuhaug og timburmannvirki sem þar er undir.

Landslag á Ströndum einkennist af litlu undirlendi, land er hrjóstrugt og hentar illa til landbúnaðar. Það þykir ólíklegt að Strandamenn hafi getað lifað á hefðbundnum landbúnaði einum sérstaklega við landnám þegar ekki var búið að koma upp bústofni (Ragnar Edvardsson 2002). Strandir eru hins vegar afar ríkar af auðlindum eins og rekaviði, fiski, sjávarspendýrum, fugli og jafnvel rostungum og hafa þær mögulega verið meðal ástæðna þess að Ísland var numið með töluverðum hraða og því má leiða líkur að svæði eins og Strandir hafi verið numin tiltölulega snemma í landnámsferlinu. Hins vegar er almennt talið að Vestfirðir hafi verið numdir síðar en til að mynda svæði sem henta betur fyrir hefðbundinn landbúnað (Ragnar Edvardsson 2002). Ragnar Edvardssonar bendir hins vegar á að þrátt fyrir að svæðið sé óhagstætt er kemur að landbúnaði þá er það afar vel staðsett ef nálgast þurfti náttúrulegar auðlindir. Sá sem stjórnað þeim, annað hvort með aðgengi að þeim eða hreint eignarhald, gat þar af leiðandi fljótt orðið vel stæður og valdamikill. (Ragnar Edvardsson and McGovern 2005, Ragnar Edvardsson 2010). Rannóknir í Vestur Noregi hafa sýnt fram á mikilvægi þess að horfa á búskaparhætti með öðrum augum en eingöngu út frá húsdýrahaldi. Not af náttúrulegum hlunnindum eins og sjávarnytjum, veiði, tré til kolagerðar, mýrarrauði til járnvinnslu, kléberg til ílátagerðar og flöguberg til þess að framleiða brýni voru hluti af hefðbundnu búskaparháttum og er þá talað um á ensku *infield resources* og *outfield resources* sem mætti útleggja sem auðlindir innan túns og utan túns (Øye 2003). Á Vestfjörðum hafa auðlindir utan túns (e. *Outfield resources*) skipt höfuðmáli til þess að komast af, bæði til þess að halda sér og sínum og framleiða varning til sölu eða vöruskipta. Áætlað er að gera tilraunir til þess að bera saman áþekk bæjarstæði í Noregi, þar

sem er lítið undirlendi og stutt í sjávarnytjar.¹ Til þess að sannreyna þessar hugmyndir er áætlað að gera grunnkönnun á bæjarstæðum í Kaldrananeshreppi og er rannsóknin í Sandvík hluti af þeirri rannsókn. Leitast verður við að svara spurningunum hvenær búseta hófst í Sandvík, hvers eðlis hún var, hvort hún var árstíðabundin og því tengd auðlindanýtingu eða hvort búsetan var föst. Þá verður spurt hve miklu máli veiðar skiptu og hve miklu hefðbundinn landbúnaður. Ef þar var föst búseta, var þá eingöngu sjálfspurftarbúskapur, eða var framleiddur varningur til sölu eða vöruskipta? Að lokum verður svæðið rannsakað í víðara samhengi og borið saman við áþekk bæjarstæði í Noregi og Grænlandi.

Aðferðir

Við fornleifauppgröft var notast við einingaaðferðina (e. Single context recording). Hver eining (jarðlag, mannvistarlag, niðurgröftur eða byggingarhluti) er ákveðinn atburður í uppbyggingu þeirra minja sem verið er að grafa. Hver eining er afmörkuð út frá tegund, lit og áferð, hún skráð á þar til gerð einingablöð, teiknuð eða mæld upp og ljósmynduð. Hver eining fær hlaupandi númer sem haldið er saman í einingaskrá. Öll gólflog voru sigtuð í 4 mm sigti á vettvangi ásamt lögum í öskuhaugi. Í þessari rannsókn voru öll lög mæld inn með alstöð í Isnet 93 hnitakerfi, hverjum einasta punkti fylgir X og Y hnit ásamt hæð yfir sjávarmáli. Gögnin voru færð inn daglega í landfræðileg upplýsingakerfi, nánar til tekið í Qgis. Að auki voru einingar færðar jafnóðum í flæðirit (e. Harris Matrix), það heldur utan um samhengi eininganna og auðvelt er að fylgjast með því hvaða jarðlag liggur ofan á hverju, þar af leiðandi hvaða jarðlag er eldra og yngra. Gripir voru mældir upp í því jarðlagi sem þeir fundust, öll dýrabein voru hirt en voru ekki mæld inn sértaklega. Snið voru handteiknuð í hlutföllunum 1:20. Uppgraftarsvæðin voru tvö, A og B. Á svæði A var öskuhaugur og var uppgraftarsvæðið 7 m á lengd og 3 m á breidd. Á svæði B var smáhýsi, brot af mannvirki ásamt gryfju og var uppgraftarsvæðið 8,4 m á lengd og 5,6 cm á breidd.

¹ Verkefnið er samstarfsverkefni Fornleifastofnunar Íslands og Háskólasafnsins í Bergen. Sjá: <https://www.uib.no/fg/coastark/113775/aktiviteter#sandv-k-strandas-sla-p-island-migrasjon-og-landn-m-og-maritime-relasjonar-i-vikingtid>

Mynd 4. Á loftmyndinni má sjá staðsetningu svæðanna, svæði B er vestan megin á myndinni og svæði A að austanverðu.
(Loftmynd: Morten Ramstad)

Fornleifarannsókn

Svæði A

Öskuhaugur

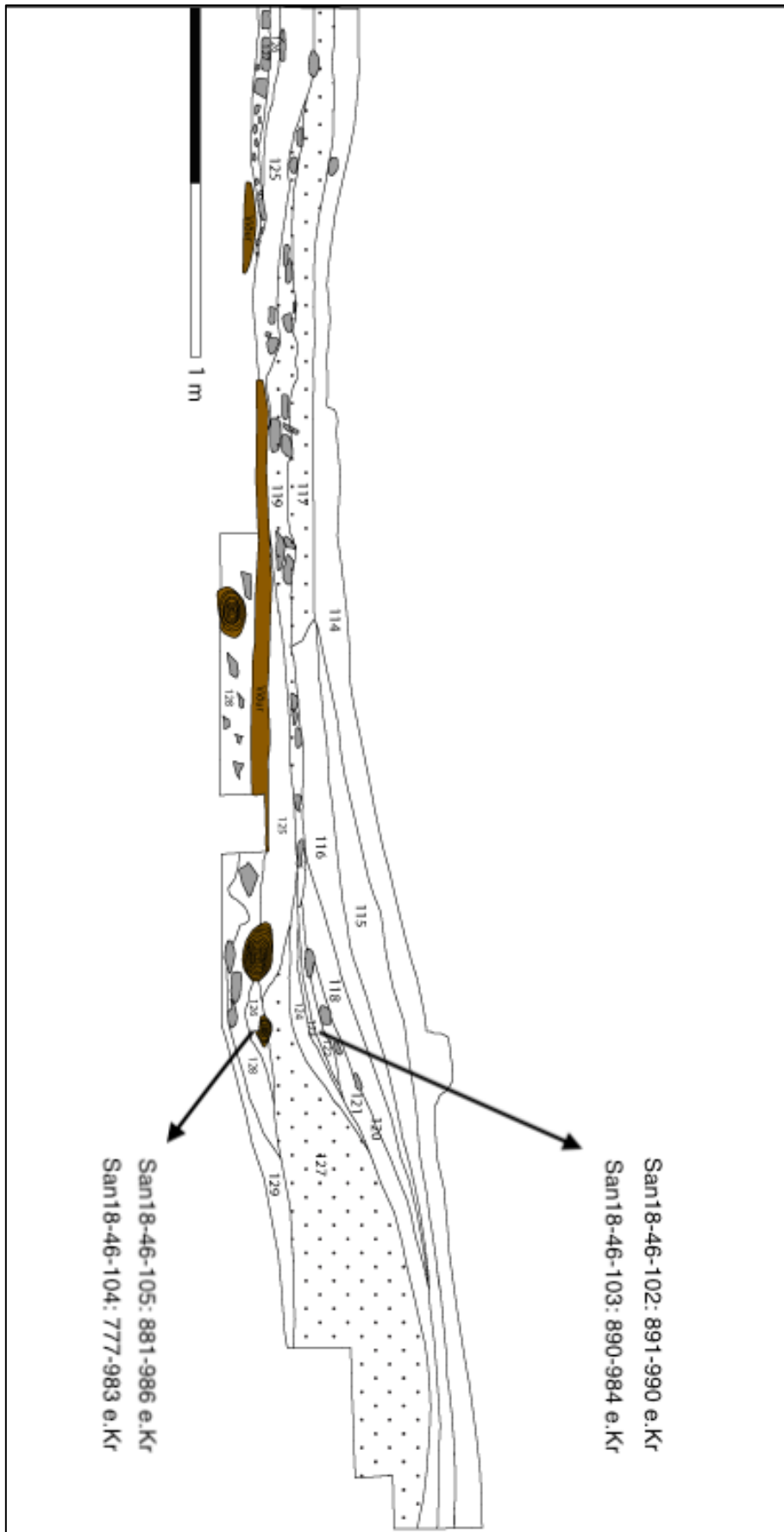
Í Sandvík eru tveir hólar og sín kartöflugeymslan á hvorum, báðar frá 20. öld. Á milli hólanna hefur meginþorri sandtökunnar átt sér stað sem fram fór um miðja síðustu öld. Talsvert landbrot hefur orðið fyrir neðan eystri hólinn og þar kom öskuhaugurinn í ljós.

Elsta mannvirkið á svæðinu er timburmannvirki, hvert hlutverk þess var er óljóst en mögulega hefur verið smíðuð lítil bryggja eða prammi til þess að skera hval eða sel.

Mynd 5. Timburmannvirki sem fannst árið 2018. Yfir bolunum eru timburfjalir sem augljóslega eru unnar. (Mynd tekin í N)

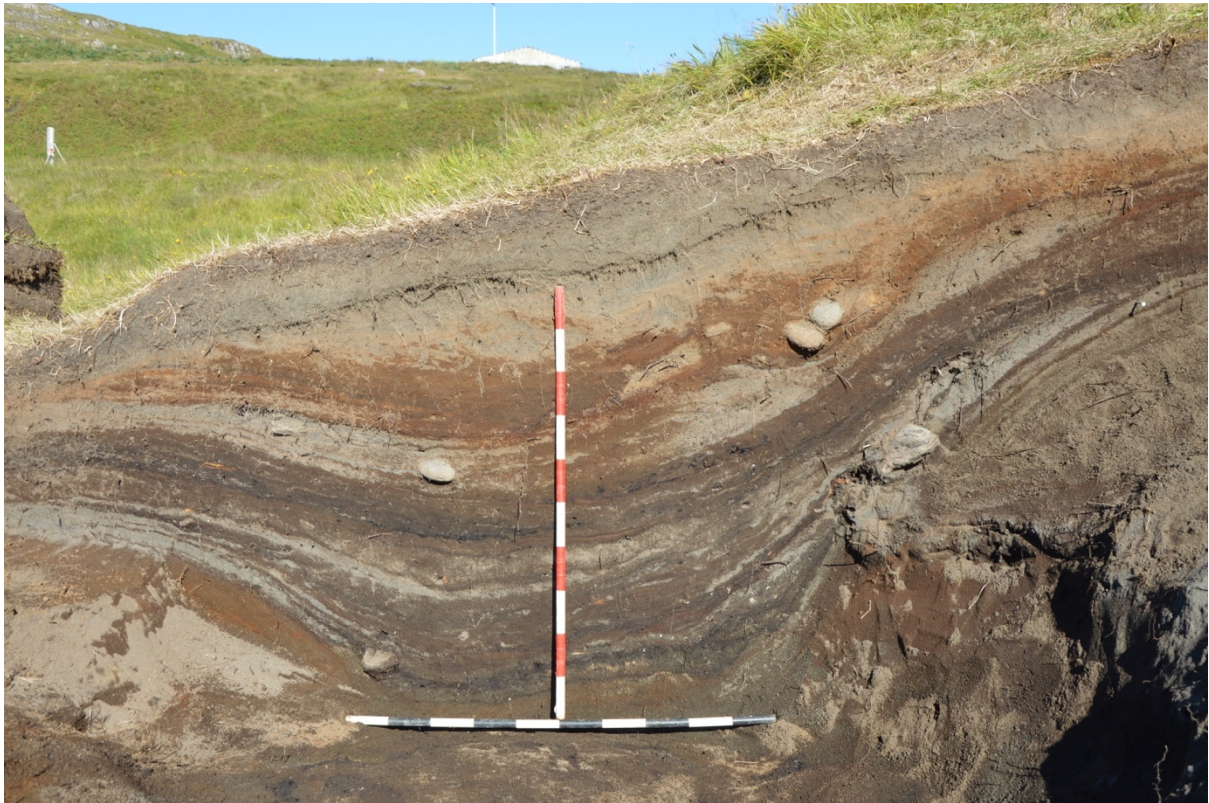
Þunn öskulög voru yfir timburmannvirkinu og svo tiltölulega þykkt sandlag, sjá sniðteikningu á mynd 6. Ekki gafst tími til þess að grafa þetta mannvirki á þessu uppgraftartímabili, né elstu mannvistarlögin

Mynd 6. Sniðteikning af öskuhaugnum og timburmannvirki frá 2018 ásamt aldursgreiningum. (Lisabet Guðmundsdóttir 2019.)

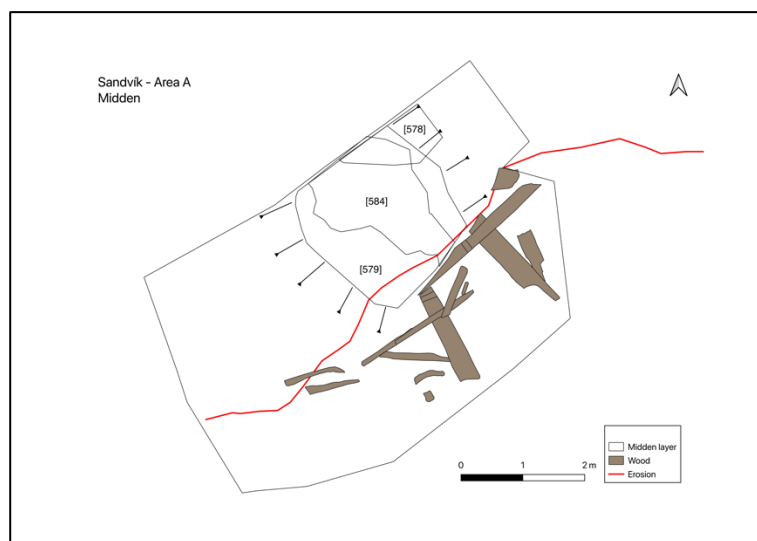
Eining	Lýsing
114	Yfirborðslag, aðallega sandur ásamt fokmold
115	Sendið silt lag, appelsínugult og brúnt, fokmold
116	Dökkgrátt sendið silt með kolum, inn á milli eru smáir steinar og bein
117	Gróft sandlag
118	Grábrúnt sendið silt, talsvert af kolum ásamt beinum, brenndum og óbrenndum
119	Dökk grár grófur sandur með skeljabrotum, talsvert af steinum sem eru um 20 cm í þvermál
120	Brúnt og bleikt lag, aðallega móaska, í laginu fannst kjálki úr nautgrip
121	Sandlag, með kolum inn á milli
122	Grábrúnt sandlag með kolum ásamt þykku lagi af beinum
123	Sama og 122
124	Dökkgrátt sendið silt lag með viðaröskulinsum og kolum
125	Gulgrátt sendið lag með hátt hlutfall járns
126	Sandlag með kolum og beinum í
127	Dökk grár sandur með appelsínugulum og brúnum silt linsum
128	Appelsínugult og grátt sand- og malarlag. Hátt hlutfall er af köntuðum sprungnum steinum, járnpanna
129	Járnpanna og óhreyfð möl

Sandlag [127] á sniðteikningu er enn ógrafið og lögin þar fyrir neðan. Ekki var notast við sama númerakerfi og árið 2018 en reynt verður að samræma númer eftir bestu getu.

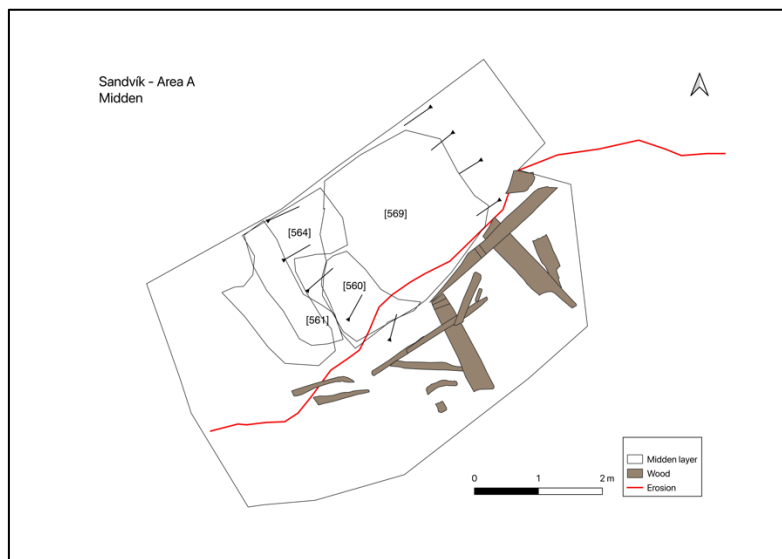
Mynd 7. Snið öskuhaugsins undir lok uppgrافتar 2020. (Mynd tekin í N)

Elsta lagið í öskuhaugnum var kolalag [584] (Lag [124] á sniðteikningu). Lá það ofan á sandlagi [127] á sniðteikningu. Lagið var blandað, sendið og leirkennt með móöskuflekkjum, beinum og töluvert af kolum. Ofan á því var beinalag [579] (Lag [122] á sniðteikningu), það var um 8 cm á þykkt og samanstóð nær eingöngu af beinum, mjög áþekkt lagi [569]. Sandlag [578] var í austurhlíð dældarinnar, fók með örfáum kolaögnum í.

Mynd 8. Teikning af elstu lögunum í öskuhaugnum. Viðurinn er undir sandlagi sem þessi lög liggja ofan á og er því eldri.

Ekki er talið um að hér sé um að ræða hlé í búsetu, við rannsókn kom í ljós að slíkt foksandslag gat myndast á örskömmum tíma. Yfir sandlagi [578] og [579] var lag [569], það var dökkbrúnt með töluvert af kolum, brenndum beinum, fiskibeinum, einstaka hvalbeinum og eldsprungnum steinum. Lagið var mjög feitt viðkomu, ekki ósvipað viðkomu og eitt af feitu góflögum í smáhýsinu á svæði B. Lög [564]. Lög [561] og [559], [545] voru sendin lög vestantil á svæðinu og voru að mestu utan öskuhaugsins. Austan við sandlögin og yfir lagi [569] var lag [560] það var einnig frekar sendið og laust í sér en í því voru eldsprungnir steinar og töluvert af kolum.

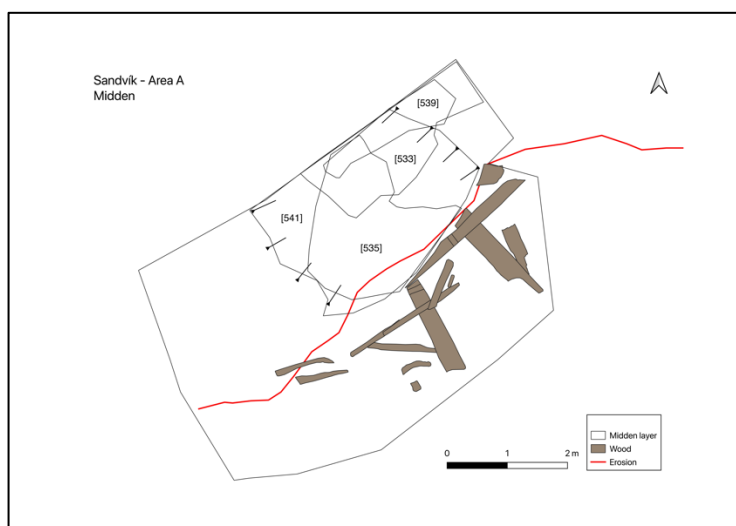

Mynd 9. Teikning sem sýnir staðsetningu laga [569], [564], [561] og [560]

Yfir því og í miðjum öskuhaug var svart sendið fokmoldarlag [553] með kolum beinum og steinum, það var mjög laust í sér. Lög [552], [551] og [550], voru minni lög, fyrir miðjum haug, þau voru mismunandi sín á milli en öll kolarík, lag [552] var með meira af dýrabeinum en hin fyrrnefndu. Yfir litlu lögunum fyrrnefndu var sótlag [541] sem náði yfir alla dældina, það var dökkgrábrúnt, í því var hátt hlutfall af kolum auk þess öskuflekkir og eldsprungnir steinar. Allnokkuð var af brenndum og óbrenndum beinum í laginu.

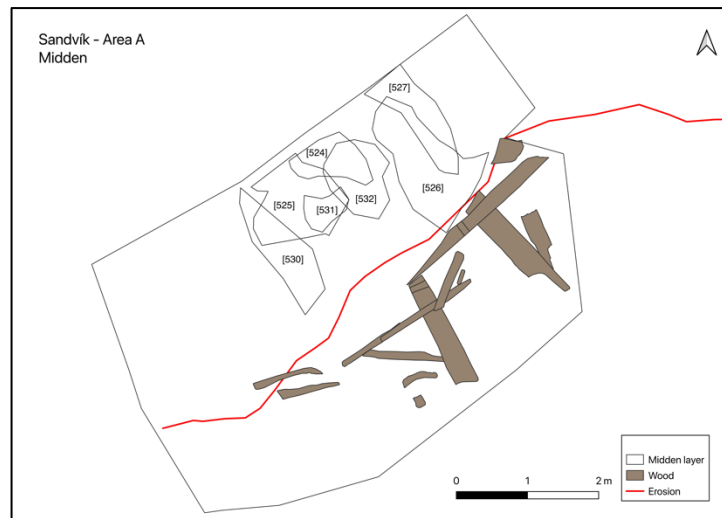
Mynd 10. Loftmynd af öskuhaugi, á myndinni sést dældin sem öskuhaugurinn hefur hlaðist upp í. (Loftmynd: Lísabet Guðmundsdóttir)

Mynd 11. Teikningin sýnir staðsetningu laga [541], [539], [535] og [533].

Yfir því upp við norður snið svæðisins var lag [539] sem samanstóð af ösku og kolum og er líklegt að þarna hafi verið hent úrgangi úr eldstæði í hauginn. Þar fyrir ofan voru lög [535], [533] og [532] sem öll voru blönduð og dökk á lit, talsvert var af brenndum beinum í lagi [535], móöskulinsur og eldsprungnir steinar á meðan hin tvö voru einsleitari. Öskulag [531] er lítið lag fyrir miðjum öskuhaugi, yfir lagi [535] sem, líkt og lag [539], virðist hafa verið úrgangur úr eldstæði og líklegast er um að ræða einn einstakan viðburð, lagið samanstóð aðallega af móösku, brenndum beinum og kolum. Lög [530], [527], [526], [525] og [524] eru að mestu samtíða, lag [530] er við jaðar dældarinnar að vestanverðu en lag [527] við

jaðarinn að austanverðu. Lög, [526], [525] og [524] eiga það sammerkt að vera afar feit viðkomu og minna um margt á feitu góflögin í smáhýsinu.

Mynd 12. Teikningin sýnir staðsetningu laga [532], [531], [530], [527], [526], [525] og [524]

Yfir lagi [525] var þétt beinalag [523] og samanstóð nær eingöngu af fiskibeinum sem voru nánast eins og smjör viðkomu. Yfir fiskibeinslaginu var sandlag [522], einstaka kol voru í laginu svo líklegast er um áfok að ræða. Lög [523] og [522] virðast vera yngstu lögin í öskuhaugnum. Hins vegar byrja að hlaðast upp blönduð torflög þar ofan á, annað hvort er um að ræða hrun úr íveruhúsum og búseta er að mestu aflögð, eða að torf er vísvitandi lagt yfir öskuhauginn.

Torflög

Torf [520] og [517] voru austan og vestan megin við dældina, og líktust hvað helst torfi sem hafi verið hlaðið umhverfis dældina á öskuhaugnum. Torfið var þétt, rauð-brúnt og brún-appelsínugult, í lagi [517] voru sjö steinar sem virðast hafa verið raðað meðfram torfinu. Vestan við torf [517] voru torfblönduð lög [515] og [513], hið fyrrnefnda var rauðgrábrúnt og appelsínugult á lit með einstaka kolum í, lagið var mjög sandríkt, torflag [513] var hins vegar lagskiptara, með sandlinsum á milli torflaga en bæði lög eru talin vera torfhrun úr nálægri byggingi. Yfir lögum [515] og [513] var lag [512], sem var sendið með torflinsum og eldsprungnum steinum. Þar yfir var torflag [511], það líktist hvað helst torfum sem komið var fyrir ofan á haugnum, eins og áður hefur komið fram en í laginu voru einnig eldsprungnir steinar og einstaka kol. Lögin sem þar liggja ofan á, lög [509], [508], [504], [502] og [501] eiga það öll sammerkt að vera torfblönduð og sendin. Í lögum [504] og [502] voru einstaka móöskuflekkir og kol. Hins vegar er hætt að kasta rusli í hauginn og búseta líklegast að

mestu aflögð en ef til vill var svæðið notað stöpt á þessu tímabili. Yfir torfinu var þykkt sandlag/yfirborðslag [500]=[114] sm hefur myndast þegar búsetu á svæðinu er með öllu lokið.

Mynd 13. Á myndinni sést glögglega skýr skil á milli torflaga, brún-appelsínugul lög efst í sniðinu og öskuhaugs, dökkbrúnu lögin. (Mynd tekin í N)

Mynd 14. Á myndunum má sjá Þóru, Howell og Bjössu að fjarlægja yfirborðslag [500] af öskuhaugnum.

Dýrabein og gripir

Grace Cesario, dýrabeinafornlifafræðingur, hefur gert grunngreiningu á dýrabeinasafninu í haugnum, í allt fundust 4445 bein í haugnum, fjöldi greinanlegra beina (NISP) var 2791. Um 85% af safninu voru fiskibein og eru vísbendingar um umframvinnslu á fiski sem hefur verið fluttur af svæðinu. Um 11% af dýrabeinasafninu tilheyrði húsdýrum og um 4% beinasafnsins tilheyrðu fuglum, selum og hvölum. Ef eingöngu bein húsdýra eru skoðuð tilheyrðu 62% beina kindum eða geitum, 19% nautgripum, 16% svínum og 3% hestum.² Þessi grunngreining gefur greinilega til kynna að fiskur skipti höfuðmáli í lífi Sandvíkinga. Þegar eingöngu húsdýrin eru skoðuð vekur áhuga fjöldi svínabeina. Samkvæmt Grace eru þetta

² Greining dýrabeina er enn í vinnslu.

ung dýr sem gefur til kynna að tilraun hafi verið gerð til þess að halda svín á svæðinu. Á heildina litið kemur þó skýrt fram að sjávarauðlindir skipuðu stóran sess í Sandvík, um 89% af beinasafninu eru villtar tegundir sem bendir til þess að bæjarstæðið hafi veirð valið út frá nálægð við þessar auðlindir.

Guðrún Alda Gísladóttir, gripasérfræðingur, hefur séð um greiningu gripa úr rannsókninni (sjá gripafræðiskýrslu). Það sem vakti áhuga okkar á vettvangi var fjöldi náttúrusteina sem fundust bæði í öskuhaug og í smáhýsinu. En samkvæmt yngri heimildum var trú manna á svokallaðra náttúrusteina rík á svæðinu á 18. öld og líklegast er sú trú á byggð á mjög gömlum grunni (Ólafur Olavius 1964). Að sögn Guðrúnar eiga gripirnir það helst sammerkt að vera frekar hefðbundnir, ekkert óþarfa skraut og vel notaðir. Gripa- og dýrabeinasafn bendir til þess að þarna bjuggu meðal- eða smábændur sem byggðu sína afkomu á sjávarútvegi (sjá dýrabeinaskýrslu).

Samantekt

Öskuhaugurinn í Sandvík er forn, aldursgreining á beinum úr lagi [122]/[579] leiddi í ljós að hann kann að hafa verið í notkun á tímabilinu frá 900-1000, jafnvel lengur þar sem ekki er aldursgreining á efstu lögnum í haugnum. Timburmannvirkið, elstu mannvistarleifarnar á svæðinu, er órannsakað enn sem komið en vonandi gefst tækifæri til þess á komandi uppgraftartímabili. Til þessa hefur höfundur þessarar skýrslu ekki fundið jafn vel varðveitt timburmannvirki á Íslandi og er það einstakt. Öskuhaugurinn sjálfur myndaðist í dæld við sjávarmálið. Þrátt fyrir borkjarnarannsókn hefur íveruhús, að öllum líkindum skáli, enn ekki fundist. Hins vegar hefur kom í ljós að sandurinn sem liggur yfir minjunum getur verið allt að þrjú metrar á þykkt og borinn sem notaður er nær ekki nema 85 cm. Hins vegar er rökrétt að íbúar hafi kastað rusli í átt að sjó og því má leiða líkum að því að íveruhús hafi verið norðan við hauginn. Torflög sem voru yfir haugnum tilheyra að öllum líkindum hruni úr torfveggjum

íveruhússins sem einnig gefur til kynna að húsið sé skammt frá. Öskuhaugar eru oft á tíðum besti glugginn inn í fortíðina, þangað henti fólk matarleifum, sem gefur til kynna hvað fólk borðaði og þar með fæst innsýn í hvernig húsdýrahaldi var háttað ásamt mikilvægi sjávarnytja. Úrgangur úr eldstæðum gefur til kynna hvað var notað til upphitunar, mór eða timbur. Gripir sem eru úr sér gengnir gefa til kynna hvað fólk notaði í hinu daglega lífi og gefa jafnframt vísbendingar um tísku. Úrvinnsla stendur enn yfir og eiga þessir þættir eftir að skýrast þegar á líður. Í Sandvík voru auðlindir úr hafi lífsnauðsynlegar til að komast af, fiskur, selur, hvalur og sjófuglar. Húsdýrahald var í raun aukabúgrein en dýrabein gefa þó til kynna að á bænum voru kindur/geitur, nautgripir, svín og hestar. Til eldsneytis var notað timbur, grádrapplitið aska benti til þess, að auki var talsvert af sóti og kolum ásamt mó. Kol hafa ekki verið greind en greining á þeim myndi sýna fram á hvort rekaviður hafi verið notaður eða innlendar trjátegundir. Gripir voru vel notaðir og slitnir, margir hverjir ef ekki flestir unnir úr innlendum efniviði.

Mynd 18. Hvalbein sem fannst ofarlega í öskuhaugnum. Þóra tekur ljósmynd, Björn og Howell fylgjast með. (SAN20-08-02)

Mynd 19. Blá glerperla úr smáhýsinu. (SAN20-08-37)

Mynd 20. Steinn með slípuðum botni, mögulega tafímaður. (SAN20-08-

Svæði B

Mannvirki 1

Um 30 m vestan við öskuhauginn, fyrir neðan og undir sandhól, fannst mannvirki við borkjarnarannsókn árið 2018. Sama ár var grafinn skurður til þess að kanna hlutverk mannvirkisins og aldur. Þar sem ekki eru gjóskulög á svæðinu þurfti að nálgast sýni til aldursgreininga. Talið var að mannvirkið hefði verið notað árstíðarbundið þar sem sandlög

voru á milli gólflaga og um væri að ræða búð sem var notuð við nýtingu á náttúrulegum auðlindum á svæðinu eins og fiski, fugli og sjávarspendýrum. Aldursgreining á birkikoli úr gólfi mannvirkisins leiddi í ljós að um afar gamalt mannvirki er að ræða, líklegast frá fyrstu árum búsetu í landinu, jafnvel fyrr (Guðmundsdóttir 2019). Hins vegar hefur verið sýnt fram á að kolefnisaldursgreining á birkikolum gefur oft hærri aldur en hinn raunverulega. (Árný Sveinbjörnsdóttir et. al. 2004, Schmidt 2018). Áætlað var að opna svæðið handvirkt en þar sem mannvirkið reyndist stærra en talið var og undir um það bil 2,5-3 m af sandi reyndist það óraunhæft.

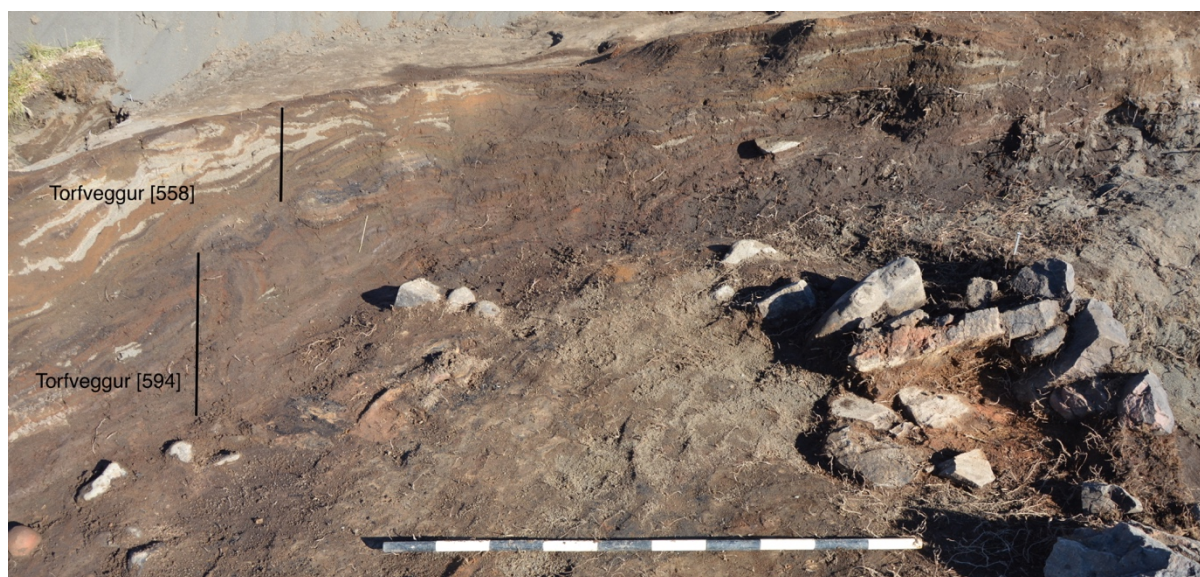
Mynd 21. Fyrsta tilraun til þess að opna svæðið handvirkt. (Mynd tekin í N)

Því var fengin vélgrafa til þess að grafa fram mannvirkið. Svæðið varð í heild sinni 8 x 6,4 m. Syðst, við sjávarmálið, var tiltölulega lítill jarðvegur yfir mannvirkinu en þykknaði þegar norðar dró. Augljóst var að töluvert hefur kvarnast af mannvirkinu vegna ágangs sjávar í gegnum tíðina en það svæði hefur náð að gróa á nýjan leik. Varðveitt lengd mannvirkisins að innanmáli var 3,6 m og breidd 2,5 m og að utanmáli 4,8 x 3,3 m, en hafa ber í huga að austurhluti mannvirkisins og suðurendi hafa ekki varðveist vegna sjávarrofs. Að öllum líkindum hafa dyr verið á suðurenda. Hægt var að skipta mannvistarlögum mannvirkisins í þrjú notkunar skeið, skeið I, II og III. Á elsta skeiðinu hefur mannvirkið að öllum líkindum verið nýtt til spuna þó að hlutverk þess hafi að öllum líkindum verið margþætt, síðar var mannvirkið nýtt árstíðabundið sem kann að tengjast lýsisbræðslu og annarri auðlindanýtingu á svæðinu. Mannvistarlög í yngsta skeiðinu tilheyra því skeiði þegar byggingin er komin úr notkun og tengist hruni og niðurbroti mannvirkisins.

Notkunarskeið I

Mannvirkið er reist skammt frá sjávarbakknum, að því er virðist, í smáhalla til vesturs.

Torfveggur mannvirkisins, torfveggur [597], var strenghlaðinn, appelsínugulur, fjólublár og grásvartur á lit, breidd veggjarins var frá 40 cm til 60 cm og frá 20 til 50 cm á hæð. Hver strengur var um 3 cm á þykkt. Veggnum hefur verið raskað að sunnan og austanverðu vegna sjávarrofs en það sem er varðveitt af veggnum er L-laga en mannvirkið virðist hafa verið nánast ferhyrnt að lögun. Veggurinn liggur á hreinum sandi en að öllum líkindum hefur gróðurþekja verið á svæðinu þegar veggurinn var hlaðinn.

Mynd 22. Á myndinni má sjá eldri og yngri torfvegg hússins. Upphaflegi veggurinn, veggur [594] er þéttari og en sá yngri [558] er með fjölmörgum sandlinsum í strengjum. (Mynd tekin í N)

Um 14 cm frá vesturlangvegg var lítið eldstæði, í botni voru flatar eldsprungnar hellur, [615] en yfir þeim var svart til bleikt móösku-, sót- og kolalag [614]. Þetta eldstæði virðist ekki hafa verið notað lengi, því að gólfslag [612] myndast mjög fljótt ofan á eldstæðinu. Auk þess er ofn [568] hlaðinn síðar við norðvesturenda byggingarinnar og er elsta skeið ofnsins samtíða gólfögunum, eldstæðin voru þar af leiðandi ekki í notkun samtíða.

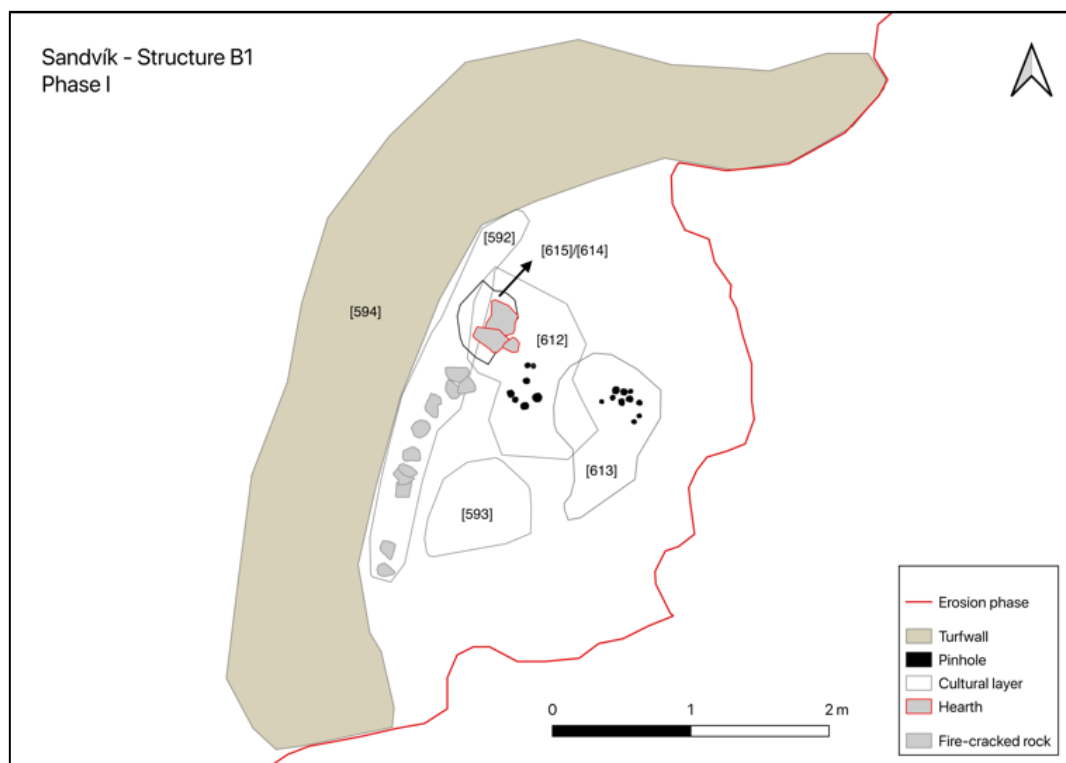

Mynd 23. Eldstæði [614]/[615]. (Mynd tekin í V.)

Mynd 24. Eldstæði [614]/[615] að vestanverðu en á myndinni sést einnig ofn [568] sem er yngri. (Mynd tekin í NV)

Elstu gólfög mannvirkisins eru [613] og [593], þessi lög eru samtíða og geta þar af leiðandi verið samtíða eldstæði [615]. Lögina eru bæði þétt, en hið fyrrnefnda er brúngrænt á lit með móöskuflekkjum en hið síðarnefnda er appelsínugult út í brúnleitt en einnig með móöskuflekkjum. Yfir gólfi [613] og eldstæði[615] var gólfag [612], það samanstóð aðallega af móösku og kolum. Upp við vesturlangvegg, yfir eldstæði og gólfi [612] var torfríkt lag [592], í því var auk þess röð af eldsprungnum lóbörðum steinum sem virðist hafa verið raðað meðfram veggnum. Ekki er vitað hver tilgangurinn var en ljóst er að þeim var raðað, og þeir þjóna engum tilgangi í byggingunni. Í laginu fannst snældusnúður úr rauðum sandsteini (gripanúmer: SAN2020-08-38) auk náttúrusteins sem kann að hafa verið nýttur sem tafлмаður þar sem ein hliðin var slétt (gripanúmer: SAN2020-08-39).

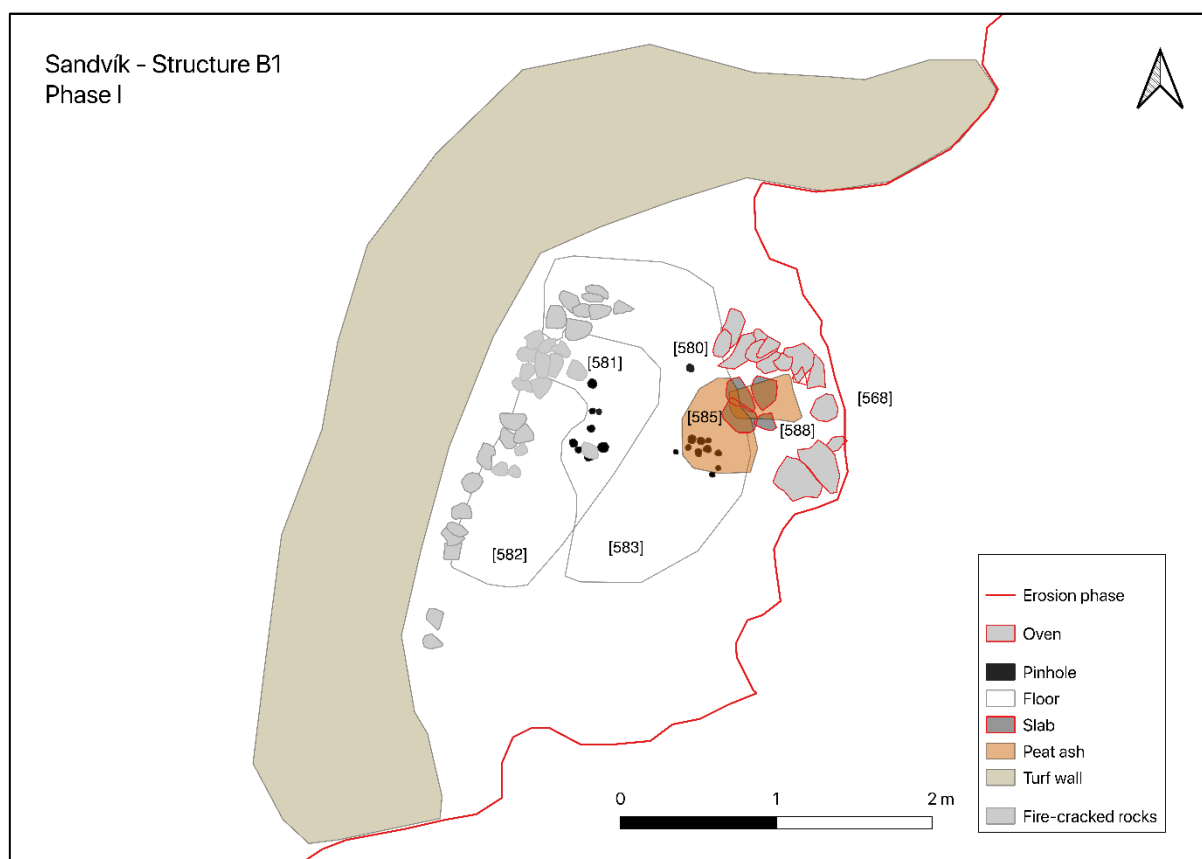

Mynd 25. Á kortinu má sjá staðsetningu elstu gólflaganna ásamt eldsprungnu steinum með fram vestur langvegg.

Nyrst í mannvirkinu var sendið áfokslag [591]. Það lá að hluta til ofan á óhreyfðum sandi en ofan á gólflögum [612] og [613]. Hér virðist hafa átt sér stað hlé í búsetu eða notkun á mannvirkinu. Yfir lagi [591] og að hluta til yfir gólflögum [612] og [613] lá gólflag [590] sem samanstóð aðallega af mjög þéttri móösku með talsverðu of kolum í. Pinnaholur [586], [595]-[611] voru í tveimur þyrpingum, þær voru grafnar í gegnum [612] og [613] en voru undir gólflagi [590]. Flestar voru þær frekar grunnar, frá 2 cm til 6 cm á dýpt, og þvermál frá 2 cm til 5 cm, flestar voru þær um 3 cm. Ekki er ljóst hvað þarna hefur staðið, en væntanlega eitthvert húsgagn sem hefur verið hreyft úr stað. Norðar voru tvær pinnaholur til viðbótar, pinnahola [580] og [581] sem voru yngri en þyrpingarnar tvær þar sem gólflög [583] og [585] lágu yfir þeim en yngri pinnaholurnar eru skornar í gegnum gólflög [582] og [583]. Ein tilgátan er að þarna hafi verið vefstaður. Hins vegar eru engir kljástear í mannvirkinu eins og ætla mætti ef þarna hafi veri vefstaður.

Mynd 26. Tvær pinnaholupyrpingar. (Mynd tekin í A)

Mynd 27. Teikning af ofni [568] ásamt samtíða lögum.

Í austanverðu húsinu var kassalaga ofn [568], hlaðinn úr flötum hellum, ofninn var um 48 cm breiður og um 50 cm djúpur, ekki er ljóst hver hæð hans hefur verið þar sem hann var hruninn en miðað við þær hellur sem enn standa hefur hann verið um 40 cm hár. Hellurnar hafa fallið til suðurs og eru hellurnar á syðri hlið alveg fallnar en að norðanverðu hallast þær. Ofninum hefur verið raskað að vestanverðu en þar eru nokkrir steinar varðveittir að því er

virðist á sínum stað. Í botni ofnsins voru fjórar eldsprungnar hellur [587] og ofan á hellunum móöskulag [588] sem var appelsínugult-bleikt á lit með svörtu sóti en engum kolum. Hér hefur því eingöngu mór verið nýttur til upphitunar. Yfir gólflagi [583] var móöskuríkt lag [558], það er mjög þjappað en er að mestu öskudreif úr ofninum.

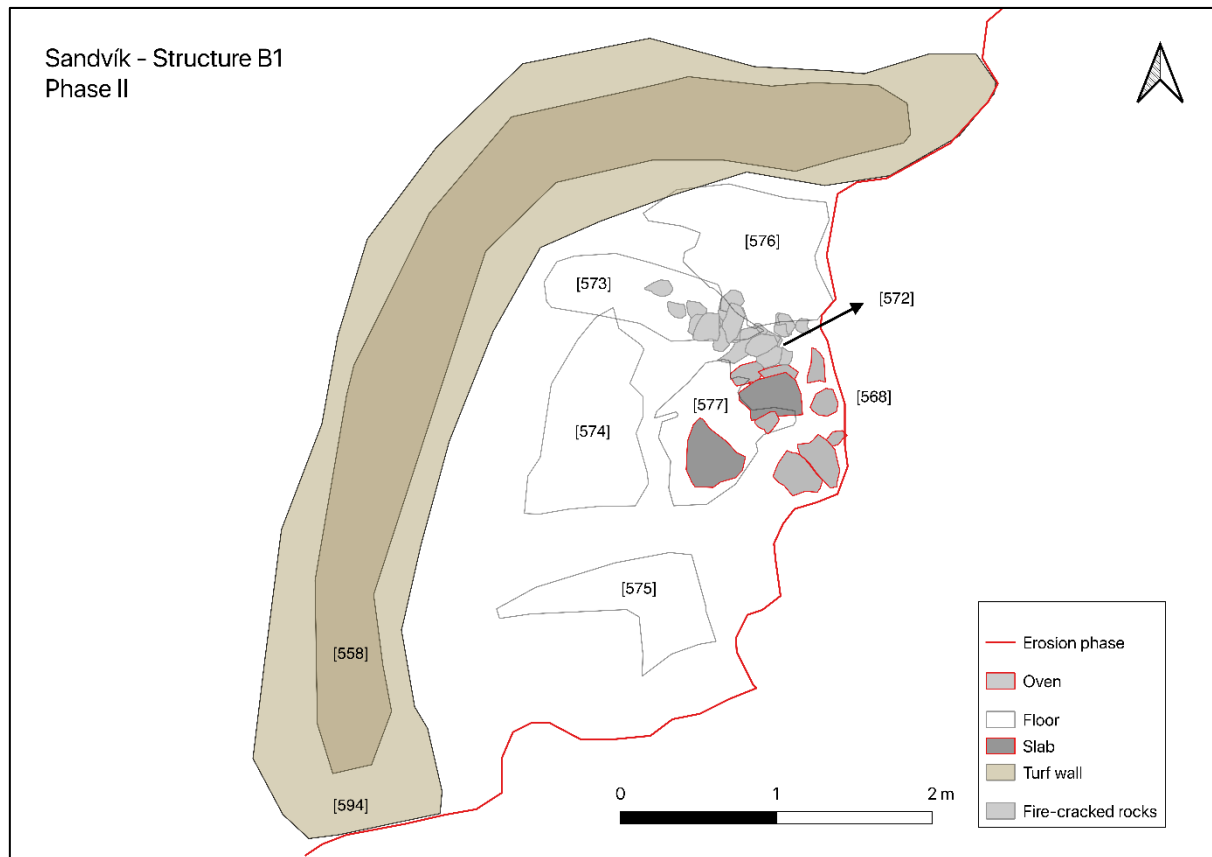
Mynd 28. Eldra notkunarskeið á ofni [568]. (Mynd tekin í A)

Þrátt fyrir að upprunalegt hlutverk mannvirkisins sé enn á huldu fundust ýmsar vísbendingar sem auðvelda túlkun. Á þessu skeiði fannst snældusnúður, ein blá glerperla og náttúrusteinar, jaspis (eldtinna), járn nagli auk fjöldinn allur af eldsprungnu grjóti. Stærð, lögun, gripir og ofninn minna mjög á jarðhýsi sem oft finnast á víkingaaldar bæjarstæðum. Þessi bygging er hins vegar ekki niðurgrafin enda hefur það ekki verið hægt í svo sendnu landslagi. Hins vegar kann upphaflegt hlutverk hússins að hafa verið hið sama og margra jarðhýsanna sem hingað til hafa verið rannsökuð og oftar en ekki tengd við iðju kvenna eins og vefnað og spuna (Milek 2012).

Notkunarskeið II

Ofan á gólflagi [582], sem tilheyrði notkunarskeiði I, var gólflag [577] og lá það yfir pinna holuþyrpingunni sem var nær ofninum. Lagið samanstóð að mestu af móöskudreif úr ofninum sem síðar hefur verið gengið á. Nyrst í mannvirkinu var móöskulag [576], það var frekar laust í sér, sendið og örþunnt, einstaka viðarkol voru í laginu. Gólflög [575], [574] og [573] voru móöskublönduð gólflög, þau voru samtíða, frekar lítil en frábrugðin hvort öðru. Gólf [575] var syðst í tóftinni, laust í sér, blandað og samanstóð af blandaðri móösku. Það var raskað vegna skurðar sem grafinn var 2018 og vegna sjávarrofs. Gólflag [574] var þétt móöskulag fyrir miðri tóft, í því voru frekar stórir kolamolar, lá það yfir pinnaholuþyrpingu sem er í vestanverðri tóft. Nyrst í tóftinni var gólflag [573], gólfið var þétt og torfblandað. Í því var einnig fjöldi eldsprunginna steina sem flestir voru um 15-20 cm í þvermál. Yfir gólfi

[573] og norðan við ofn [568] var lag af eldsprungnum steinum, eining [572]/[538], flestir hnefastórir en einnig voru örfáar hellur sem virðast hafa hrunið úr ofninum. Ef til vill voru steinarnir geymdir norðan við ofninn áður en þeir voru hitaðir upp á nýjan leik.

Mynd 29. Staðsetning gólflaga í yngra byggingarskeiði.

Gólflag [563] var þétt móöskulag sem náði yfir nánast allt miðbik tóftarinnar og yfir gólflög [575], [574] og [573]. Gólflag [557] var að vestanverðu í tóftinni, mjög feitt, dökkt, nánast svart á lit með torfskellum. Gólflag [563] var torfblandað með feitum dökkbrúnum lífrænum skellum. Það var frábrugðið öðrum gólflögum í tóftinni, þar sem í því var engin móaska og hversu lífrænt það virtist vera. Bendir það til þess að notkunin hafi verið önnur en fyrr. Á milli gólflaganna voru sandlög sem bendir til að húsið hafi verið notað árstíðabundið undir lokin.

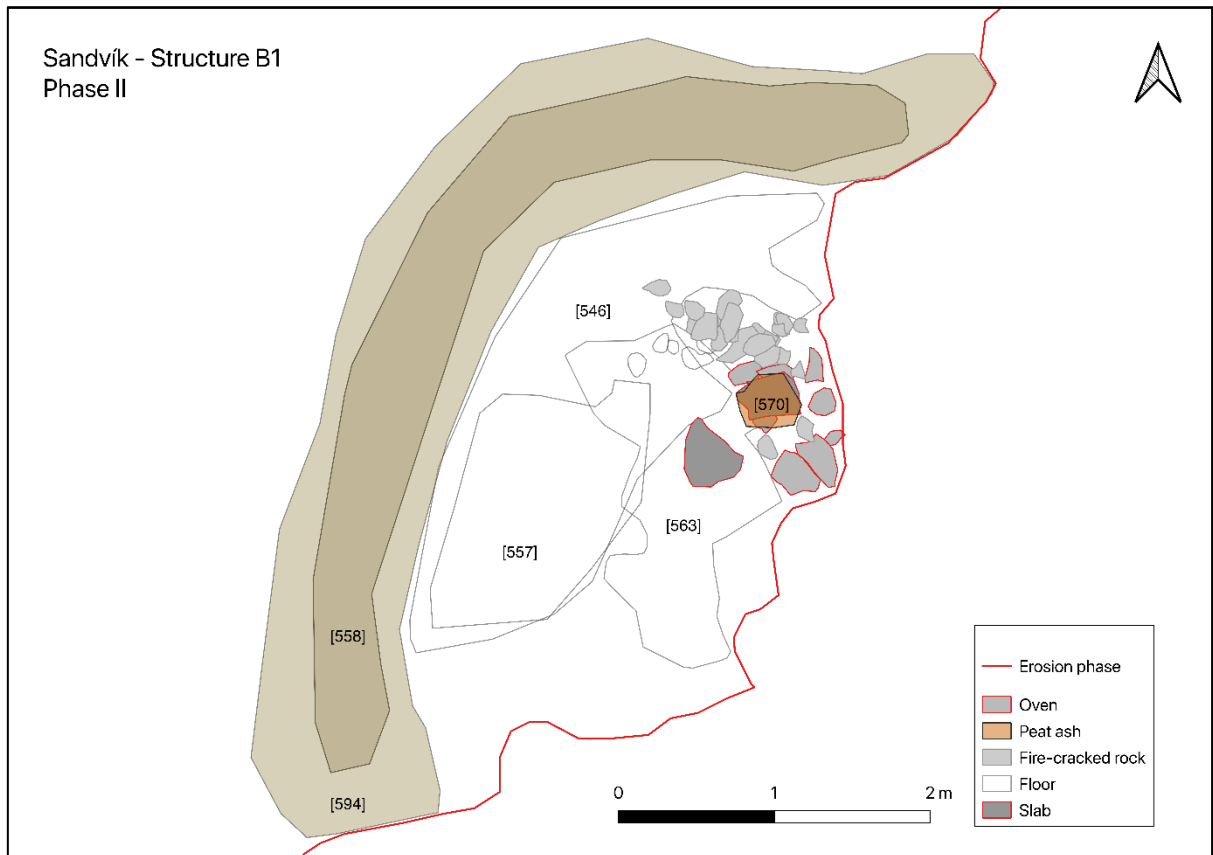

Mynd 30. Nærmynd af góflögum [557] og [546]. Á myndinni má sjá sandlög á milli góflaga auk þess glansa góflögin vegna þess hve feit þau eru. (Mynd tekin í N)

Yngsta góflagið í búðinni var góflag [546], náði það yfir nær allan vesturhelming mannvirkisins. Gólfíð var mjög feitt, grátt til ljósbrúnt á lit, það var torfblandað með einstaka kolum í. Við uppgröft brotnaði lagið og er það talið vera vegna þess hve fituríkt það var.

Mynd 31. Yfirlitsmynd af svæði B. Vestan við mannvirkíð er gryfja og norðan við hana er annað mannvirki, eingöngu hluti veggjarins hefur verið grafinn fram af því mannvirki. (Mynd tekin í S)

Mynd 32. Staðsetning yngstu gólfagana í mannvirki B1.

Ofn [568]

Ofn [568] leit að mestu út eins og í eldra byggingarstiginu. Ofninn var 40 cm á lengd, 42 cm á breidd/dýpt og 18 cm á hæð. Hellur ofnsins voru eldsprungnar, sumar nánast rauðar á lit. Yfir móöskulagi [588] sem tilheyrði notkunarstigi I voru lagðar nýjar hellur í botn ofnsins, og þar yfir var svart, *in situ*, brunalag ásamt móöskulagi [570], ekki var hægt að grafa lögin hvort í sínu lagi þar sem svarta lagið var svo þunnt. Móaskan var bleik-appelsínugul, mjög hrein, engin kol eða brennd bein voru í öskunni. Þegar hætt var að nota ofninn hefur hann hrunið að nokkru en suðurhliðar ofnsins fallið til suðurs. Grjót og hellur [567] tilheyra hruninu.

Mynd 33. Yngra notkunarstig ofns [568]. (Mynd tekin í A)

Mynd 34. Hrun [567], á myndinni sést hvernig ofninn hefur hrunið að mestu til suðurs. (Mynd tekin í A)

Veggur [558]

Á þessu byggingarstigi er veggurinn hækkaður, varðveitt hæð er frá 30 til 40 cm. Líklegast hefur eldri veggurinn sigið talsvert og því hefur þurft að hækka hann og bæta. Torfveggur [558] er talsvert frábrugðin eldri vegg [594]. Veggurinn er strenghlaðinn, litríkur, brún-appelsínugulur og brúnn. Torfið sjálft er þétt en hins vegar eru sandlög á milli sem leiðir til þess að hann molnar auðveldlega niður. Torfið hefur að öllum líkindum verið tekið á öðrum stað en torfið í yngra byggingarstigi. Ekki er ólíklegt að það hafi verið tekið í Sandvík, allavega á stað þar sem talsverður sandur hefur verið undir sverði.

Utan mannvirkis

Vestan við mannvirkið var lítill öskuhaugur sem ekki hefur verið fullgrafinn. Þrjú lög voru grafin. Elsta lagið var móöskulag [540], það var nokkuð þétt, grátt með viðaröskulinsum. Innlyksur voru kol og eldsprungnir steinar. Þar ofan á var lag [536], það var laust í sér, svart með gráum og appelsínugulum skellum. Innlyksur voru kol, steinar og brennd bein. Efst í

öskuhaugnum var móöskulag [521], sem var upp við vegginn, þétt en raskað vegna skurðar sem grafinn var 2018. Ekki reyndist unnt að grafa öskuhauginn þetta árið en ef tækifæri gefst er möguleiki að rannsaka frekar hvað fólk aðhafðist í mannvirkinu, er munur á öskuhaugnum í notkunarskeiði I og notkunarskeiði II þar sem notkun hússins er talin hafa verið mjög frábrugðin? Einnig gefst tækifæri til þess að bera saman öskuhaug sem talinn er tilheyra venjulegu íveruhúsi og öskuhaug sem tilheyrir notkun smáhýsis.

Notkunarskeið III

Lög í notkunarskeiði III tengjast öll því tímabili þegar hætt var að nota bygginguna. Lög [537], [534], [529], [504] og [519] eru hrun, þau þrjú fyrrnefndu eru hrun úr veggjum en lag [519] er gráleitt, torfblandað lag sem liggur ofan á eldsprungna grjótinu norðan við ofninn, ekki er alveg ljóst hvort það er hrun eða hvort torf hefur visvitandi verið lagt yfir eldsprungna grjótið einhverra hluta vegna. Öll eru þessi lög mjög sendin og blönduð. Lög [518] og [516] eru öskulög sem bæði liggja ofan á torfveggnum, sem bendir til þess að enn er verið að nýta svæðið á einhvern máta eftir að húsið fer úr notkun. Síðar hefur tóftin fyllst af sandi, sandlag [507] með fokmoldarlinsum er um 70 cm þykkt, neðst í laginu var hvalbein, beini hefur verið hent í tóftina þegar hún hætt var að nota hana. Það gæti hins vegar bent til þess að annaðhvort hafi lýsisgryfjan verið notuð lengur en mannvirkið eða að mannvirkið norðan við smáhýsið hafi enn verið í notkun þegar notkun smáhýsisins lagðist af. Svört sótlinsa [503] var að auki í sandinum en þar fyrir ofan var eingöngu sandur [500] upp að grasrót.

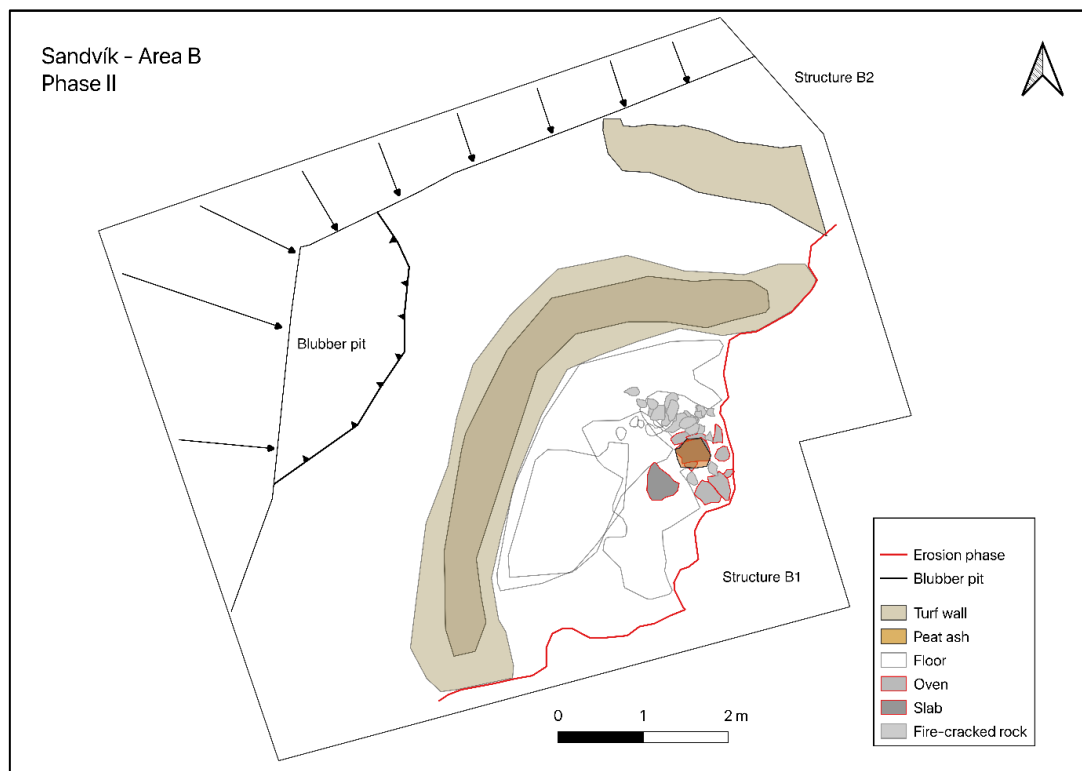
Mynd 35. Sandlag [507] sem fyllti tóft B1 á svæði B. (Mynd tekin í SA)

Mynd 36. Bjössi heldur á hvalbeininu (SAN20-08-2) sem fannst í sandlagi [504].

Mannvirki 2

Um það bil 1 m norðan við mannvirki 1, í norðausturhorni svæðisins var grafinn fram torfveggur [548], hann er að því er virðist hlaðinn ofan á torfhrun úr mannvirki 1. Þrátt fyrir það er talið að mannvirkið sé samtíða yngra notkunarstigi hússins og að hluta til gryfjunni. Veggurinn er tiltölulega vel varðveittu. Hann er strenghlaðinn, appelsínugulur-brúnn á lit, og torfið er þétt.

Mynd 37. Teikning sem sýnir afstöðu gryfjunnar og mannvirkjanna tveggja.

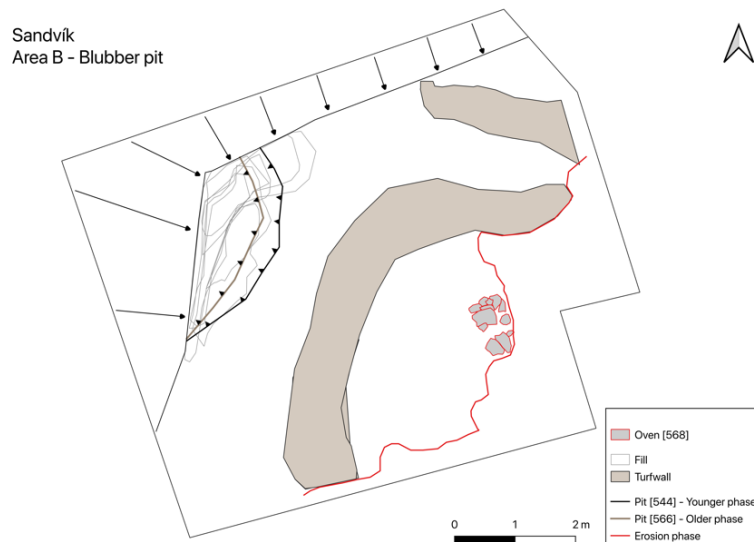
Mynd 38. Torfveggur [548], sunnan við vegginn má sjá mannvirki 1. (Mynd tekin í S)

Mannvirki 3

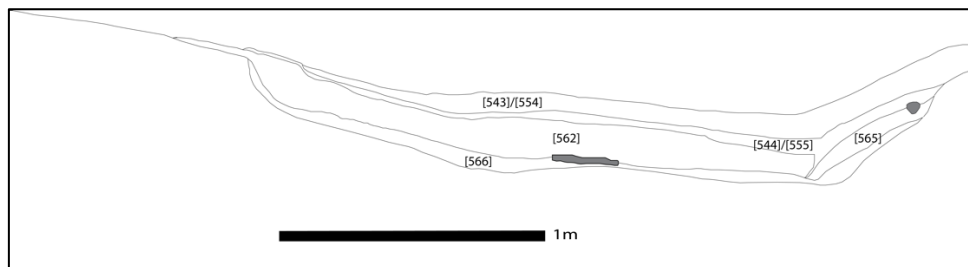
Gryfja

Um 1 m norðvestan við mannvirki 1, undir um 3 m af sandi, var gryfja, sem grafin var í gegnum ruslalög og torfhrun, Sýnileg lengd gryfjunnar var um 3,4 m en ekki er ljóst hversu breið hún hefur verið þar sem hún var eingöngu rannsökuð að hluta. Dýpt hennar var um 1,2 m. Gryfjunni var hægt að skipta í tvö notkunarskeið. Efst í gryfjunni og við hana var torhrun [542], líklegast hrun úr yngri torfvegg búðarinnar, [558]. Hrunið var frekar þétt í sér, brún-appelsínugult torf með sandlinsum, einstaka eldsprungnir steinar voru í laginu. Austan við torfhrun [542] var feitt lag, mjúkt og lífrænt [543], var það hluti af yngstu fyllingunni í gryfjunni. Undir lögum [542] og [543] var áfokslag [544] sem hefur myndast þegar ekki var verið að nota gryfjuna. Undir því var annað afar feitt lag [554] og er talið að lagið samanstandi aðallega af lýsi og lyktaði það eftir því. Lögin í gryfjunni voru lagskipt, fitulög og áfokslög inn á milli. Lag [555] og [565] voru sendin áfokslög og var feita lífræna lagið [562] á milli. Niðurgröftur [549] tilheyrir yngra notkunarskeiði og virðist hafa verið grafinn niður í eldri gryfju, eða jafnvel við hreinsun upp úr henni. Undir yngra notkunarskeiðinu var þykkt einsleitt svart, hreint sandlag. Undir sandlaginu tók við nýr fasi [566] sem var í raun grafinn sem eitt lag en undir því voru að minnsta kosti sex lífræn lög með þunnum sendnum lögum á milli, líkum þeim sem var lýst að ofan. Komið var svo niður á sendin jarðlög sem marka fasaskil. Þessi jarðlög eru nokkur, en flest eru sendin áfokslög, þó nokkur (sérstaklega fyrir miðju) líti út fyrir að vera ruslalög. Ekki reyndist unnt að gráfa dýpra þar sem komið var niður fyrir vatnsborð, ferskt vatn spratt upp í botni gryfjunnar og því var uppgreftri sjálfhætt.

Notaður var borkjarni til að kanna dýpt ógrafinna mannvistarlaga en það gekk ekki vel vegna bleytu.

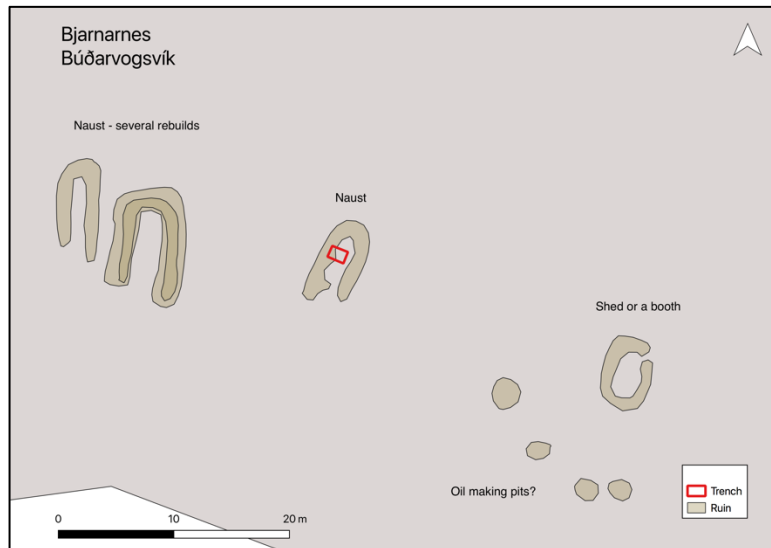
Mynd 39. Í horninu á teikningunni er sá hluti lýsisbræðslugryfjunnar sem grafinn var á þessu uppgrافتartímabili.

Mynd 40. Sniðteikning af gryfjunn

Eining	Lýsing
543	Mjúkt ljósgrátt lífrænt lag, vestan við búð.
544	Áfok og torflinsur í gryfju ásamt lífrínu lagi þar undir. Þétt til laust í sér, brún-appelsínugult og ljós grátt. Sendin silt og lífrænt
554	Lífrænt feitt lag í gryfju - lýsi
555	Sendið lag í gryfju á milli bruna?
562	Fituríkt lag í gryfju, í tvennu lagi, áfökslög á milli, þétt
565	Afokssandur sem liggur frá og yfir NA brún gryfju og að hluta til ofan í hana. Lagið er laus í sér, dökkbrúnt til þess að vera svart, svartur sandur með einstaka torfblettum, einstaka viðarkol
566	Fitulög með sandlinsum á milli. Mjúkt og laust í sér, ljósgrátt. Einstaka eldsprungnir steinar, brotnir. Lagið er um 3-15 cm þykkast í botni gryfju

Vegna þessara fitumiklu laga er talið að gryfjan hafi verið notuð til lýsisbræðslu. Gryfjan hefur verið notuð í fjölmörg skipti þar sem mörg áfokslög voru á milli fitulaganna. Í og við gryfjuna sem og í mannvirkinu sjálfu voru eldsprungnir steinar, svo að öllum líkindum hafa steinar verið hitaðir í ofninum þar og svo fluttir yfir í gryfjuna til þess að bræða spikið. Slíkar gryfjur eru vel þekktar í Noregi, sérstaklega í norðurhluta landsins. Norsku gryfjurnar (N. *Hellegrøp*) eru að meðaltali um 2-4 m á lengd, 1-2 m á breidd og frá 0,3 m til 1 m á dýpt. Sumar þeirra eru hellulagðar en aðrar niðurgrafnar. Að því er Gørill Nilsen, fornleifafræðingur segir voru gryfjur sem þessar í notkun frá 0 – 1200 e.Kr. og voru hvað algengastar á milli 600 og 900 e.Kr. Íðulega eru hrúgur af eldsprungnu grjóti í eða við gryfjurnar (Nielsen 2016). Verkþekkingin við lýsisbræðslu þessum gryfjum því miður glatast en tilraunir hafa verið gerðar héraendis og í Noregi sem hafa leitt í ljós hvernig þetta ferli hefur mögulega átti sér stað. Í stuttu máli er talið að ferlið hafi verið á þessa leið: Gryfja var grafin, eins og áður hefur komið fram, annað hvort hellulögð eða ekki. Selskinn var lagt í botn gryfjunnar og sneru hár niður á við, það var gert til að koma í veg fyrir að lýsið fari beint í jarðveginn. Steinar, um 15-20 cm í þvermál, voru hitaðir í eldi, þegar þeir voru orðnir nægilega heitir voru þeir fluttir yfir í lýsisbræðslugryfjuna, spik var lagt ofan á grjótið og þurfti að passa vel upp á hitastigið svo að ekki yrði eldur laus í spikinu. Reynt var að halda hitastiginu á spikinu í kringum 80-200°C, það mátti hins vegar ekki fara undir 70°C því þá hætti bræðsluferlið. Mismunandi aðferðir voru notaðar eftir dýrategundum en samkvæmt Gørill Nilsen hefur reynst heppilegra að hafa margar litlar gryfjur í röð í stað þess að hafa færri stærri gryfjur (Nielsen 2016). Í Búðarvogsvík á Bjarnarnesi, sem er næsti bær norðaustan við Bæ, eru naust og ásamt mögulegum lýsisbræðslugryfjum sem eru í kringum 0,5-0,8 cm í þvermál sem er í góðu samræmi við það sem þekktist í Noregi (Lísabet Guðmundsdóttir 2020).

Mynd 41. Uppmæling minja í Búðarvogsvík sem sýnir mögulegar lýsisbræðslugrafir

Hins vegar er gryfjan í Sandvík í stærri kantinum og er enn óþekkt hvernig hefur tekist að halda nægilegum hita í þeim til þess að bræða lýsið en að öllum líkindum hefur verið hlaðið yfir þær. Þess ber einnig að geta að Olavius skrifar um lýsisgryfjur í ferðabók sinni en þær eru af öðrum toga en þær norsku. Þar stendur að lýsis- eða lifragryfjur séu á hverjum bæ, þar sem menn hafa ekki efni á tunnum eða kerum. Gryfjurnar eru grafnar í þéttan og fastan jarðveg, sem ekki er algengur hér á landi. Sömu gryfjurnar eru notaðar ár eftir ár, þegar jarðvegurinn er orðinn gegnsósa af lýsinu, verður hann harður og þéttur, svo ekki tapast mikið af því, meðan lifrin er geymd í gryfjunni þar til hún er brædd (Ólafur Olavius 1964). Gryfjan í Sandvík tel ég sé full-stór til þess að geyma lifur og spurning hvort jarðvegur hafi verið nægilega þéttur. Hins vegar er ekki hægt að útiloka það eins og er.

Samantekt

Við rannsókn árið 2018 kom í ljós mannvirki sem var talið vera búð sem notuð var árstíðabundið, ástæðan fyrir þeirri ályktun var að milli gólflaga voru sandlög sem benda til þess að sandur hafi fokið inn í mannvirkið á milliþess sem það var í notkun (Guðmundsdóttir 2019). Rannsóknin í ár leiddi í ljós að notkun mannvirkisins var ekki ávallt á árstíðabundnum grundvelli. Upphaflega var mannvirkið nýtt til spuna og jafnvel vefnaðar, aftur á móti fundust ekki í því kljásteynar sem nauðsynlegt er að hafa við hendina þegar ofið er. Hins vegar fannst snældusnúður sem bendir til þess að þarna hafi verið spunnið. Í gólfum voru pinnaholur í tveimur þyrpingum og er talið að þær tengist einnig spuna. Stærð, lögun, ofn,

gripir og pinnaholur minna um margt á jarðhýsi sem finnast á flestum víkingaaldar bæjarstæðum á Íslandi. Guðmundur Ólafsson gróf upp jarðhýsi á Grelutóttum og Hjálmsstöðum og telur að í jarðhýsum hafi verið aðstaða fyrir kvenfólk en leiðir einnig rök að því að þau hafi verið baðhús (Ólafsson 1992, Ólafsson 1980). Karen Milek (Milek 2012) tók saman yfirlit yfir jarðhýsi á Íslandi og helstu einkenni þeirra sem eru stærð, hellulagðir ofnar, pinnaholur, eldsprungnir steinar ásamt gripum tengdum spuna og vefnaði. Milek tekur undir kenningu Guðmundar um að í jarðhýsum hafi verið aðstaða fyrir kvenfólk á víkingaöld. Þrátt fyrir að mannvirkið í Sandvík sé ekki niðurgrafið þá tel ég að upphaflegt hlutverk mannvirkisins hafi verið áþekkt hlutverki fjölmargra jarðhýsa á Íslandi. Þess ber að geta að álíka smáhýsi var grafið á Auðkúlu í Arnarfirði sumarið 2020 (Margrét Hrönn Hallmundsdóttir munnleg heimild). Nýting á húsinu breytist síðar meir, ekki er ljóst af hverju svo er, en ef til vill hefur bæjarstæðið verið flutt og búseta breyst. Þá virðist nýting hússins tengjast auðlindanýtingu og er að öllum líkindum árstíðarbundin, þar sem fín sandlög eru á milli gólfлага. Samtíða þessu notkunarkeiði er gryfja sem er talin tengjast lýsisbræðslu, auk þess var annað mannvirki hlaðið norðan við tóftina. Því er talið að mannvirkið tengist viðdvöl? einstaklinga sem stunduðu lýsisbræðslu. Lábarðir steinar voru hitaðir í ofninum og voru síðan fluttir yfir í gryfjuna til þess að bræða spikið. Gólfög, sérstaklega þau yngstu eru töluvert feitari viðkomu en úr eldra notkunarstigi hússins, því kann einhverskonar frekari vinnsla á lýsinu hafa átt sér stað í mannvirkinu.

Niðurstöður

Minjarnar í Sandvík eru frá landnámsöld og benda til þess að búseta hafi hafist á Ströndum samtíða öðrum svæðum á landinu en ekki síðar eins og oft hefur verið talið. Þrátt fyrir að íveruhús hafi enn ekki fundist né verið rannsökuð benda minjarnar til þess að þarna hafi að öllum líkindum verið föst búseta, hún hefur hins vegar lagst af tiltölulega snemma en ekki er ljóst hvenær það hefur verið. Annað hvort var búið að ofnýta þær auðlindir sem ábúendur nýttu eða bæjarstæðinu var einfaldlega fundinn nýr staður og kemur þá helst til greina að það hafi verið fært norðar, þangað sem bæjarstæði Bæjar II er nú en þar er talið að bæjarhóllinn hafi verið. Rannsóknir í Skagafirði hafa sýnt fram á að fjölmörg smábýli voru stofnuð við landnám sem flest lögðust af fyrir 1100 (Douglas). Ef til vill er um svipað mynstur að ræða á Ströndum. Sjávarnytjar léku stórt hlutverk í lífi Sandvíkinga, þar var fiskur unninn

og lýsi brætt. Lagt hefur verið til að timburmannvirkið hafi verið pallur til þess að skera hval og sel og hefur það verið talsvert hreinlegra en að gera það á sandi. Lýsisvinnsla á víkingaöld er nánast alfarið órannsökuð á Íslandi en víða á Selströnd eru vísbendingar um lýsisvinnslu. Smáhýsið vestan við öskuhauginn var upphaflega nýtt til spuna og hafa áþekkk hýsi oft verið tengd vinnu kvenna, hálfgerð athvarf sem þær höfðu einar aðgang að. Þegar lýsisvinnsla hefst breytist hlutverk hússins og virðist það vera notað árstíðabundið en talið er að nýting þess tengist lýsisbræðslunni, steinar voru hitaðir til þess að setja í gryfjuna og bræða spikið. Þrátt fyrir ýmsar hindranir á uppgraftartímabilinu varð uppskeran vonum framar. Úrvinnsla er þó ekki lokið, enn á eftir að fá niðurstöður úr aldursgreiningum, dýrabeinagreiningum og þegar fram líða stundir er stefnt að frekari rannsóknum á fituríku lögunum úr lýsisgryfjunni ásamt því að bera hana saman við áþekkar gryfjur í Noregi. Rannsóknin í Sandvík sýnir enn fremur fram á að svæðið var numið tiltölulega snemma á landnámstímabilinu og þá þegar var farið að nýta sjávarauðlindir, verka fisk og vinna lýsi. Við teljum að það hafi ekki eingöngu verið til heimanotkunar heldur hafi verið framleitt umfram hana til vöruskipta, skattgreiðslu eða sölu þar sem í safninu eru að finnast fleiri fiskhausar en búkar (sjá skýrslu Grace Ceecario) . Freistandi er að tengja bæjarstæðið við landnámskonuna Bergdís sem nam Grímsey ásamt fjölskyldu sinni. Þó að ekki sé hægt að sýna fram á það með fornleifunum einum og sér legg ég til að bæjarstæðinu verði gefið nafnið Bergdísarstaðir.

Heimildaskrá

Albína Huld Pálsdóttir, Bergsveinn Birgissveinn (2015). Dýrabein úr rofi við Bæ 1 í Kaldrananeshreppi, Strandasýslu. Reykjavík.

Árný E. Sveinbjörnsdóttir, J. Heinemeir, Garðar Guðmundsson (2004). "14C Dating of the Settlement of Iceland." Radiocarbon **46**(1): 387-394.

ÍF I: Íslensk fornrit I (1968). Jakob Benediktsson, Reykjavík.

DI III: Íslenskt fornbréfasafn sem hefir að inni að halda bréf og gjörninga, dóma og máldaga og aðrar skrár. Kaupmannahöfn, Hið íslenska bókmenntafélag.

Einar Ísaksson, Guðmundur St. Sigurðarson, Magnús Freyr Gíslason Þór Magnússon (2018). Sandvík á Selströnd: Könnun á sjávarrofi í öskuhól. Reykjavík, Minjastofnun Íslands.

Guðmundur Ólafsson (1980). "Grelutóttir: landnámsbær á Eyri við Arnarfjörð." Árbók hins íslenska fornleifafélags **1979**: 25-73.

Guðmundur Ólafsson (1992). "Jarðhús að Hjálmsstöðum í Laugardal: rannsókn 1983-1985." Árnesingur **2**: 39-56.

Lísabet Guðmundsdóttir (2019). Landnámsbýli í Sandvík? Frumrannsókn á minjum sem er í mikilli hættu vegna ágangs sjávar í Sandvík, í landi Bæjar í Kaldrananeshreppi á Ströndum. Reykjavík, Fornleifastofnun Íslands. FS744-18351

Lísabet Guðmundsdóttir (2020). Fornleifarannsókn á Bjarnarnesi, Kaldrananeshreppi á Ströndum. Reykjavík, Fornleifastofnun Íslands. FS780-19301

Milek, K. (2012). "The Roles of Pit Houses and Gendered Spaces on Viking-Age Farmsteads in Iceland." Medieval Archaeology **56**: 85-130.

Nielsen, G. (2016). "Marine Mammal Train Oil Production Methods: Experimental Reconstructions of Norwegian Iron Age Slab-Lined Pits." Journal of Maritime Archaeology **11**: 197-217.

Ólafur Olavius (1964). Ferðabók Reykjavík, Bókfellsútgáfan H.F.

Ragnar Edvardsson (2002). Fornleifaskráning í Kaldrananeshreppi, Strandasýslu. Reykjavík, Fornleifastofnun Íslands.

Ragnar Edvardsson (2010). The role of marine resources in the Medieval economy of Vestfirðir, Iceland. PhD, The City University of New York.

Ragnar Edvardsson, T. H. McGovern (2005). "Archaeological Excavations at Vatnsfjörður 2003-2004." Archaeologica Islandica 4: 16-30.

Schmidt, M. M. (2018). Archaeological Applications of Radiocarbon Chronologies and Statistical Models: Dating the Viking Age Settlement of Iceland (Landnám). PhD, University of Iceland.

Viðauki 1

Gripaskýrsla

Guðrún Alda Gísladóttir

Guðrún Alda Gísladóttir

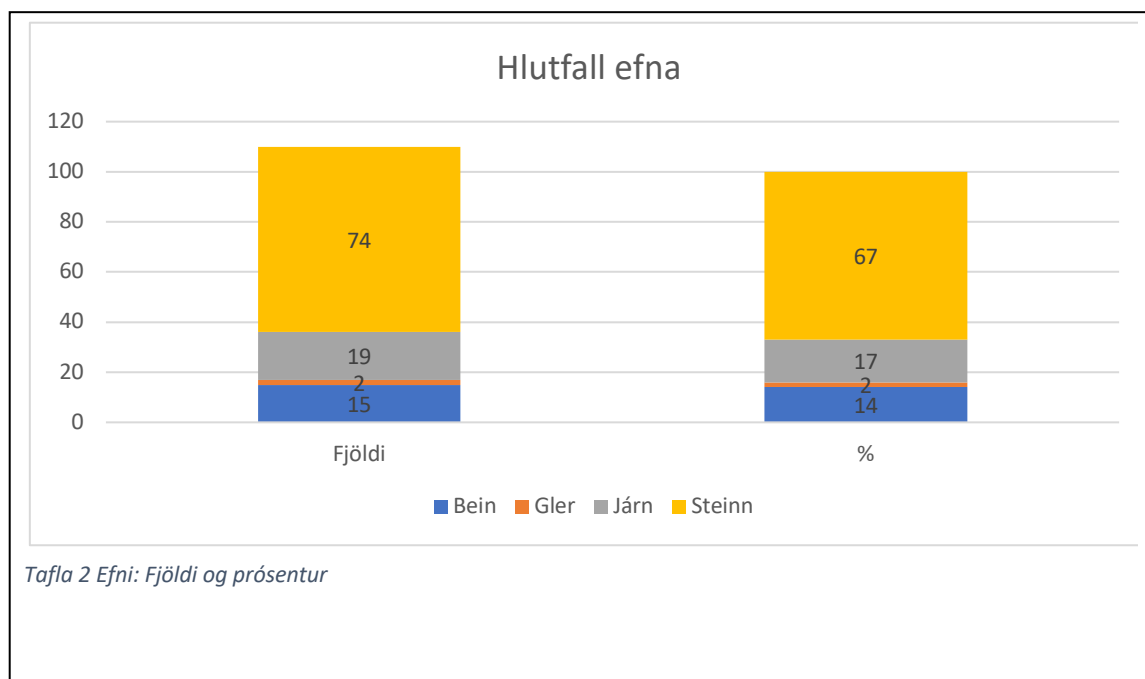
Alls voru skráð 105 fundanúmer við rannsóknina í Sandvík 2020, heildarfjöldi funda er 110. Um þrif, þökkun, vigtun, mælingar, ljósmyndun og frumskráningu í gagnagrunn rannsóknarinnar sá Lísabet Guðmundsdóttir. Um greiningu dýrabeina sá Grace Cesario, um greiningu gripa og ritun fundaskýrslu sá Guðrún Alda Gísladóttir. Forvörslu og ráðgjöf annast Þjóðminjasafn Íslands.

Varðveisla efnisflokka er mismunandi. Járn er mjög ryðbrunnið og aflagað, viðarleifar fundust aðeins þar sem þær lágu við járn (tréleifar á nöglum). Varðveisla beina mjög góð en önnur lífræn efni hafa ekki varðveist.

Almennt yfirlit: Efni, fjöldi og hlutfall gripa, auk helstu tegunda

EFNI	FJÖLDI	%	TEGUND
Bein	15	14	Unnin dýrabein, einkum hvalbein
Gler	2	2	Perlur
Járn	19	17	Naglar og rónaglar, verkfæri
Steinn	74	67	Aðfluttir smásteinar óunnir og vatnssorfir, ílát, snældusnúður
Alls	110	100	

Tafla 1 Efni, fjöldi, prósentuhlutfall og helstu tegundir gripa

Tafla 2 Efni: Fjöldi og prósentur

Rannsóknin fór fram á tveimur svæðum A, sem er öskuhaugur og B sem er mannvirki og öskuhaugur þar við og gryfja. Mannvistarleifarnar eru aldursgreindar til víkingaaldar.

Á svæði A eru alls skráðir 82 fundir sem úr 14 mismunandi lögum í öskuhaugnum eða sandlögum umhverfis hann.

Efni/ Mannvistarlag	Bein	Gler	Járn	Steinn	Samtals
535	1	1	1	12	15
541	1		2	10	13
545			1		1
547	1		1		2
550	1		1		2
551	1				1
552			1		1
553	2		1		3
559				1	1
560			2	9	11
561			1	10	11
564				12	12
569	1			5	6
584				2	2
Án	1				1
Samtals	9	1	11	61	82

Tafla 3 Rannsóknarsvæði A í Sandvík, öskuhaugur. Fjöldi og efni eftir fundarsamhengi/mannvistarlagi.

Á svæði B eru alls skráðir 28 fundir sem úr 12 mismunandi lögum, gólfögum, öskulögum utan mannvirkis, torfhruni og í gryfju.

Efni/ Mannvistarlag	Bein	Gler	Járn	Steinn	Samtals
507	1				1
514	1				1
529	1		1		2
536	2			3	5
538				3	3
542				1	1
544	1		1		2
546				1	1
557				2	2
574			1		1
582		1	1	1	3
592				2	2
Án			2		2
LF			2		2
Samtals	6	1	8	13	28

Tafla 4 Rannsóknarsvæði B í Sandvík, mannvirki og gryfja. Fjöldi og efni eftir fundarsamhengi/mannvistarlagi.

Umfjöllun

Járn

Næststærsti efnisflokkur gripa er járn, alls 19 gripir, skráðir undir 18 fundanúmerum. Járngrípíur fundust fremur jafndreifðir um mannvistarlögin, flestir saman 2 í lagi [541] og [560] en færri en 5 í öðrum. Varðveisla járnins er bágborin og setur það strik í reikninginn hversu langt er hægt að ganga í greiningu smáatriða.

Flestir járngrípíanna eru naglar, sennilega naglar og rónaglar, alls 15 eintök. Flestir naglanna eru brotnir, aðeins einn er örugglega heill, 2020-8-63 [553] en rónaglarnir þrír eru allir heilir. Einn þeirra 2020-8-23 [552] er óvenjulega langur eða 7.1 cm, hinir tveir (-7 og -24) eru 2.4 og 3.7 cm langir. Eitt verkæri, sennilega meitill, er meðal grípíanna, nr. 2020-8-105. Það er heilt, tvíarma og mjókkar til beggja enda, sennilega er annar armurinn tangi. Þversnið óljóst en grípíurinn er undinn og mjög ryðgaður. Röntgenmynd mun gefa frekari upplýsingar um form. Einn grípíur 2020-8-15 úr jarðlagi [545] er ógreinanlegur vegna ryðs.

Steinar

Steinar eru stærsti flokkur funda frá Sandvík, á báðum svæðum A og B.

Alls fundust 74 steinar við rannsóknina skráðir undir 73 fundanúmerum. Þeir eru fremur jafnt dreifðir um mannvistarlögin og fundust jafnt í gólfum, gryfju, öskuhaugi og torflögum. Tegundagreining á eftir að fara fram en þó virðist við fyrstu sýn að flestir, ef ekki allir, steinarnir séu innlendir. Engin norsk brýni, klébergsbrot né tinna til eldsláttu er á meðal steinanna. Langflestir steinanna eru áberandi og fallegir, óunnir og vatnssorfir. Nokkrir virðast hafa verið mótaðir eða slegnir til, t.a.m. eru 2020-8-39 frá svæði B úr torflagi [592] og 2020-8-40 og -42, báðir úr sandlagi [561] utan öskuhaugs, með sléttan flöt og minna á spilatöflur. Þetta þarf að skoða betur.

Tveir öruggir gripir eru meðal steingripa: Snældusnúður úr innlendum rauðum sandsteini og smáílát úr sama efni eða e.t.v. rauðabergi. Snældusnúðurinn 2020-8-38 fannst á svæði B í torflagi [592] yfir elsta gólflagi og eldstæði í mannvirki 1. Snúðurinn er brotinn í tvennt og líkist mest flatrí B-gerð innan formgerðarflokkunar snældusnúða frá Bryggen í Bergen (Øye, 1988, 38). Hann er flatur að ofan, gatið er ekki miðjað, þykkt hliða 1.6-2 cm. Þvm. gats á toppi ca. 1 cm., þvm. gats við botn ca. 1.2 cm. För við gat. Ekki skreyttur en dauft x-merki á botni. För eftir smíðina áberandi, t.d. tálgunarfletir á efri hluta. Áberandi för eftir hníf eða meitil á botni sem sennilega eru til komin eftir að snældusnúðurinn brotnaði og áður en honum var hent. Smáílát 2020-8-26 fannst á svæði A í sendnu lagi [559] fyrir utan öskuhauginn. Ílátið er brotið en smíðin var vönduð. Hliðar eru kúptar, ytra byrði er grófara og vinnslufletir flatir og rúnnaðir. Skörp skil veggjar og botns, botn aðeins kúptur. Að innaverðu er skálin líkust öfugri keilu, þröngur botn og víð um brún. Mikið unnin, glans á steini af vinnsluaðferð. Ílátsbrún er tálguð flöt, merki eftir skarpt verkfæri, hníf eða meitil. Mesta þvm. ílátsins að utanverðu er ofan við miðju og neðan brúnar, og er þar um 4.2 cm. Við op að utanverðu er þvm. um 3.9 cm. Við botn að

utanverðu er þvm. um 2.9 cm. Mesta þvm. íláts við op að innaverðu er ca. 3 cm. Mesta þvm. við botn að innaverðu er um 0.5 cm. Ílátið hefur brotnað við smíði, virðist ónotað til hvers átti að nota það er ekki vitað en deigla, leikfang eða smákrús undir smyrslí koma upp í hugann.

Gler

Tvær heilar perlur fundust við rannsóknina og eru báðar þekktar víkingaaldargerðir en fullnaðargreining á eftir að fara fram. Perla 2020-8-9 fannst í fundaríku lagi [535] í öskuhaugi á svæði A og í laginu var talsvert af móösku og eldsprungum steinum. Hún er tvöföld/tvíliða og silfruð. Á svæði B fannst blá glerperla 2020-8-37 í [582], elsta gólflagi mannvirkis 1, ásamt járnnacla 2020-8-35 og smásteini 2020-8-36.

Bein

Alls eru skráð 15 unnin bein úr rannsókninni, 9 frá svæði A og 6 frá svæði B. Þau bein sem hægt er að greina eru einkum hvalbein. Um helmingur beinanna hefur skurðar- eða höggför en eru ógreinanlegir sem gripir. Smærri beinin gætu verið afhögg frá beinsmíði en hin stærri brot gætu hafa verið fjalhögg (sbr. Sarpur.is: Þjms. 18/1997-178-32, R-1550, R-6013). Þessi unnu bein fundust á báðum svæðum A og B:

Fundanúmer	Svæði	Mannvistarlag	Tegund
2020-8-1	A	Án	Hvalbein, unnið
2020-8-2	B	507	Fjalhögg?
2020-8-3	B	514	Unnið bein
2020-8-10	A	535	Afhögg
2020-8-11	B	536	Hvalbein
2020-8-18	A	547	Unnið/skorið bein
2020-8-21	B	544	Dýrabein, tennur
2020-8-51	A	553	Brot, unnið

Tafla 5 Unnin bein en ógreinanleg til tegundar.

Hinn helming beinafunda má greina til tegunda. Af þessum 7 gripum eru 4 beinprjónar, mikið notaðir og slitnir, reka, ógreint áhald og vaðbeygja.

Fleiri beingripir, alls fimm, fundust í öskuhaug á svæði A en í tengslum við mannvirki 1 á svæði B, þar fundust tveir.

Fundanúmer	Svæði	Mannvistarlag	Tegund
2020-8-8	B	529	Prjónn
2020-8-12	B	536	Vaðbeygja
2020-8-13	A	541	Prjónn?
2020-8-19	A	550	Verkfæri?
2020-8-22	A	551	Prjónn
2020-8-25	A	553	Reka
2020-8-31	A	569	Prjónn

Tafla 6 Þeir beingripir sem eru greinanlegir til tegunda

Prjónar

Í öskuhaugnum voru þrjú beinprjónar og þar af tveir heilir: 2020-8-22 er 11.6 cm langur, hausinn er flatur sívalningur og er aflíðandi skái að leggnum. Prjónninn er vandaður og er máður og gljáandi af notkun. 2020-8-31 er 12.9 cm langur, hausinn er flatur, teygður, þríhyrningur u.þ.b. 3-3.5 cm langur en endinn er skertur. Hausinn dregst jafnt að sér að legg. Tálgunar-og notkunarför áberandi, máður og gljáandi, mikið notaður. Leggurinn á báðum ofangreindum prjónum slær sér út ofan miðju svo án efa eru þetta prjónar til að halda saman klæði. Þriðji gripurinn af svæði A sem er sennilega einnig prjónn, brotinn, og er númer 2020-8-13. Þetta er ílangur, flatur gripur/brot 6.4 cm langur. Annar endi er heill en hinn endinn svolítið er mjórri og frammúr honum er brotinn tittur, hringlaga í sniði, ca. 0.5x0.45 cm. Fletir og brúnir eru unnar, brúnir skarpar. Gripurinn var sennilega samhverfur í upphafi en er nú skertur og undinn. Þetta gæti verið haus af prjóni, gripurinn virðist ekki mjög máður af notkun. Á svæði B fannst prjónn 2020-8-8 í torfhruni mannvirkis 1 eftir að það féll úr notkun, notkunarskeiði III. Leggurinn er brotinn í tvennt fyrir neðan miðjan legg en báðir hlutar til staðar, heildarlengd 12.3 cm. Hausinn er tvískiptur, um 3 cm langur og flatur í sniði. Neðri hluti haussins er flöt kúla og efri hluti er dropalaga, teygður og skásettur með stóru gati í gegn, ca. 0.35x0.45 cm. För eftir þveng/festingu er við gat. Ekki greinilegur útsláttur á leggnum.

Reka

Á svæði A fannst reka úr hvalbeini 2020-8-25 í miðjum öskuhaug. Blaðið er heilt, 16.3 cm langt og mest um 8.6 cm breitt. Framhluti er íhvolfur, beinið jafnt unnið til að þynna blaðið. Efst er blaðið um 2.4 cm þykkt en neðst um 0.9 cm. Bakhluti er kúptur. Efst á blaði eru greinileg höggföer eftir verkfæri/meitil og leifar af brotnu skafti. Skaftbreidd þar tæplega 4.5 cm. Það virðist sem höggvið hafi verið í brotsár skaftsins, svo upphafleg þykkt er óljós, en það sem sést er u.þ.þ. 1.5 cm. Rekan er talsvert máð af notkun.

Áhald – óþekkt notkun

Þá fannst áhald 2020-8-19 í lagi [550] sem er einnig um miðbik öskuhaugsins. Gripurinn er unnið rif, form grips fylgir sveigju rifsins. Hliðar tálgaðar fram í odd. Virðist talsvert notaður,

mjúkur og máður og slitfetir á bæði fram-og afturhluta beinsins. Fremur gróf vinna en virðist óbrotið. Hlutverk óvíst.

Vaðbeygja

Á svæði B, vestan við mannvirki 1, er lítill öskuhaugur. Þar í elstu lögum fannst áhald úr hvalbeini, sennilega vaðbeygja, 2020-8-12. Vaðbeygjur voru festar á borðstokk báta og þar í lék færið/vaðurinn og varði bæði línu og borðstokk sliti. Gripurinn er máður og fægður af notkun. Þetta er unnið hvalbeinsstykki með úrtak úr miðjunni svo það myndast þröng gróp, vaðskora, með um 2 cm hárrí fyrirstöðu til beggja enda svo línun smygi ekki upp af. Rétthyrnt þrep er á bakhlið til að fella að borðstokk. Neðri endi gripsins er brotinn en þar virðist móta fyrir gati fyrir festingu.

Vaðbeygjur voru notaðar við handfæraveiðar frá fornu fari en fáar hafa varðveist hér á landi frá fyrstu öldum Íslandsbyggðar og er vaðbeygjan frá Sandvík því þeim mun mikilvægari gripur. Hvalbeinsstykki fest innan á borðstokk hafa fundist *in situ* í tveimur bátskumlum hér á landi, í Vatnsdal við Patreksfjörð og í Dysnesi³ við Eyjafjörð. Þessi stykki eru staðsett framarlega í bátunum, nálægt stafni og sennilega bakborðsmegin. Þór Magnússon telur að staðsetning svo framarlega í bátunum í Vatnsdal bendi til að þar hafi fremur legið í stjórafæri, eða fangalína, en fiskifæri og því ekki um vaðbeygju að ræða (Magnússon, 1967, 16; Kristjánsson, 1982, 93). Við rannsókn á öskuhaug í Hjálmarvík í Þistilfirði fannst hvalbeinsstykki með þrepi og gróp, nr. 2012-24-107, í mannvistarlögum undir Heklugjósku frá árinu 1300 (Ólafsson et al., 2013, 14-15).

Staður	Fjöldi	Lengd cm	Hæð cm	Þykkt cm	Fundaraðstæður	Aldursgreining
Sandvík	1	5.1	4.3	2	Öskuhaugur	Víkingaöld
Dysnes	1	8.8	4	~1.2	Bátkuml, in situ	Víkingaöld
Vatnsdalur	2	10.5	5.6	2.7	Bátkuml, in situ	Víkingaöld
Hjálmarvík	1	11.4	7.2	1.6	Öskuhaugur	1100-1300

Tafla 7 Stærð og fundaraðstæður hvalbeinsgripa sem voru festir við borðstokk báta til Hlíðar.

Áhöld af þessari gerð eru vel þekkt í Noregi frá fornu fari, kölluð *vaðbein* og *vaðhorn*, en ekki virðast mörg eintök hafa varðveist frá víkingaöld (Helberg, 1993, 143; Olsen, 2004, 44). Frá miðöldum eru vaðbeinin nokkuð fleiri og samanlagt er til ágætt safn af þeim þar á landi; frá N-Noregi og Bergen og Borgund. Eins og meðal íslensku gripanna eru formin ólík en efnin eru hinsvegar fjölbreyttari enda hæg heimatökin að fá hreindýrs- og hjartarhorn og harðvið en auk þess eru gripirnir til úr hvalbeini og leggjabeinum af landdýrum (Olsen, 2004, 41). Þeir fimm íslensku hvalbeinsgripir sem hér hefur verið fjallað um eru nokkuð ólíkir innbyrðis þó þeir hafi sömu formgerðareinkenni. Gripurinn frá Sandvík er t.a.m. nokkuð styttri og vaðskoran þröng svo hann fær annað yfirbragð en hinir sem hafa víðari gróp, e.t.v. fyrir grófari vað, eins og stjórafæri. Við fornleifarannsóknir í Borgund fannst ein vaðbeygja, sem virðist vera úr hvalbeini skv. mynd (Sørheim, 2004, mynd. 14, 121). Hún er að stærð og yfirbragði lík

³ Gestsdóttir, H., Gísladóttir, G. A., Guðmundsdóttir, L., Roberts, H. M., Snæsdóttir, M. & Vésteinsson, O. 2017. New discoveries : Dysnes. *Archaeologia Islandica* 12, 93-106.

Sandvíkurgripnum og minnir á gaffal (forkshaped, V-forma, gaffelforma). Þessi vaðbeygja er aldursgreind til tímabilsins frá fyrri hluta 11. aldar til 13. aldar (Sørheim, 2004, 121; Olsen, 2004, 44). Á síðari öldum hér á Íslandi var fjölbreytni í formgerð þessara gripa enn mikil en sé miðað við varðveitt eintök á söfnum þá virðast þeir frekar hafa verið úr harðviði en beini.⁴ Fáar vaðbeygjur úr beini virðast hafa varðveist, þó fannst í Keflavík ein úr sauðalegg, safnnúmer: 1974-719, og er sú lík vaðbeygju úr leggjarmeini sem er sýnd á mynd í umfjöllun Lúðvíks Kristjánssonar í *Íslenskum sjávarhátum* (Kristjánsson, 1985, 124-126, mynd 95, 125).

Lokaorð

Gripirnir sem fundust í Sandvík sumarið 2020 mynda áhugavert mengi þó þeir séu ekki margir. Langstærstur hluti gripasafnsins, 67%, eru fallegir aðfluttir smásteinar, innlendir og flestir óunnir, dreifðir um bæði svæðin og mannvistarlögin og höfðu lent í öskuhaugum og troðist ofan í gólf mannabústaða. Þessir steinar bíða tegundagreiningar og nánari skoðun á ummerkjum um vinnslu. Þeir tveir öruggu steingripir sem fundust eru báðir úr íslenskum steini og eru annarsvegur snúður af halasnældu til að spinna þráð og laglegt smálát sem hefur sennilega brotnað við smíðina. Járngripirnir eru afar illa varðveittir, aðallega naglar fyrir utan eitt verkfæri sem er sennilega meitill en vonandi mun röntgenmynd hjálpa til við frekari greiningu. Glerperlurnar tvær eru heilar og af þekktum víkingaaldargerðum. Bein hefur varðveist vel, hvalbein áberandi. Hlutfall beinprjóna er hátt, alls 4, þeir bera allir merki mikillar notkunar eru slitnir og gljáfægðir, sumir eru einfaldrar gerðar með áberandi tálgunarförum en í aðra er meira lagt og eru listasmíð. Sennilega eru þetta allt fataprjónar þó útsláttur á legg sé mismikill en sú tækni var viðhöfð til að prjóninn rynni síður úr klæðinu. Slit á yfirborði prjónanna gerir það að verkum að erfitt er að greina örugglega efni prjónanna og því hefur ekki verið skorið úr um hvort þeir séu úr innfluttu horni hjartardýra eða beini, sem gæti verið innlent. Merkillegt er rekublað og ekki síður vaðbeygjan og mikill akkur að það bætist í safn verkfæra sem endurspeglar atvinnuhætti frá fyrstu tíð byggðar í landinu. Varla er hægt að skilja svo við gripasafnið frá Sandvík 2020 að ekki sé minnst á það sem ekki fannst. Það er óvenjulegt í svo umfangsmikilli rannsókn á minjum frá víkingaöld að ekki finnst ummerki um norskan innflutning (Batey, 2011) þó ekki væri nema brýnisbútur, en engir hnífar komu heldur í ljós. Minjarnar sem voru rannsakaðar eru óvenjuluegar og endurspeglar atvinnuhætti sem lítið hafa verið rannsakaðir hér á landi. Dvöl á staðnum virðist hafa verið árstíðabundin og gripirnir endurspeglar þá vinnu sem þar fór fram s.s. verkfæri, ullarvinna/spuni (engir kljásteynar fundust né gripir sem benda til vefnaðar á staðnum) og svo persónulegir gripir perlur og klæðaprjónar. Eftir því sem verkefninu vindur fram verður hægt að draga frekari ályktanir um störf og hætti fólksins í Sandvík.

Heimildaskrá

Batey, C. 2011. Hofstaðir: Does the Artefactual Assemblage Reflect its Special Status. In: Sigmundsson, S. (ed.) *Viking Settlements & Viking Society. Papers from the Proceedings of the Sixteenth Viking Congress*. Reykjavík: Hið íslenska fornleifafélag and University of Iceland Press.

⁴ Svo fá dæmi séu tekin úr Sarpi-Menningarsögulegum gagnagrunni: Þjms. 1968-323, 15087, 15091, 15092 og 1971/1971-1179, Osv-147/2011-147

- Gestsdóttir, H., Gísladóttir, G. A., Guðmundsdóttir, L., Roberts, H. M., Snæsdóttir, M. & Vésteinsson, O. 2017. New discoveries : Dysnes. *Archaeologia Islandica* 12, 93-106.
- Helberg, B. E. 1993. *Fiskeriteknologi som uttrykk for sosial tilhørighet. En studie av nordnorsk fiske i perioden 400-1700 e. Kr.* Mageistergrad i Arkeologi, Universitetet i Tromsø.
- Kristjánsson, L. 1982. *Íslenzkir sjávarhættir II*, Reykjavík: Menningarsjóður.
- Kristjánsson, L. 1985. *Íslenzkir sjávarhættir IV*, Reykjavík: Menningarsjóður.
- Magnússon, Þ. 1967. Bátumlið í Vatnsdal í Patreksfirði. *Árbók Hins íslenska fornleifafélags* 1966, 5-32.
- Ólafsson, S., Dupont-Hébert, C., Gísladóttir, G. A., Ævarsson, U. & Woollett, J. 2013. Áfangaskýrsla um rannsóknir 2012 í Svalbarðshreppi: Hjálmarvík og Sjóhúsavík / Interim Report of the 2012 fieldwork programme in Svalbarðshreppur: Hjálmarvík and Sjóhúsavík. FS513-08281, (Reykjavík).
- Olsen, O. M. 2004. Medieval fishing tackle from Bergen. In: Øye, I. (ed.) *Medieval fishing tackle from Bergen and Borgund. The Bryggen papers : Main series No. 5* Bergen, Norway: Bergen, Norway : Fagbokforlaget.
- Øye, I. 1988. *Textile equipment and its working environment, Bryggen in Bergen, c1150-1500*, Bergen: Bergen : Norwegian University Press.
- Sørheim, H. 2004. Borgund and Borgundfjord fisheries. In: Øye, I. (ed.) *Medieval fishing tackle from Bergen and Borgund. The Bryggen papers: Main series No. 5* Bergen, Norway: Bergen, Norway : Fagbokforlaget.

Viðauki 2 - Dýrabeinagreining

Grace Cesario

Preliminary Analysis of the Animal Bones
from Sandvík, Kaldrananeshreppur

Grace M. Cesario

2021

Introduction

In the summer of 2020, a midden was partially excavated at the site of Sandvík in Kaldrananeshreppur. The archaeofauna (animal bones) recovered from this excavation are discussed below. This analysis is preliminary, but hints at interesting patterns of specialization that merit more research. First, the Sandvík archaeofauna is presented, and then the data are compared with other contemporaneous sites in Iceland, especially four recently analyzed sites on Hegranes in Skagafjörður that show similar patterns.

Sandvík is broadly dated to the Viking Age, so until radiocarbon dating is completed, all of the bones are considered together as one phase. The data from Sandvík are an important addition to the discussion of the range of early economic strategies in Iceland. The data provide further evidence that, though the types of farm animals that are kept is generally the same no matter where you look, the amount and type of wild resources that are utilized is quite variable and can tell us about how people adapted to their environments.

Methods

Analysis of the Sandvík archaeofauna took place at Fornleifastofnun Íslands. The approach to identification, analysis, and reporting is the standard NABONE methodology for all archaeofaunal collections (e.g., Brewington 2015; Brewington et al. 2004; Feeley et al. 2010; Harrison 2008; McGovern 2009). This standardized methodology allows for greater comparability between analysts and sites in Iceland and across the North Atlantic and will be explained further below. These protocols utilize the 9th edition of the NABONE recording package, a Microsoft Access database supplemented with specialized Microsoft Excel spreadsheets (available to download at www.nabohome.org).

Most mammal ribs, vertebrae, and long bone shaft fragments are assigned to size categories—large terrestrial mammal (cattle- or horse-sized), medium terrestrial mammal (sheep/goat-, pig-, or large dog-sized), or small terrestrial mammal (fox- or small dog-sized). For this preliminary analysis, fish were separated by family (Gadidae or Salmonidae) and very few were identified to species (except for the very easily identifiable haddock cleithra). This is due to lack of access to a comparative collection at the time of analysis.

Following widespread North Atlantic and NABONE tradition, bone fragment quantification makes use of the Number of Identified Specimens (NISP) method (Grayson 1984). Total Number of Fragments (TNF) is also recorded and includes both identified and unidentified bone fragments. Minimum Animal Units (MAU and %MAU) are used when it is necessary to correct for different frequencies of elements in a skeleton (Grayson 1984).

The Sandvík Archaeofauna

The table below (Table 4) shows the data from the Sandvík archaeofauna. Both number of identified specimens (NISP) and total number of fragments (TNF) are shown. The NISP includes bones identified to species or family, while the TNF includes mammals that can only be placed in a size class and unidentifiable bone fragments. The table is organized by taxonomic group—domesticates, sea mammals, birds, fish, and molluscs. Only the bones that contribute to the NISP (2791) are included in the further analysis and discussion below.

Since this is a preliminary analysis, many of the bones were placed into broader family categories, like the Gadidae (cod family) fish. Many of the bones in this category can be further identified to individual species with more time and the use of a comparative collection. However, even though the identifications are not yet as precise as they can be, the

patterns shown with this preliminary analysis are quite interesting, especially when compared to other sites in Iceland.

Table 4. Archaeofauna from Sandvík. Both NISP and TNF are included.

Species	Common Name	Count
DOMESTICATES		
<i>Bos taurus</i>	Cow	57
<i>Equus caballus</i>	Horse	7
<i>Sus scrofa</i>	Pig	49
<i>Ovis aries</i>	Sheep	1
Caprine	Sheep/Goat	187
SEA MAMMALS		
Cetacea species	Whale	50
Phocid species	Seal	15
BIRDS		
Unidentified bird species	Bird	37
FISH		
<i>Melanogrammus aeglefinus</i>	Haddock	5
Gadidae	Cod family fish	1789
Salmonidae	Salmonid family fish	4
Unidentified fish	Fish	587
MOLLUSCS		
<i>Mya</i> species	Clam species	1
Unidentified mollusc	Mollusc	2
Number of Identified Specimens (NISP)		2791
Small Terrestrial Mammal	Small dog- or fox-sized	1
Medium Terrestrial Mammal	Sheep/goat- or pig-sized	419
Large Terrestrial Mammal	Horse- or cattle-sized	170
Unidentified	Unidentifiable fragment	1064
Total Number of Fragments (TNF)		4445

Analysis

First, a look at just the domesticates shows that Sandvík falls well in line with other Icelandic sites (Figure 1). As farming was thought to be the main economic focus in the Viking Age, and the concept of a farm and all that farming entailed was brought to Iceland with the Norse settlers (Keller 2009; Øye 2005), it makes sense that everyone would attempt to have the same mix of domesticates during the initial period of settlement.

Interestingly, Sandvík seems to keep a higher proportion of pigs than most other sites. Pigs were a key part of the *landnám* toolkit since they are rather effective at clearing woodlands to open pasture for grazing and they reproduce more quickly than some of the other domesticates. However, they can also be a nuisance and eat things they should not, like fodder stored for the winter, so they need to be carefully managed.

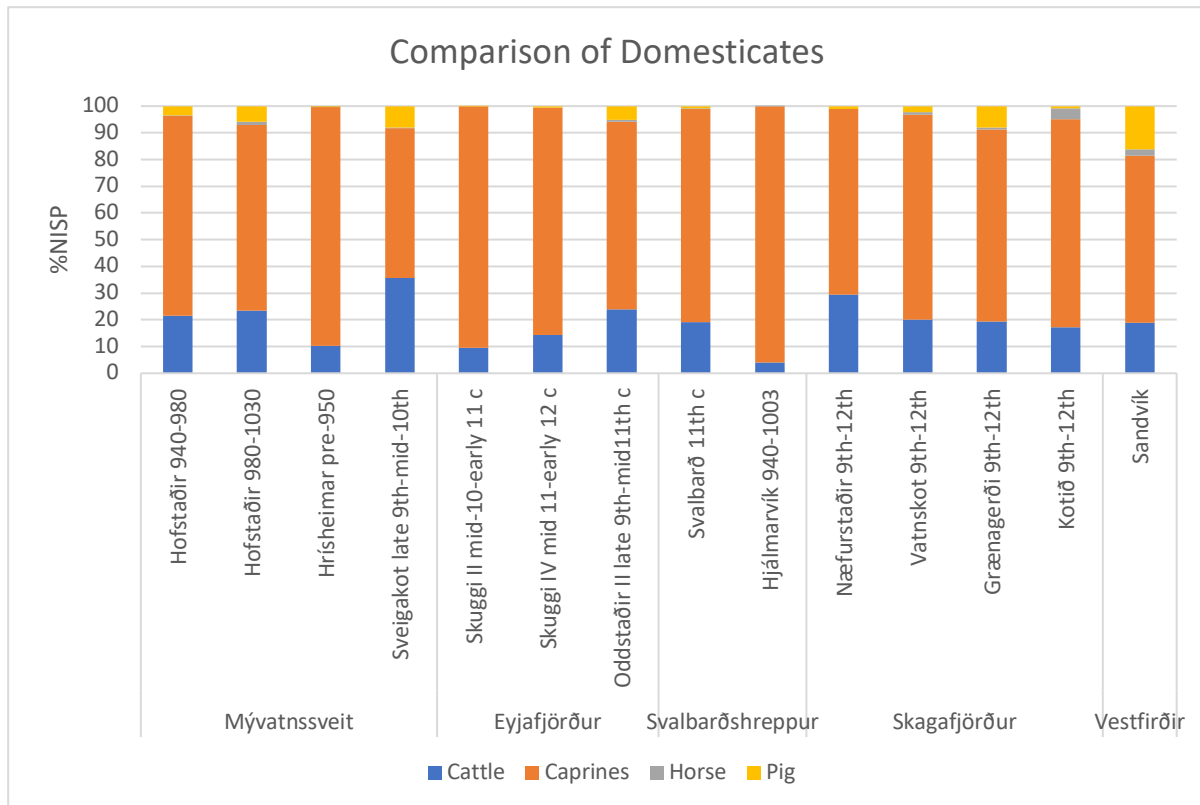

Figure 1. A comparison of domesticates at various Viking Age sites in Iceland. The data are presented as %NISP in order to account for varying sample sizes across sites.

While the Sandvík domesticate assemblage looks similar to other sites in Iceland, the entire assemblage is quite different and in fact looks more like recently analyzed sites in Skagafjörður that seem to function as areas for specialized resource procurement and production (Figure 2). At Sandvík, wild animal resources make up nearly 90% of the assemblage, which is rather uncommon. The earliest phases at Hofstaðir in Mývatnssveit do contain a lot of fish bones and may seem similar to Sandvík at first glance. However, the fish bones are from freshwater fish that are abundant in the lake and we know that Hofstaðir was a large, high-status hall with evidence of ritual activity and an associated church (Lucas 2009). On the other hand, Sandvík does not seem to have been high-status, only one structure has been excavated.

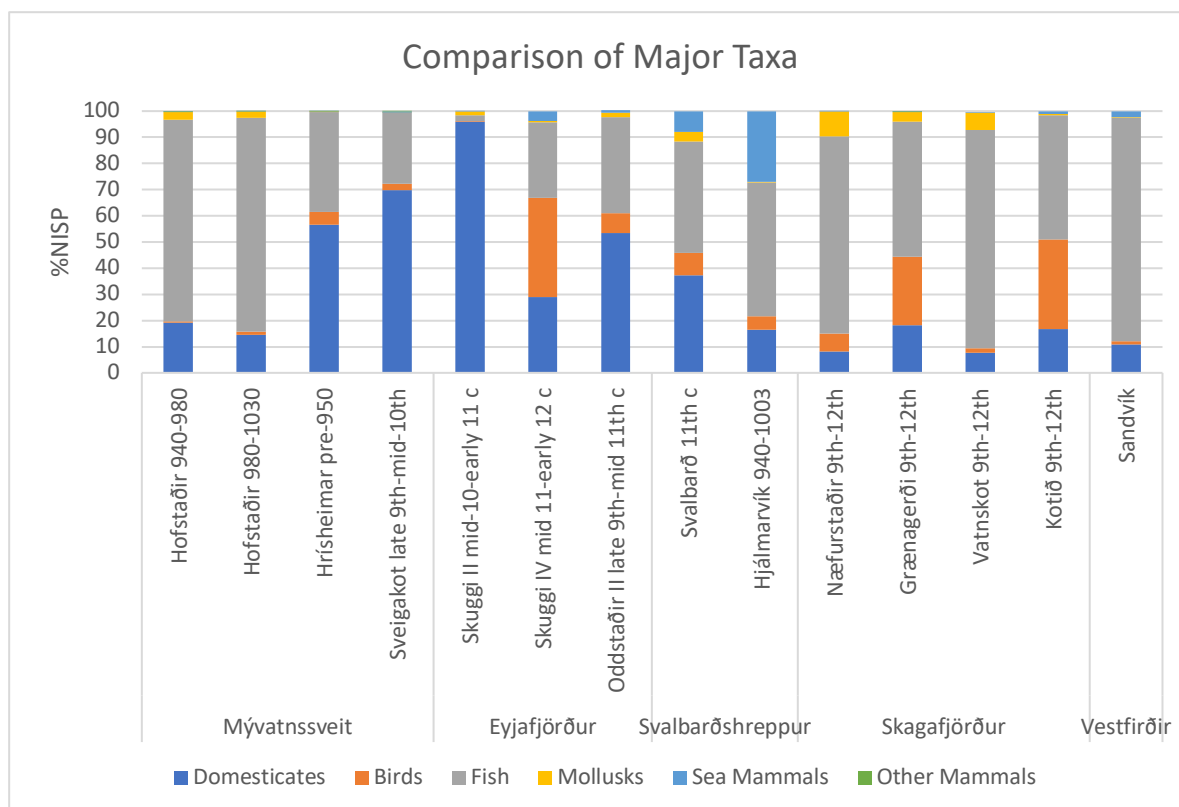

Figure 2. A comparison of major taxonomic groups at various sites across Iceland. The sites represent both inland and coastal locations, as well as different status levels.

Excluding Hofstaðir from the discussion, the total Sandvík collection looks a lot like the four sites from Skagafjörður and also a bit like Hjálmarvík in Svalbarðshreppur—there are many wild resources, and fish especially are the focus. Hjálmarvík incorporates many more sea mammals than any of the other sites, which seems to be a pattern in Svalbarð.

At both Sandvík and the Skagafjörður sites, gadid fish (fish in the cod family) are the primary species being exploited. Very few salmonid fish (salmon, trout, char) were identified in either the Skagafjörður assemblages or the Sandvík assemblage. The very early focus on gadid fish is interesting, but even more interesting is the pattern of fish body parts in each collection. Fish body part analysis has been used in zooarchaeology to determine signatures of specialization and commercialization for decades, and is especially well-established in the North Atlantic and Iceland (e.g., Amundsen et al. 2005; Barrett 1997; Barrett et al. 2001; Feeley 2018; Perdikaris 1996, 1998; Perdikaris and McGovern 2008).

The fish from the sites in Skagafjörður are represented by primarily fish heads, and the vertebrae that are present indicate that they were producing flat-dried fish and sending the dried product elsewhere for consumption (Cesario 2018a, 2018b, 2019a, 2019b). This same pattern of too many heads is observed at Sandvík (Figure 3), though a study of the vertebral sequence has not yet been completed. It is unclear if flat-dried or round-dried fish are being produced at Sandvík; however, the cranial vs. axial element analysis does indicate that the site is participating in the production of dried fish, but they are not consuming them on-site.

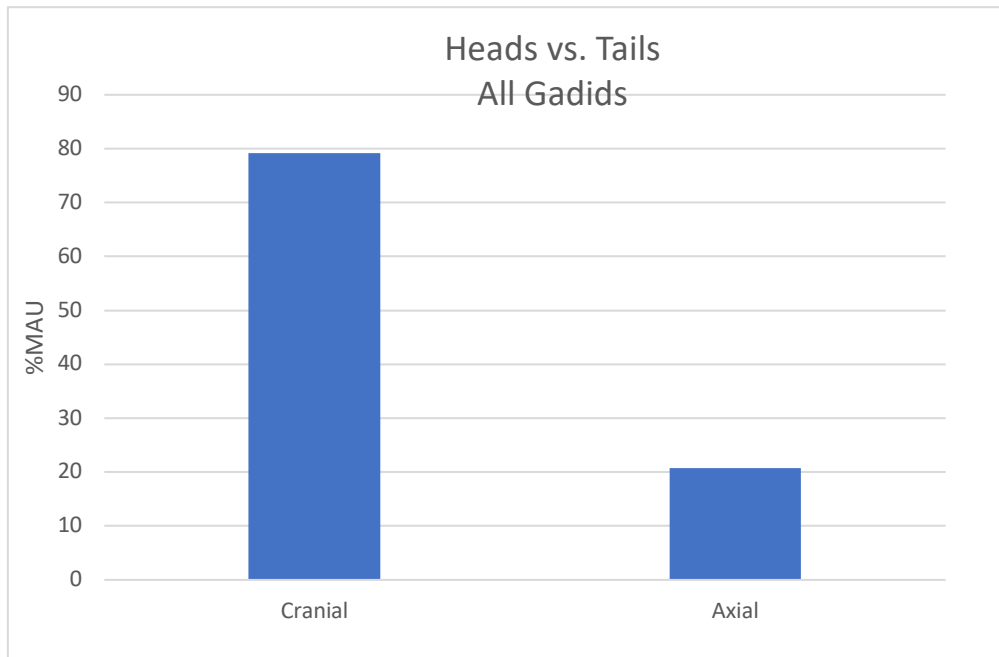

Figure 3. Cranial (“heads”) vs axial (“tails”) elements in the gadid collection from Sandvík. The data are presented at %MAU in order to normalize for differing numbers of elements in each region of the body.

It is best to use multiple indicators of specialization (count/percentage of fish bones, heads vs tails, premaxilla vs cleithrum, vertebral series, and live size reconstruction) to understand the use of fish; however, two of the criteria have been satisfied with this preliminary study. Fish make up the biggest proportion of the Sandvík archaeofauna, and they are represented by more heads than tails. This suggests that there is specialization in the way fish are processed at Sandvík, and merits more research into the other indicators of specialization.

Discussion and Future Research

Preliminary analysis of the Sandvík archaeofauna shows that it uses a specialized mix of animals that tells us about the activities taking place on site and may tell us something of the sites’ status. The mix of domesticates looks generally the same as the mix at other sites that have been investigated in Iceland. Caprines (sheep and goats) are the most common animal, followed by cattle. Pigs and horses make up smaller proportions of the domesticates. Future work will use statistics to analyze how similar or different the usage of domesticates at Sandvík is from the other sites for which we have zooarchaeological data (see Cesario 2021 for an example of this).

The use of wild animal resources at Sandvík is unusual. It does not look like the patterns we see at high- or even mid-status farms, but is rather similar to smaller, lower status sites. The Skagafjörður sites that have been used as comparisons here were mostly abandoned by AD 1104, were small, and specialized in producing dried fish. Sandvík is similar in that they seem to have produced some sort of dried fish product, and other evidence at the site seems to hint at specialized marine resource procurement as well.

The large numbers of fish and relatively more pigs than most other sites may be correlated. Pigs can be fed just about anything, and it was not uncommon to feed pigs leftovers from other processing activities. Strontium isotopes analyses of the pig bones is planned, and will help determine their diet (were they being fed fish heads?) and how they were kept (were they penned or allowed to roam free?), and can be compared with other

North Atlantic sites where isotopic analyses of pig bones have been conducted (e.g., Ascough et al. 2007; Brewington et al. 2015; Church et al. 2005; Sayle et al. 2013).

Future work will utilize a comparative collection of animal bones to further identify the archaeological bones that have been placed into broader categories. It will be especially important to identify the fish to the species-level in order to better understand the way that different species are being utilized. More precise identifications and body part analyses by species will illuminate differences between the species. Traditionally, cod are dried while other species are eaten fresh. These differences in consumption leave signatures that can be identified through zooarchaeology and are important to understanding the major economic activities taking place at the site.

Overall, Sandvík is a unique site that seems to be participating in specialized marine resource acquisition and processing. There are very few, if any, Viking Age sites where this degree of specialization is known. Therefore, further investigation at Sandvík will provide information on a new type of site and the range of economic activities that took place during the settlement of Iceland.

Bibliography

Amundsen, Colin, Sophia Perdikaris, Thomas H. McGovern, Yekaterina Krivogorskaya, Matthew Brown, Konrad Smiarowski, Shaye Storm, Salena Modugno, and Monica Koczela
2005 Fishing Booths and Fishing Strategies in Medieval Iceland: An Archaeofauna from the site of Akurvík, North-West Iceland. *Environmental Archaeology* 10(2):127–142.
DOI:10.1179/env.2005.10.2.127.

Ascough, Philippa L., Gordon T. Cook, Mike Church, Andrew J. Dugmore, T. H. McGovern, Elaine Dunbar, Árni Einarsson, Adolf Friðriksson, and Hildur Gestsdóttir
2007 Reservoirs and radiocarbon. ¹⁴C dating problems in Mývatnssveit, Northern Iceland. *Radiocarbon* 49:947–961.

Barrett, James H.
1997 Fish trade in Norse Orkney and Caithness: a zooarchaeological approach. *Antiquity* 71(273):616–638. DOI:10.1017/S0003598X00085367.

Barrett, James H., Roelf P. Beukens, and Rebecca A. Nicholson
2001 Diet and ethnicity during the Viking colonization of northern Scotland: evidence from fish bones and stable carbon isotopes. *Antiquity* 75:145–154.

Brewington, Seth, Megan Hicks, Ágústa Edwald, Árni Einarsson, Kesara Anamthawat-Jónsson, Gordon Cook, Philippa Ascough, Kerry Sayle, Símun V. Arge, Mike Church, Julie Bond, Steve Dockrill, Adolf Friðriksson, George Hambrecht, Arni Daniel Juliusson, Viðar Hreinsson, Steve Hartman, and Thomas H. McGovern
2015 Islands of Change vs. Islands of Disaster: Managing Pigs and Birds in the Anthropocene of the North Atlantic. Edited by Arlene Rosen. *The Holocene* 25(10):1676–1684.

Cesario, Grace M.

2018a *Skagafjörður Church and Settlement Survey: Archaeofauna from Kotið, 2016 and 2017*. CUNY NORSEC Laboratory Reports No. 69. New York, NY.

2018b *Skagafjörður Church and Settlement Survey: Final Report on the Archaeofauna from Grænagerði, Hegranes, Skagafjörður*. CUNY NORSEC Laboratory Reports No. 70. New York, NY.

2019a *Skagafjörður Church and Settlement Survey: Final Report on the Archaeofauna from Vatnaskot on Hegranes, Skagafjörður*. CUNY NORSEC Laboratory Reports No. 68. New York, NY.

2019b *Skagafjörður Church and Settlement Survey: Final Report on the Archaeofauna from Næfurstaðir on Hegranes, Skagafjörður*. CUNY NORSEC Laboratory Reports No. 71. New York, NY.

2021 Marine Resource Specialization in Viking Age Iceland: Exploitation of Seabirds and Fish on Hegranes in Skagafjörður. Unpublished PhD Dissertation, The Graduate Center, CUNY, New York, NY.

Church, Mike J., Símun V. Arge, Seth Brewington, Thomas H. McGovern, Jim M Woollett, Sophia Perdikaris, Ian T. Lawson, Gordon T. Cook, Colin Amundsen, Ramona Harrison, Yekaterina Krivogorskaya, and Elaine Dunbar

2005 Puffins, Pigs, Cod and Barley: Palaeoeconomy at Undir Junkarinsflótti, Sandoy, Faroe Islands. *Environmental Archaeology* 10(2):179–197. DOI:10.1179/env.2005.10.2.179.

Feeley, Frank J.

2018 *The Final Report on the Archaeofauna from Context 147 at the Medieval Fishing Station at Gufuskálar, West Iceland*. CUNY NORSEC Laboratory Reports No. 65. New York, NY.

Keller, Christian

2009 The Northern Frontier-North Atlantic Farming During the Viking and Middle Ages. In . Eagle Hill, Maine.

Lucas, Gavin (editor)

2009 *Hofstaðir: Excavations of a Viking Age Feasting Hall in North-Eastern Iceland*. Institute of Archaeology Monograph Series 1. Fornleifastofnun Íslands, Reykjavik.

Øye, Ingvild

2005 Farming and farming systems in Norse societies of the North Atlantic. In *Viking and Norse in the North Atlantic. Select Papers from Proceedings of the Fourteenth Viking Congress, Tórshavn, 19-30 July 2001*, pp. 359–370. *Annales Societas Scientiarum Færoesnsis Supplementum XLIV*. The Faroese Academy of Sciences, Tórshavn.

Perdikaris, Sophia

1996 Scaly heads and tales: detecting commercialization in early fisheries. *Archaeofauna* 5:21–33.

1998 From Chiefly Provisioning to State Capital Ventures: The Transition from Natural to Market Economy and the Commercialization of Cod Fisheries in Medieval Arctic Norway. Unpublished Dissertation, The Graduate Center, CUNY, New York, NY.

Perdikaris, Sophia, and Thomas H. McGovern

2008 Viking Age Economics and the Origins of Commercial Cod Fisheries in the North Atlantic. In *The North Atlantic Fisheries in the Middle Ages and Early Modern Period: Interdisciplinary Approaches in History, Archaeology, and Biology*, edited by Louis Sickling and Darlene Abreu-Ferreira, pp. 61–90. Brill Publisher, Netherlands.

Sayle, Kerry L., Gordon T. Cook, Philippa L. Ascough, Helen R. Hastie, Thomas H. McGovern, Megan T. Hicks, Adolf Friðriksson, Arni Einarsson, and Ágústa Edwald

2013 Application of 34 S analysis for elucidating terrestrial, marine and freshwater ecosystems: Evidence of animal movement/husbandry practices in an early Viking community around Lake Mývatn, Iceland. *Geochimica et Cosmochimica Acta*(120):531–544.

Skrár

Fundaskrá

Number	Area	Context	Material	Type	Description/Information	Lýsing	Weight	Lengd	Breidd	Þykkt	Count	Date/ dd.mm.yy	ID	Analysis	Analysis date
1	A		Bein	Hvalbein, unni?	Hvalbein, liður - unninn, hringlaga.	Tveir hryggjarliðir, diskar. Engin höggför né skurðarför.					1	11.08.202	HM R		
2	B	507	Bein	Fjalhögg?	Hvalbein, mögulega skurðarför.	Hvalbeinsstykki með höggförum. Fjalhögg? Afhögg?					1	12.08.2020	LG	GAG	14.12.2020
3	B	514	Bein	Unnið bein	Hvalbein, flöt unnin plata.	Hvalbeinsstykki, flatt. Höggför á hliðum. Brotið. Afhögg?					1	13.08.2020	LG	GAG	14.12.2020
4	A	535	Steinn	Aðfluttur steinn	Náttúrusteinn - tafmaður?	Áberandi steinn. Fletir ólíkir. Vatnssorfinn.	3.01	1.8	1.2	1.0	1	17.08.2020.	HM R	GAG	26.11.2020
5	A	535	Steinn	Aðfluttur steinn	Náttúrusteinn	Áberandi steinn. Aðfluttur, vatnssorfinn.	7.71	2.1	2.1	1.3	1	17.08.2020.	HM R	GAG	26.11.2020
6	A	535	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Náttúrusteinn	Áberandi steinn. Aðfluttur, vatnssorfinn.	1.0	1.3	1.0	0.6	1	17.08.2020.	HM R	GAG	26.11.2020
7	B	529	Járn	Rónagli	Járn nagli - bátasaumur	Virðist stuttur heill rónagli. Lítil haus, 1.1x1.2 cm. og stór ró. 1.7x2 cm, skert. Róin er ferningslaga og naglaoddur hnykkur. Hefur haldið saman þunnum viði, ca. 0.4 cm. Viðarleifar?	4.21	2.4	2.1	1.2	1	17.08.2020.	BGG	GAG	26.11.2020
8	B	529	Bein	Prjónn	Dýrabein	Prjónn úr beini, leggur brotinn í tvennt fyrir neðan miðjan legg báðir hlutar til staðar. Hausinn er tvískiptur, um 3 cm langur og flatur í sniði. Neðri hluti haussins er flöt kúla, 0.5x0.9 cm í þversniði. Efri hluti er dropalaga, teygður og skásettur, ca. 0.5x3 cm í þversniði, með gati í gegnum, gatið er ca.		12,3	0,95	0,5	1	17.08.2020.	BGG	GAG	26.11.2020

Number	Area	Context	Material	Type	Description/Information	Lýsing	Weight	Lengd	Breidd	Þykkt	Count	Date/ dd.mm.yy	ID	Analysis	Analysis date
						0.35x0.45 að stærð, för eftir þveng/festingu við gat. Leggur er hringlaga í sniði, ca. 0.5 cm í þvermál efst, neðan kúlu, og dregst jafnt að sér í odd. Heildarlengd ca. 12.3 cm.									
9	A	535	Gler	Perla	Tvöföld perla	Perla, heil. Tvíliða, silfrud. Þvermál gats 0.15 cm.	0.37	0.8	0.6	0.6	1	17.08.2020.	HM R	GAG	26.11.20 20
10	A	535	Bein	Afhögg	Hvalbein. Field comm: Fleygur, líklegast unnin úr hryggjalið þar sem þarna er diskur. Ein kenningum um að þetta sé fleygur til þess að kljúfa timbur	Unnið hvalbein. Afhögg? Mótað í nokkra fleti, einn brúnin er fleyglaga.	189.09	15.5	8.0	6.0	1	17.08.2020.	HM R	GAG	26.11.20 20
11	B	536	Bein		Hvalbein						1	17.08.2020.	LP		
12	B	536	Bein	Vaðbeygja?	Hvalbein	Gripur úr hvalbeini, vaðbeygja? Úrtak úr hvalbeinsstykki svo það myndast gróp. Rétt horn á bakhlið til að fella að öðru stykki, e.t.v. borðstokk. Neðri endi gripsins þar sem hefur verið borað fyrir festingu eru brotinn af, virðist móta fyrir holuvegg. Líkist gripum sem voru festir á borðstokk báta til að færið gæti leikið í. Gripurinn er máður og fægður af notkun.	21.61	5.7	4.1	1.5	1	17.08.2020.	LP	GAG	09.12.20 20
13	A	541	Bein	Þrjónn?	Beinþrjónn- höfuð.	Beingripur, flangur, flatur. Annar endinn er heill, snið flatt 13.5x0.4 cm. Gripurinn mjókkar að hinum endanum sem er um 1x0.35 cm í þversniði og frammúr honum er brotinn tittur, ca. 0.5x0.45 í sniði. Fletir og brúnir eru unnar, brúnir skarpar. Gripurinn var sennilega samhverfur en önnur brún er skert að hluta. Gripurinn er undinn.	2.30	6.4	1.3	0.4	1	17.08.2020.	HM R	GAG	26.11.20 20

Number	Area	Context	Material	Type	Description/Information	Lýsing	Weight	Lengd	Breidd	Þykkt	Count	Date/ dd.mm.yy	ID	Analysis	Analysis date
						Beinprjónn? Virðist ekki mjög máður.									
14	B	546	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Náttúrasteinn	Áberandi steinn. Aðfluttur, vatnssorfinn.	14.01	2.4	2.1	1.2	1	18.08.2020.	LG	GAG	26.11.2020
15	A	545	Járn	Óþekkt, klumpur	Nail head	Járnklumpur, ryðbólgin, lag óreglulegt. Ógreinanlegt.	33.66	4.7	3.1	3.1	1	18.08.2020.	HM R	GAG	26.11.2020
16	A	541	Járn	Ró	Rove	Ró, ferhyrningslaga. Viðarleifar.	5.34	2.7	2.1	0.9	1	18.08.2020.	AM	GAG	26.11.2020
17	A	547	Járn	Nagli	Beyglaður nagli/krókur.	Heill? nagli, eða rónagli með beygðan eða hnykktan legg, með viðarleifum. Slæm varðveisla, ryðgaður.	17.86	4.4	3.1	1.8	1	18.08.2020.	AM	GAG	26.11.2020
18	A	547	Bein	Dýrabein	Unnið/skorið bein	Bein með skurðarförum. Matarleifar.	22.34				1	18.08.2020.	AM	GAG	14.12.2020
19	A	550	Bein	Verkfæri?	Beinprjónn	Unnið bein, rif, hvalbein. Formið fylgir sveigju rifsins. Hliðar tálgaðar fram í odd. Virðist nokkuð notaður, mjúkur og máður og slitfetir á bæði fram-og afturhluta beinsins. Fremur gróf vinna. Virðist óbrotið, einhverskonar verkfæri?	12.13	15.1	1.3	0.6	1	18.08.2020.	HM R	GAG	14.12.2020
20	B	544	FE	Nagli	Nagli	Nagli með brotinn legg. Haus flatur, hringlaga, ca 1.5 cm í þvm. Aflagaður er ryði. Leggur rúnnaður með viðarleifum, ca. 0.8x0.6 í sniði um miðjan legg.	3.50	3.3	1.5	1.5	1	18.08.2020.	LP	GAG	26.11.2020
21	B	544	Bein		Tennur						1	18.08.2020.	HM R		26.11.2020
22	A	551	Bein	Prjónn	Beinprjónn	Prjónn úr beini, heill. Hausinn er flatur sívalningur um 2.8 cm langur og snið við brún um 0.85x0.7 cm. Afliðandi skái að legnum sem hefur rúnnað þversnið, slær sér örlítið út ofan við miðju, 0.6 cm í þvm. og svo jafnt saman að oddi. Vel og jafnt unnin, tvö hnífsvör á	4.44	11.6	0.5	0.5	1	18.08.2020.	HM R	GAG	26.11.2020

Number	Area	Context	Material	Type	Description/Information	Lýsing	Weight	Lengd	Breidd	Þykkt	Count	Date/ dd.mm.yy	ID	Analysis	Analysis date
						haus. aðeins brotið upp úr leggnum. Mátur og gljáandi af notkun.									
23	A	552	FE	Rónagli	Bátanagli	Rónagli, brotinn í tvennt, brot passa saman. Langur. Innri lengd um 4.4 cm. Haus og ró ryðbrunnin, haus, minni, nú ca. 1.8x2.4 cm, var sennilega flatur. Ró, stærri, illa varðveitt, mesta haf nú 3.6x4.2 cm.	35.74	7.1	4.3	3.7	1	18.08.2020.	HM R	GAG	26.11.20 20
24	A	550	Járn	Rónagli	Nagli	Heill rónagli, ryðbólgin. Haus flatur, var sennilega rúnnaður, þvm. ca. 2.4 cm. Ró, var sennilega ferningslaga, nú ca. 2.9x3.2 cm. Leggur boginn í keng svo haus og ró liggja nær saman. Viðarleifar.	13.78	3.7	3.3	2.5	1	18.08.2020.	HM R	GAG	26.11.20 20
25	A	553	Bein	Reka	Reka/Páll	Hvalbeinsgripur, sennilega reka. Efri hluti er fhvolfur, búið að taka úr blaðinu til að þynna það. Efst er blaðið um 2.4 cm þykkt en neðst um 0.9 cm. Neðri hluti hefur kúpt yfirborð. Efst á blaði eru grænleg höggfór eftir verkfæri og merki um brotið skaft. Bláðbreidd efst eru um 8.4 cm og skaftbreidd þar tæplega 4.5 cm. Það virðist sem höggvið hafi verið í brotsár skaftisin, svo breiddin er óljós, en það sem sést er u.þ.b. 1.5 cm. Gripurinn er máður af notkun.	163.93	16.3	8.6	2.5	1	18.08.2020.	HM R	GAG	14.12.20 20
26	A	559	Stein	Ílát	Rauður sandsteinn	Smáílát úr steini, brotið, sennilega í tvennt. Veggir kúptir. Ytra byrði grófara, flatir og rúnnaðir vinnslufletir. Skörp skil veggjar og botns, botn aðeins kúptur. Að innaverðu er skálin líkust öfugri keilu, þröngur botn	27.56	2.8	4.2	1.5	1	20.08.2020.	BGG	GAG	26.11.20 20

Number	Area	Context	Material	Type	Description/Information	Lýsing	Weight	Lengd	Breidd	Þykkt	Count	Date/ dd.mm.yy	ID	Analysis	Analysis date	
						og við um brún. Mikið unnin, glans á steini af vinnsluáferð. Ílátsbrún er tálguð flöt, merki eftir skarpt verkfæri, hníf eða meitil. Mesta þvm. ílátsins að utanverðu var ofan við miðju og neðan brúnar, eða um 4.2 cm. Við op að utanverðu þvm. um 3.9 cm. Við botn að utanverðu þvm. um 2.9 cm. Mesta þvm. íláts við op að innaverðu er ca. 3 cm. Mesta þvm. við botn að innaverðu er um 0.5 cm. Ílátid hefur brotnað við smíði, virðist ónotað, deigla, leikfang, smálát?										
27	A	560	Járn	Nagli?	Nagli úr sigti	Nagli? Brotinn í tvennt. Óljóst.	10.18	3.0	2.6	2.1	1	20.08.2020.	BGG	GAG	26.11.2020	
28	B	557	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Kvars steinn	Áberandi steinn. Aðfluttur, vatnssorfinn.	21,85	2.9	2.7	1.9	1	20.08.2020.	LG	GAG	26.11.2020	
29	B	557	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Kvars steinn	Áberandi steinn. Aðfluttur, vatnssorfinn.	43.44	3.7	3.0	3.1	1	20.08.2020.	LG	GAG	26.11.2020	
30	A	561	Járn	Nagli?	Nagli úr sigti	Nagli með brotinn legg? Járngripur, ílangur, steinn fastur í ryðinu, illa varðveittur?	10.67	5.0	2.1	1.7	1	20.08.2020.	BGG	GAG	26.11.2020	
31	A	569	Bein	Prjónn	Beinprjónn	Prjónn úr beini, heill. Hausinn er flatur, teygður, þríhyrningur u.þ.b. 3-3.5 cm langur, snið við brún um 1.1x0.6 cm, endabrún skert. Dregst jafnt að sér að legg. Leggurinn hefur rúnnað þversnið, slær sér aðeins út ofan við miðju, 0.6 cm í þvm., og dregst svo jafnt saman að oddi. Tálgunar- og notkunarför áberandi, máður og gljáandi, mikið notaður. Fataprjónn.	6.31	12.9	1.1	0.5	1	20.08.2020.	HM R	GAG	26.11.2020	

Number	Area	Context	Material	Type	Description/Information	Lýsing	Weight	Lengd	Breidd	Þykkt	Count	Date/ dd.mm.yy	ID	Analysis	Analysis date
32	B	538	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Kvars steinn	Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.					1	20.08.2020.	LG	GAG	26.11.2020
33	B	538	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Kvars steinn	Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.	10.74	2.9	1.6	1.4	2	20.08.2020.	LG	GAG	26.11.2020
34	B	574	Járn	Nagli	Nagli	Nagli með brotinn, hnykktan legg. Haus upprunalega flatur en nú ryðbólgin, nú 1.5x1.7 cm að stærð. Leggur hringlaga í sniði, 0.7 cm í þversniði við brotsár.	3.82	2.0	1.9	1.5	1	20.08.2020.	LG	GAG	26.11.2020
35	B	582	Járn	Nagli	Nagli	Nagli með ryðbólgin haus, rúnnaður og brotinn, stærð nú 2.1x2.2 cm. Leggur rúnnaður, snið ca. 0.6x0.8 cm um mið-legg, fleyglaga oddur, gæti verið brot frekar en endi. Ryðgaður.	8.14	3.6			1	20.08.2020.	LG	GAG	26.11.2020
36	B	582	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Jaspís	Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.	3.03	2.4	1.8	0.8	1	20.08.2020.	LG	GAG	26.11.2020
37	B	582	Gler	Perla	Blá glerperla	Blá snúin glerperla, heil, þvermál gats er 0.4 cm	0.36	0.9	0.9	0.4	1	20.08.2020.	LG	GAG	26.11.2020
38	B	592	Steinn	Snældusnúður	Rauður snældusnúður	Snældusnúður, helmingur, líkastur flatrí B-gerð í Bryggen. Flatur að ofan. Gatið er ekki miðjað, þykkt hliða 1.6-2 cm. Þvm. gats á toppi c. 1 cm., þvm. gats við botn ca. 1.2 cm. För við gat. Úr mjúkum rauðum sandsteini. Ekki skreyttur en dauft x-merki á botni. För eftir smíðina áberandi, t.d. tálgunarfletir á efri hluta. Áberandi mörg för eftir hníf eða meitil á botni gætu verið gerð eftir að að snældusnúðurinn brotnaði.	23.34	4.6	2.4	1.9	1	20.08.2020.	LG	GAG	26.11.2020
39	B	592	Steinn	Aðfluttur steinn, tafmaður	Unninn steinn	Áberandi aðfluttur steinn, einn flötur flatur. Sorfinn. Unninn? Gæti verið tafmaður.	21.55	4.1	2.1	1.8	1	20.08.2020.	LG	GAG	26.11.2020

Number	Area	Context	Material	Type	Description/Information	Lýsing	Weight	Lengd	Breidd	Þykkt	Count	Date/ dd.mm.yy	ID	Analysis	Analysis date
40	A	561	Steinn	Aðfluttur steinn, taflmaður	Unninn steinn	Áberandi aðfluttur steinn, einn flötur flatur. Sorfinn. Unninn? Gæti verið taflmaður.	6.06	2.7	1.8	0.9	1	20.08.2020.	BGG	GAG	26.11.2020
41	A	561	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Steinn úr sigtun	Áberandi steinn. Aðfluttur, vatnssorfinn. Einn flötur áberandi mjúkur með förum. Unninn?	10.47	3.4	1.9	1.4	1	20.08.2020.	BGG	GAG	26.11.2020
42	A	561	Steinn	Aðfluttur steinn, unninn	Steinn úr sigtun	Áberandi steinn, einn flötur flatur og mjög mjúkur. Unninn? Taflmaður?	7.54	2.4	1.9	1.3	1	20.08.2020.	BGG	GAG	26.11.2020
43	A	561	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Steinn úr sigtun	Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.	0.67	1.0	0.8	0.6	1	20.08.2020.	BGG	GAG	26.11.2020
44	A	561	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Steinn úr sigtun	Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.	1.93	1.4	1.2	0.8	1	20.08.2020.	BGG	GAG	26.11.2020
45	A	561	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Steinn úr sigtun	Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.	5.38	2.1	1.8	1.4	1	20.08.2020.	BGG	GAG	26.11.2020
46	A	561	Steinn	Aðfluttur steinn	Steinn úr sigtun	Áberandi steinn. Aðfluttur.	11.24	2.9	1.9	1.6	1	20.08.2020.	BGG	GAG	26.11.2020
47	A	561	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Steinn úr sigtun	Áberandi steinn. Aðfluttur, vatnssorfinn.	9.12	2.8	2.2	1.5	1	20.08.2020.	BGG	GAG	26.11.2020
48	A	561	Steinn	Aðfluttur steinn	Steinn úr sigtun	Áberandi steinn. Aðfluttur, vatnssorfinn.	10.73	2.4	2.1	1.9	1	20.08.2020.	BGG	GAG	26.11.2020
49	A	561	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Steinn úr sigtun	Áberandi steinn. Aðfluttur, vatnssorfinn.	6.20	3.1	1.8	1.3	1	20.08.2020.	BGG	GAG	26.11.2020
50	B	584	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Steinn úr sigtun? Ath vantaði gripanúmer	Áberandi steinn. Aðfluttur, vatnssorfinn.	19.98	2.7	2.5	2.0	1	21.08.2020.	HM R	GAG	26.11.2020
51	A	553	Bein	Brot	Rif úr hval úr sigtun?, vantaði gripanúmer	Hvalbein, flatt stykki, unnið, máð, allar hliðar skertar. Óþekkt.	25.60	13,5	4,4	0,7	1	20.08.2020.	LG	GAG	14.12.2020
52	A	569	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Sigtun?	Áberandi steinn, aðfluttur. Grænn jaspis.	2.47	2.6	1.4	0.6	1	21.08.2020.	LG	GAG	26.11.2020
53	B	584	Steinn	Aðfluttur steinn	Rauður jaspis - úr sigtun?	Áberandi steinn, aðfluttur. Rauður jaspis, klofinn?	3.97	2.7	1.5	1.4	1	21.08.2020.	LG	GAG	26.11.2020
54	A	560	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Steinn úr sigtun	Aðfluttur steinn, óunninn.	17.67	2.8	2.6	1.8	1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020

Number	Area	Context	Material	Type	Description/Information	Lýsing	Weight	Lengd	Breidd	Þykkt	Count	Date/ dd.mm.yy	ID	Analysis	Analysis date
55	A	560	Steinn	Aðfluttur steinn	Steinn úr sigtun	Áberandi steinn, sprungur eða reistur á sorfnum sléttum fleti. Unninn?	15.95	3.3	2.2	1.3	1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
56	A	560	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Steinn úr sigtun	Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn.	7.60	2.7	2.0	1.1	1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
57	A	560	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Steinn úr sigtun	Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn.	8.40	2.5	2.0	1.8	1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
58	A	560	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Steinn úr sigtun	Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn.	12.38	3.6	2.6	1.1	1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
59	A	560	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Steinn úr sigtun	Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorffinn.	3.05	1.6	1.4	1.1	1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
60	A	560	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Steinn úr sigtun	Aðfluttur steinn, óunninn. Vatnssorffinn.	4.23	1.9	1.4	1.2	1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
61	A	560	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn	Steinn úr sigtun	Aðfluttur steinn, óunninn.	4.01	2.0	1.4	1.1	1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
62	A	560	Járn		Nagli úr sigti	Nagli, leggur	4.16	3.8	1.3	1.2	1	20.08.2020.			
63	A	553	Járn	Nagli	Nagli úr sigti	Nagli með haus, ryðbólgin. Leggur með flatt þversnið, dregst saman í fleyglaga odd. Virðist hnykkur. Þversnið leggs við miðjan legg ca. 0.6x0.7 cm.	ath	3,8	1,5	1,1	1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
63	A	535	Járn	Nagli		Naglar? Tveir naglar með brotna leggi ryðgaðir saman á hausunum? Óljóst, ryðbólgið.	15,7	4,4	3,7	2,5	1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
64	LF	LF	Járn	Nagli		Naglar tveir með brotinn legg. Mjög ryðgaðir. Sá heilli mældur.		2,1			2	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
65	A	541	Steinn	Aðfluttur steinn		Áberandi steinn, aðfluttur. Klofinn? Unninn?					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
66	A	541	Steinn	Aðfluttur steinn		Áberandi steinn, aðfluttur. Klofinn? Unninn?					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
67	A	541	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
68	A	541	Steinn	Aðfluttur steinn		Áberandi steinn. Aðfluttur, vatnssorffinn. Fletir ólíkir.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020

Number	Area	Context	Material	Type	Description/Information	Lýsing	Weight	Lengd	Breidd	Þykkt	Count	Date/ dd.mm.yy	ID	Analysis	Analysis date
69	A	541	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
70	A	542	Steinn	Aðfluttur steinn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn. Fletir ólíkir.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
71	A	541	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn. Vatnssorfinn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
72	A	541	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn. Vatnssorfinn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
73	A	541	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn. Vatnssorfinn.		2	1,5	1,2	1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
74	A	541	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
75	A	541	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
76	A	564	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
77	A	564	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
78	A	564	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
79	A	564	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
80	A	564	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
81	A	564	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
82	A	564	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
83	A	564	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020

Number	Area	Context	Material	Type	Description/Information	Lýsing	Weight	Lengd	Breidd	Þykkt	Count	Date/ dd.mm.yy	ID	Analysis	Analysis date
84	A	564	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
85	A	564	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
86	A	564	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
87	A	535	Steinn	Aðfluttur steinn		Áberandi steinn. Aðfluttur, vatnssorfinn. Ólíkir fletir.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
88	A	564	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
89	A	535	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
90	A	536	Steinn	Aðfluttur steinn		Áberandi steinn. Aðfluttur, vatnssorfinn. Fletir ólíkir.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
91	A	535	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn. Áberandi hola.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
92	A	535	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
93	A	535	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
94	A	535	Steinn	Aðfluttur steinn		Áberandi steinn. Aðfluttur, vatnssorfinn. Hliðar ólíkar. Unninn?					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
95	A	535	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
96	A	536	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
97	A	535	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
98	A	536	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020

Number	Area	Context	Material	Type	Description/Information	Lýsing	Weight	Lengd	Breidd	Þykkt	Count	Date/ dd.mm.yy	ID	Analysis	Analysis date
99	A	535	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
100	A	569	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020
101	A	569	Steinn	Aðfluttur steinn, óunninn		Áberandi steinn. Aðfluttur, óunninn, vatnssorfinn.					1	20.08.2020.		GAG	26.11.2020

Sýnaskrá

Number	Area	Context	Grid	Vol	Weight	Quant. Bags/buckets	Description/Information	Date/dd.mm.yy	ID
1	A	524				1 poki	Feitt yfirborðslag	14.08.2020	ÞP, HMR
2	A	539				1 poki	Kolaríkt	18.08.2020	HMR
3	A	541				1	Kol	18.08.2021	AMG
4	B	543				1 small bag	Lífrænt lag	18.08.2022	LP
5	A	551				1 poki	Kol-bulk	19.08.2020	HMR
6	B	554				1 poki	Kol, 1 small within for lipid	20.08.2020.	LP
7	B	562				1 small bag for lipid		20.08.2020.	LP
8	B	563				1 fata	Gólf	20.08.2020.	LG
9	B	566				1 fata+lítill poki	Lífrænt lag í gryfju + lítill poki	20.08.2020.	LP
10	B	577				1 fata	Gólf við eldstæði, f. Lipid	20.08.2020.	LG
11	B	582				1 fata	Gólf í búð	20.08.2020.	LG
12	A	584				1 fata	Kol, bulk	20.08.2020.	HMR
13	B	585				1 fata	Hearth fill	20.08.2020.	LG
14	B	612				1 fata	Gólf lag	22.08.2020	LG

Jarðlagaskrá

Eining	Svæði	Tegund	Lýsing-einingablöð	Mannvirki	Date/Time	ID
500	AB	Yfirborðslag	Sandur og grasrót		11.08.2020	LG
501	A	Torflag	Sendið lag með toflinsum, laust í sér, svart-appelsínugult og brúnt, blandað	Öskuhaugur	11.08.2020	ÞP
502	A	Torflag	Appelsínugult og brúnt torlag með sandfylltum dældum, öskuflekkir	Öskuhaugur	11.08.2020	ÞP
503	B	Torflag	Mögulegur torfveggur, þó óljóst. Yfir torfvegg að hluta til sem fannst árið 2018. austan við hann er torflag sem liggur skáhalt niður til vesturs. Mögulega var hliðið upp í eldri tóft. Lagið er laust í sér en þéttara að orðanverðu, frekar sendið. Raskað vegna skurðar frá 2018		12.08.2020	LG/BGG
504	A	Lag í öskuhaug	Laust lag í öskuhaug, silt-sendið, einstaka torfflekkir og móaska	Öskuhaugur	12.08.2020	HMR
505	B	Sót	Svört sótarlinsa, laus í sér, einstaka kol	B1	12.08.2020	LG/BGG
506	A	Lag í öskuhaug	Dreif úr veggjatorfi?, þétt til þess að vera laust í sér, dökk appelsínugult og brúnt, sendin silt. Blandað	Öskuhaugur	12.08.2020	HMR/ÞP
507	B	Sandlag	Sandur sem liggur ofan í tóft, eitt hvalbein fannst, fokmoldarflekkir	B1	12.08.2020	LG
508	A	Torfblandað lag	Torfkenntlag, blandað, laust í sér, sendin silt, torf flekkir ásamt einstaka kolum	Öskuhaugur	12.08.2020	ÞP
509	A	Torfblandað lag	Blandað torflag, laust í sér, appelsínugult til brúnt.	Öskuhaugur	12.08.2020	ÞP
510/594	B	Torfveggur	Strenglaðinn torfveggur, þéttur, dökkbrúnn, fjólublár og grár. Rofinn að sunnanverððu vegna sjávarrofs.	B1	12.08.2020	LG
511	A	Torf	Torfur, annaðhvort hrun eða torfur sem lagðar voru yfir öskuhauginn, þétt í sér, gulbrúnt, appelsínugult-grátt. Leirkennd sendin silt. Einstaka steinn, einstaka eldsprungnir steinar og kol	Öskuhaugur	12.08.2020	HMR
512	A	Lag í öskuhaug	Blandað lag í öskuhaug, þétt til þess að vera laust í sér, dökk grá-brúnt, silt-sendin. Einstaka eldsprunginn steinn, torflinsur	Öskuhaugur	13.08.2020	ÞP
513	A	Blandað lag	Lag sem tilheyrir mögulega mannvirki, þetta liggur þó yfir því. - Líklegast ekki þó. Þétt til þess að vera laust í	Öskuhaugur	13.08.2020	HMR

Eining	Svæði	Tegund	Lýsing-einingablöð	Mannvirki	Date/Time	ID
			sér, dökk grá-bránt. Sendin silt. Torflinsur, frekar blandað lag.			
514	B	Torfhrun	Torfhrun austan við torfvegg, lílega inn í mannvirkinu, mjög blandað og hreyft en þó þétt að kalla, með sandlinsum og dældum. Einstaka kol.		13.08.2020	LG
515	A	Torf	Torf, mögulega úr mannvirki, hrún?. Þétt í sér, marglitað, brún-bleikt með svörtum og appelsínugulum röndum. Sandlinsur	Öskuhaugur	13.08.2020	BGG
516	A	Blandað torflag	Blandað torflag eða hrún ofan á vegg, ofan á var þykkt sandlag. Lagið er laust í sér því mikill sandur er í laginu. Rauð-grábrúnt og appelsínugult. Einstaka kol.	Öskuhaugur	13.08.2020	LG/BGG
517	A	Blandað torflag	Blandað lag með röð af sjö steinum í því. Lagið er þétt og litríkt. Rauð-brúnt og brún-appelsínugult. Torfflekkir.	Öskuhaugur	13.08.2020	ÞP
518	B	Viðaraska	Mjúkt viðaröskulag, grátt til drappað á lit. Talsvert af viðarkolum í laginu sem er um 1 cm á þykkt	B1	13.08.2020	BGG
519	B	Blandað lag	Í austurenda mannvirkisins er lag sem er mjög sendið með fokmold ásamt miklu magni af eldsprungnu grjóti og hellum. Sand- og fokmoldarlag er mjög laust í sér, kol eru í laginu, rofið að austanverðu vegna sandtöku eða sjávarrofs.	B1	13.08.2020	LG
520	A	Blandað torflag	Sama og [517]	Öskuhaugur	13.08.2020	ÞP
521	B	Móaska	Lítið móöskulag upp við vegg, meðal þétt, bleikt, innlyksa eru kol og einstaka brennd bein. Raskað að sunnanverðu vegna skurðar frá 2018		13.08.2020	LG/BGG
522	A	Sandur	Sandur, laus í sér grá-svartur, einstaka kol og torf flekkir	Öskuhaugur	13.08.2020	HMR
523	A	Lag í öskuhaug	Appelsínugult-svart lag með fiskibeinamauki (bone butter) Þétt til þess að vera létt í sér. Einstaka kol	Öskuhaugur	14.08.2020	ÞP
524	A	Lag í öskuhaug	Feitt, appelsínugult og brún-grátt lag, kann að vera yfirborð öskuhaugsins, kolaflekkir	Öskuhaugur	14.08.2020	ÞP
525	A	Lag í öskuhaug	Blandað grá-brúnt lag með svörtum, appelsínugulumo g bleikum flekkjum. Móöskulinsur og fitukenndu efni, svipað og [524]. Kolaflekkir. Litríkt	Öskuhaugur	14.08.2020	ÞP
526	A	Lag í öskuhaug	Blandað vindblásið lag, laust í sér, appelsínugult-grátt á lit. Innlyksa eru tof fyksur, ásamt lóbörðum steinum.	Öskuhaugur	14.08.2020	HMR
527	A	Sandlag	Dökk grátt brúnleitt lag, sendið, laust í sér	Öskuhaugur	17.08.2020	HMR

Eining	Svæði	Tegund	Lýsing-einingablöð	Mannvirki	Date/Time	ID
528	B	Lag í öskuhaug	Sandlag ásamt torfhrunslinum í tóft, lagið er laust í sér, brún-appelsínugult, einstaka kol, um 50 cm á þykkt	Öskuhaugur	17.08.2020	LG
529	B	Torfhrun	Torfhrun sem liggur upp að vegg í mannvirki norðan við búðina. Lagið er tiltölulega laust í sér, brún-appelsínugult. Einstaka kol.	B1	17.08.2020	BGG
530	A	Lag í öskuhaug	Sand-silt lag, fok. Laust í sér, dökk appelsínugult-brúnt. Innlyksa eru kol, brennd bein og eldsprungnir steinar.	Öskuhaugur	17.08.2020	HMR
531	A	Lag í öskuhaug	Ruslag sem hefur myndast upphaflega í eldstæði. Þétt, blandað gul-bleikt til brúnt. Leirkennt og sendið. Öskuflekkir, col og brennd bein	Öskuhaugur	17.08.2020	HMR
532	A	Lag í öskuhaug	Dökk grátt brúnleitt lag, sendið, einstaka kol	Öskuhaugur	17.08.2020	AMG
533	A	Lag í öskuhaug	Dök brún-appelsínugult lag, laust í sér á kafla annars þétt, einstaka kol	Öskuhaugur	17.08.2020	HMR
534	B	Torfhrun	Torfhrun, mjúkt, dökk fjólublátt til ljósbrúnt á lit	B1	17.08.2020	LG
535	A	Lag í öskuhaug	Dökkt,brún-grátt sendið lag. Þétt til þess að vera laust í sér, sendið leirlag. Innlyksa eru brennd bein, móaskulinsur, eldsprungnir steinar	Öskuhaugur	17.08.2020	AMG
536	B	Ruslag	Ruslalög úr öskuhaugi sem liggur við vestur hlið búðar. Laust í sér, svart með grágum og appelsínugulum skellum. Sendin silt. Kol, steinar, brennd bein.		17.08.2020	LP
537	B	Torfhrun	Torfhrun úr norðurvegg, þétt, dökk brúnt og appelsínugult. Innlyksa eru sandlinsur	B1	17.08.2020	LG
538	B	Eldsprungnir steinar	Eldsprungnir steinar og hellur, liggur undir lagi [519], mjög rötarskotið. Viðbót: Gráleitt torflag sem lagt hefur verið ofan í og upp við eldstæði. Grátt til drappað, mjög laust í sér og rötarskotið. Möguleg upphækkun. - Torf hefur mögulega veirð lagt ofan heitt grjótið sem gæti skýrt gráu blettina sem eru iðulega á grjótinu	B1/ofn	17.08.2020	LG
539	A	Lag í öskuhaug	Ruslag úr eldstæði, aðallega aska og kol. Blandða, appelsínugult, brúnt, dökk grátt	Öskuhaugur	18.08.2020	HMR
540	B	Móaska	Móöskulag með öskulinsum vestan við búð, nokkuð þétt, grátt. Innlyksa eru kol og eldsprungnir steinar	B1	18.08.2020	LP
541	A	Lag í öskuhaug	Svart til dökk grátt og dökk brúnt lag, hátt hlutfall af kolum auk öskuflekkja og eldsprungna steina. Innlyksa eru brennd bein og óbrennd	Öskuhaugur	18.08.2020	HMR

Eining	Svæði	Tegund	Lýsing-einingablöð	Mannvirki	Date/Time	ID
542	B	Torfhrun	Torfblendingur eða hrun sem liggur upp að búð B1, að Vestanverðu, Fremur þétt, mið brúnt með appelsínugulu torfi. Innlyksa eru sandlinsur, einstaka eldsprungnir steinar. Ekki grafið í heild þar sem það fer undir vesturbakkann	Gryfja	18.08.2020	LP
543	B	Fitulag	Mjúkt ljósgrátt lífrænt lag, vestan við búð.	Gryfja	18.08.2020	LP
544	B	Áfok	Áfok og torflinsur í gryfju ásamt lífrínu lagi þar undir. Þétt til laust í sér, brún-appelsínugult og ljós grátt. Sendin silt og lífrænt	Gryfja	18.08.2020	LP
545	A	Kolalag	Kola og öskulag, þétt til laust í sér, dökk grátt til þess að vera svart. Silty sandur. Einstaka torfflyksur ásamt talsvert af kolum	Öskuhaugur	18.08.2020	HMR
546	B	Gólf	Mjög feitt og grátt/drappað torfblandað lag. Ekki ljóst hvort lagið sé hrun því það líkist ekki veggjatorfinu, mögulega var torfið lagt yfir gólf. Lagið er þétt í sér að mestu, laust á köflum, brotnar við uppgröft. Einstaka kol	B1	18.08.2020	LG
547	A	Lag í öskuhaug	Dökk appelsínugult-brúnt sand, silty. Innlyksa eru eldsprungnir steinar	Öskuhaugur	18.08.2020	AMG
548	B	Torfveggur	Torfveggur, þéttur, strenglaðinn, tilheyrir byggingu norðan við búð, að öllum líkindum yngri en búðin	B2	18.08.2020	LP
549	B	Lag í öskuhaug	Öskulag		18.08.2020	LP
550	A	Lag í öskuhaug	Lag í öskuhaug sem er laust í sér, brún-appelsínugult, silty sandr. Innlyka eru kolaflekkir og dýrabein	Öskuhaugur	18.08.2020	AMG
551	A	Kolalag	Kolalag, laust í sér, dökk grátt til þess að vera svart, silt og sandur, mikið af kolum	Öskuhaugur	19.08.2020	HMR
552	A	Lag í öskuhaug	Lag í öskuhaug, laust í sér, dökk brúnt, talvert af dýrabeinum, einstaka kol ásamt eldsprungnum steinum	Öskuhaugur	19.08.2020	AMG
553	A	Fokmold	Fokmold/sandur með mannvist í. Laust í sér, dökk grátt til þess að vera brúnt, einstaka kol, bein ásamt móösku	Öskuhaugur	19.08.2020	HMR
554	B	Fitulag	Lífrænt feitt lag í gryfju - lýsi	Gryfja	19.08.2020	LP
555	B	Sandur	Sendið lag í gryfju á milli bruna?	Gryfja	19.08.2020	LP
556	B	Torfhrun	Torfhrun sem liggur niður að gryfju í NV horni svæðisins, þétt í sér, leirríkt	B2	19.08.2020	BGG
557	B	Gólf	Gólflag í miðju húsi, torfkennt með dökkbrúnum feitum lífrænum skellum. Liggur að brenndum steinum í	B1	19.08.2020	LG

Eining	Svæði	Tegund	Lýsing-einingablöð	Mannvirki	Date/Time	ID
			norðurhluta, gólfið er þétt, dökk brúnt, nánast svart, sendin silt, feitt. Einstaka torfskellur			
558	B	Torfveggur	Yngri torfveggur í tóft, strenghlaðinn, talsverður sandur í torfinu. Torfið er þétt en þar sem sandlög eru á milli molnar hann auðveldlega niður. Veggurinn er litríkur, brún-appelsínugult, grænt. Hæð er um 30-40 cm.	B1	19.08.2020	LG
559	A	Sandlag	Svart sandlag með kolum og beinum og steinum, laust í sér,	Öskuhaugur	19.08.2020	HMR
560	A	Lag í öskuhaug	Dökk grá-svart lag, laust í sér, sendin silt. Innlyksa er talsvert af kolum og beinum, einstaka eldsprungnir steinar	Öskuhaugur	19.08.2020	HMR
561	A	Áfok	Grábrúnt silty sendið lag, þétt til þess að vera laust í sér, einstaka kol og eldsprungnir steinar.	Öskuhaugur	19.08.2020	HMR
562	B	Fitulag	Fituríkt lag í gryfju, í tvennu lagi, áfökslög á milli, þétt	Gryfja	20.08.2020	LP
563	B	Gólf	Móöskugólf sem liggur frá eldstæði í austuri og nær fyrir miðja byggingu, bleikt á lit. Innlyksa eru kol	B1	20.08.2020	LG
564	A	Lag í öskuhaug	Öskulag	Öskuhaugur	20.08.2020	HMR
565	B	Áfok	Afokssandur sem liggur frá og yfir NA brún gryfju og að hluta til ofan í hana. Lagið er laus í sér, dökkbrúnt til þess að vera svart, svartur sandur með einstaka torfblettum, einstaka viðarkol	Gryfja	20.08.2020	LP
566	B	Fitulag	Fitulög með sandlinsum á milli. Mjúkt og laust í sér, ljósgrátt. Einstaka eldsprungnir steinar, brotnir. Lagið er um 3-15 cm þykkast í botni gryfju	Gryfja	20.08.2020	LP
567	B	Hrun	Hrun í ofni, aðallega eldspurngnir steinar, L: 40 B:42 H:18. Steinar að sunnanverðu hafa fallið. Hella, stór að norðanverðu, mjög eldsprungin hallar til suðurs. Að austanverðu er hellurnar nánast rauðar en að hluta til raskaðar. Í ofninum var móöskulag [570], þar undir var kolalag og svo hella í botningum	B1/ofn	20.08.2020	LG
568	B	Ofn	Hlaðinn ofn, hellum raðað í ferkantaðan ofn, stærð, sjá [567]	B1/ofn	20.08.2020	LG
569	A	Lag í öskuhaug	Dökk grátbrúnt lag í öskuhaug, töluvert af kolum beinum og fiskibeinum, einstaka hvalbein. Mjög fituríkt. Eldsprungnir steinar	Öskuhaugur	20.08.2020	AMG

Eining	Svæði	Tegund	Lýsing-einingablöð	Mannvirki	Date/Time	ID
570	B	Móaska	Móöskulag í ofni [568], mjög hrein, fyrir neðan var afar þunnt svart brunalag sem var grafið með móöskunni þar sem það var svo þunnt ekki var unnt að ná því fram. Lagið er laust í sér, bleikt	B1/ofn	20.08.2020	LG
571	B	Hópur	Niðurgroftur fyrir gryfju - Hópur - finna blað	Gryfja	20.08.2020	LP
572	B	Eldsprungnir steinar	Eldsprungnir steinar norðan við ofn, flestir um hnefastórir - flestir mældir í [519] sem þarf að laga	B1	20.08.2020	LG
573	B	Gólf	Móöskublandað gólflag í norður hluta tóftar, gólfið er þétt, bleik-grátt. Innlyka eru kol, torfflyksur ásamt eldsprungnum steinum sem eru um 15-20 cm í þvermál. Þykkt lagsins er um 3 cm.	B1	20.08.2020	LP
574	B	Gólf	Móöskugólf fyrir miðri tóft, það er þétt, bleik-appelsínugult á lit, einstaka kol, frekar stórir bútar. Þykkt er um 1 cm.	B1	21.08.2020	LG
575	B	Gólf	Gólf í syðri hluta tóftar, frekra laust í sér og samanstandur aðallega af brúnbleikri móösku, þykkt er um 2 cm, einsleitt skorið af skurði frá 2018 ásamt sjávarrofi	B1	21.08.2020	LG
576	B	Móaska	Örþunnt móöskulag, laust í sér, dökk bleikt. Einstaka viðarkol, smá molar, þykkt er um 1 cm, lagið er flekkótt	B1	21.08.2020	LP
577	B	Móaska	Móöskugólf við ofn, það er mjög þétt við ofninn en laust í sér fyrir neðan hann. Bleik-grátt, flekkót, einstaka kol, um 2 cm þykkt. Rofið að sunnanverðu vegna sjávarrofs	B1	21.08.2020	LP
578	A	Sandlag	Foksandur á milli öskuhaugslaga, laust í sér, dökk grátt, sandur, silt. Einstaka kol, er um 10 cm á þykkt, einsleitt	Öskuhaugur	21.08.2020	HMR
579	A	Kolalag	Beinalag í neðri hluta öskuhaugsins - eins og [569] um 8 cm á þykkt	Öskuhaugur	21.08.2020	HMR
580	B	Pinnahola	Pinnahola, fyrir miðja tóft, skorið í gegnum gólflag [582]. Þvermál 3 cm, dýpt 3 cm	B1	21.08.2020	LG
581	B	Pinnahola	Pinnahola, um 60 cm austan við holu [580]. Þvermál 3.5 cm, dýpt 5 cm. Talið er að holurnar séu fyrir vefstól	B1	21.08.2020	LG
582	B	Gólf	Brúngrátt gólflag, talsvert af kolum, smá torf, pinnaholur [580], [581] skornar í gegnum gólfið. Gólfið er mjög þétt, sendin silt, töluvert af kolum og	B1	21.08.2020	LG

Eining	Svæði	Tegund	Lýsing-einingablöð	Mannvirki	Date/Time	ID
			eldsprungnum steinum um 10-15 cm í þvermál, í heild um 10 l. Þykkt er um 1-2 cm			
583	B	Gólf	Gólfslag sem liggur frá eldstæði [568], gólfið er þétt, ljósbleikt til þess að vera drappað. Líklegast viðaraska. Töluvert er af kolum ásamt eldsprungnum steinum sem eru um 20 cm í þvermál. Lagið er upp að 5 cm áþykkt en aðallega um 2 cm.	B1	21.08.2020	LG
584	A	Kolalag	Elsta lagið í öskuhaugnum. Liggur yfir hreinum sandi. Lagið er þétt, blandað, bleikt til brúnt og svart. Sendið og leirkennd silt. Innlyksa er móaska, kol og bein, þykkt er um 5 cm	Öskuhaugur	21.08.2020	HMR
585	B	Gólf	Móöskulag fyrir framan ofn, upphaflega var talið að það væri annar ofn eða eldstæði fyrir framan ofn [568] en þetta er móöskudreif frá ofni. Þétt feitt lag, grá-bleikt. Innlyksa er sót og viðaraska	B1/ofn	21.08.2020	LG
586	B	Pinnahola	Lítill pinnahola í búð, tengist að öllum líkindum vefstól?	B1	21.08.2020	LG
587	B	Ofn - eldri fasi	Hella í botni á eldstæði, eldri fasi, hellan er mjög eldsprungin	B1/ofn	21.08.2020	LG
588	B	Móaska	Móöskulag í ofni, appelsínugult-bleikt, svart sót en engin kol	B1/ofn	21.08.2020	LG
589	A	Linsa	Linsa í öskuhaug	Öskuhaugur	22.08.2020	LG
590	B	Gólf	Þétt gólfslag við eldstæði, ljósbleikt á lit, aðallega móaska og kol, 2-3 cm á dýpt, flekkótt	B1/ofn	22.08.2020	LG
591	B	Áfok - sandur	Sandlag með torflinsum, millistigs lag á milli búsetustiga. Lagið er laust í sér, rauðbrúnt. Um 3 cm á þykkt. Notkun á búðinni breytist á þessu tímabili	B1	22.08.2020	LG
592	B	Torflag	Torfríkt lag sem liggur meðfram torfvegg ásamt röð af eldsprungnum steinum. Mögulega var steinunum raðað meðfram veggheðslu, því þeir virðast ekki vera þar að handahófi	B1	22.08.2020	LG
593	B	Gólf	Þétt gólfslag í búð, appelsínugult-brúnt, sily sendin, kolaflekkir ásamt móösku innlyksa. Lagið er um 3-6 cm	B1	22.08.2020	LG
594	B	Torfveggur	Eldri torfveggur, appelsínugulur, gulur, grár og svartur. Ógrafinn. Um 40-60 cm á breidd, 20-50 cm á hæð. Strenghlaðinn, hver strengur um 3 cm á þykkt.	B1	22.08.2020	LG

Eining	Svæði	Tegund	Lýsing-einingablöð	Mannvirki	Date/Time	ID
595	B	Pinnahola	Pinnahola, þvermál 5 cm, dýpt 3 cm	B1	22.08.2020	LG
596	B	Pinnahola	Pinnahola, þvermál 2.5 cm, dýpt 6 cm	B1	22.08.2020	LG
597	B	Pinnahola	Pinnahola, þvermál 2.5 cm, dýpt 2.5 cm	B1	22.08.2020	LG
598	B	Pinnahola	Pinnahola, þvermál 2 cm, dýpt 3 cm	B1	22.08.2020	LG
599	B	Pinnahola	Pinnahola, þvermál 2 cm, dýpt 2 cm	B1	22.08.2020	LG
600	B	Pinnahola	Pinnahola, þvermál 2 cm, dýpt 2 cm	B1	22.08.2020	LG
601	B	Pinnahola	Pinnahola, þvermál 3 cm, dýpt 2 cm	B1	22.08.2020	LG
602	B	Pinnahola	Pinnahola, þvermál 5 cm, dýpt 3 cm	B1	22.08.2020	LG
603	B	Pinnahola	Pinnahola, þvermál 5 cm, dýpt 3 cm	B1	22.08.2020	LG
604	B	Pinnahola	Pinnahola, þvermál 3 cm, dýpt 6 cm	B1	22.08.2020	LG
605	B	Pinnahola	Pinnahola, þvermál 3 cm, dýpt 3 cm	B1	22.08.2020	LG
606	B	Pinnahola	Pinnahola, þvermál 3 cm, dýpt 3 cm	B1	22.08.2020	LG
607	B	Pinnahola	Pinnahola, þvermál 3 cm, dýpt 3 cm	B1	22.08.2020	LG
608	B	Pinnahola	Pinnahola, þvermál 3 cm, dýpt 3 cm	B1	22.08.2020	LG
609	B	Pinnahola	Pinnahola, þvermál 3 cm, dýpt 3 cm	B1	22.08.2020	LG
610	B	Pinnahola	Pinnahola, þvermál 3 cm, dýpt 3 cm	B1	22.08.2020	LG
611	B	Pinnahola	Pinnahola, þvermál 3 cm, dýpt 3 cm	B1	22.08.2020	LG
612	B	Gólf	Gólfslag, þétt, fölbléikt. Gólfið samanstendur aðallega af móösku, töluvert er af kolum í laginu. Þykkt er um 2-3 cm	B1	22.08.2020	LG
613	B	Gólf	Gólf vestan við eldstæði, samtíða [612]. Pinnaholur eru skornar í gegnum þetta lag. Það er þétt brúngrænt til þess að vera drappað. Silt, með móöskuflekkjum og kolum. Þykktin er um 2 cm.	B1	22.08.2020	LG
614	B	Eldstæði	Svört fylling í eldstæði sem er austan megin í elstæði, aðallega sót og kol	B1	22.08.2020	HMR
615	B	Eldstæði	Eldsprungnar hellur í eldstæði	B1	22.08.2020	HMR

Ljósmyndaskrá

Frame	Area(s)	Context(s)	Direction of camera	Motive Description/Information	Date/Time dd.mm.yy	ID
DSC_0001	A			Vinnumyndir	10.08.2020.	LG
DSC_0002	A			Vinnumyndir	10.08.2020.	HM R
DSC_0003	A			Vinnumyndir	10.08.2020.	HM R
DSC_0004	A			Vinnumyndir	10.08.2020.	HM R
DSC_0005	A			Vinnumyndir	10.08.2020.	HM R
DSC_0006	A			Vinnumyndir	10.08.2020.	HM R
DSC_0007	A			Vinnumyndir	10.08.2020.	HM R
DSC_0008	A			Vinnumyndir	10.08.2020.	HM R
DSC_0009	A		V	Timburmannvirki og öskuhaugur	10.08.2020.	HM R
DSC_0010	A		V	Timburmannvirki og öskuhaugur	10.08.2020.	HM R
DSC_0011	A		N	Timburmannvirki og öskuhaugur	10.08.2020.	HM R
DSC_0012	A		N	Timburmannvirki og öskuhaugur	10.08.2020.	HM R
DSC_0013	A		NA	Timburmannvirki og öskuhaugur	10.08.2020.	HM R
DSC_0014	A		NA	Timburmannvirki og öskuhaugur	10.08.2020.	HM R
DSC_0015	A		N	Timburmannvirki og öskuhaugur	10.08.2020.	HM R
DSC_0016	A		NV	Timburmannvirki og öskuhaugur	10.08.2020.	HM R
DSC_0017	A		N	Timburmannvirki og öskuhaugur	10.08.2020.	HM R
DSC_0018	A		NV	Section detail, 3 sect A	11.08.2020.	HM R
DSC_0019	A		11.08.2020.	11.08.2020.	11.08.2020.	HM R
DSC_0020	A	502	SV	Pre-exc layer.	11.08.2020.	ÞP
DSC_0021	A	502	SV	Pre-exc layer.	11.08.2020.	ÞP
DSC_0022	A		S	Excavation of F1.	11.08.2020.	ÞP
DSC_0023	A		S	Excavation of F1.	11.08.2020.	ÞP
DSC_0024	A		S	Excavation of F1.	11.08.2020.	ÞP
DSC_0025	A		S	Excavation of F1.	11.08.2020.	ÞP
DSC_0026	A		S	Excavation of F1.	11.08.2020.	ÞP
DSC_0027	A		V	Excavation of F1.	11.08.2020.	ÞP
DSC_0028	A		SV	Excavation of F1.	11.08.2020.	ÞP
DSC_0029	A		SV	Excavation of F1.	11.08.2020.	ÞP

Frame	Area(s)	Context(s)	Direction of camera	Motive Description/Information	Date/Time dd.mm.yy	ID
DSC_0030	A		SV	Excavation of F1.	11.08.2020.	ÞP
DSC_0031	B		N	Svæði B- skurður 300	11.08.2020.	LG
DSC_0032	B		S	Svæði B- skurður 301	11.08.2020.	LG
DSC_0033	B		V	Svæði B- skurður 302	11.08.2020.	LG
DSC_0034	B		A	Svæði B- skurður 303	11.08.2020.	LG
DSC_0035	B		V	Bein í sandlagi	11.08.2020.	LG
DSC_0036	B	503	N	Mögulegur torfveggur	12.08.2020.	LG
DSC_0037	B	503	N	Mögulegur torfveggur	12.08.2020.	LG
DSC_0038	B	505	N	Sótarlinsa	12.08.2020.	LG
DSC_0039	A	506	V	Pre-exc layer (506).	12.08.2020.	ÞP
DSC_0040	B	507	SV	Sandlag	12.08.2020.	LG
DSC_0041	B	507	N	Sandlag	12.08.2020.	LG
DSC_0042	B	2	N	Hvalbein í F02 í 507.	12.08.2020.	LG
DSC_0043	B	2	V	Hvalbein í F02 í 507.	12.08.2020.	LG
DSC_0044	B	2		Bjössi hendur á hvalbeini	12.08.2020.	LG
DSC_0045	B	2		Hvalbein	12.08.2020.	LG
DSC_0046	B	2		Hvalbein	12.08.2020.	LG
DSC_0047	B	2		Hvalbein	12.08.2020.	LG
DSC_0048	A	508	V	Pre-exc layers [508]	12.08.2020.	ÞP
DSC_0049	A	509	A	Pre-exc layers [509]	12.08.2020.	ÞP
DSC_0050	B		N	Yfirlitsmyndir	12.08.2020.	LG
DSC_0051	B		N	Yfirlitsmyndir	12.08.2020.	LG
DSC_0052	B		A	Yfirlitsmyndir	12.08.2020.	LG
DSC_0053	B		S	Yfirlitsmyndir	12.08.2020.	LG
DSC_0054	B		N	Yfirlitsmyndir	12.08.2020.	LG
DSC_0055	B		N	Eldsprungnir steinar + hellur.	12.08.2020.	LG
DSC_0056	A		NA	Pre exc [511]	12.08.2020.	ÞP
DSC_0057	A	512	S	Pre exc [512]	13.08.2020.	ÞP
DSC_0058	A	513	A	Pre exc [513]	13.08.2020.	ÞP
DSC_0059	B		A	Nýopnað svæði, veggur?	13.08.2020.	LG
DSC_0060	B		A	Svæði B yfirlitsmynd	13.08.2020.	LG
DSC_0061	B		V	Svæði B yfirlitsmynd	13.08.2020.	LG
DSC_0062	B		S	Svæði B yfirlitsmynd	13.08.2020.	LG
DSC_0063	B	514	N	Torflag/hrun í tóft.	13.08.2020.	BGG
DSC_0064	B	514	N	Torflag/hrun í tóft.	13.08.2020.	BGG
DSC_0065	B	514	S	Torflag/hrun í tóft.	13.08.2020.	BGG
DSC_0066	B	514	S	Torflag/hrun í tóft.	13.08.2020.	BGG
DSC_0067	B	514	S	Torflag/hrun í tóft.	13.08.2020.	BGG
DSC_0068	B	514	S	Torflag/hrun í tóft.	13.08.2020.	BGG
DSC_0069	B	514	S	Torflag/hrun í tóft.	13.08.2020.	BGG

Frame	Area(s)	Context(s)	Direction of camera	Motive Description/Information	Date/Time dd.mm.yy	ID
DSC_0070	B	514	S	Torflag/hrun í tóft.	13.08.2020.	BGG
DSC_0071	B	F3.	N	Hvalbein í torfhruni [514]	13.08.2020.	LG
DSC_0072	B	F3.	N	Hvalbein í torfhruni [514]	13.08.2020.	LG
DSC_0073	B	F3.	N	Hvalbein í torfhruni [514]	13.08.2020.	LG
DSC_0074	B	F3.	S	Hvalbein í torfhruni [514]	13.08.2020.	LG
DSC_0075	B	F3.	N	Hvalbein í torfhruni [514]	13.08.2020.	LG
DSC_0076	B	F3.	N	Hvalbein í torfhruni [514]	13.08.2020.	LG
DSC_0077	A	515	A	Torfbútur	13.08.2020.	ÞP
DSC_0078	A	515	A	Torfbútur	13.08.2020.	ÞP
DSC_0079	B	516	N	Torfblandað lag ofaná vegg.	13.08.2020.	BGG
DSC_0080	B	516		Torfblandað lag ofaná vegg. Del?	13.08.2020.	BGG
DSC_0081	B	516		Torfblandað lag ofaná vegg. Del?	13.08.2020.	BGG
DSC_0082	B	516		Torfblandað lag ofaná vegg. Del?	13.08.2020.	BGG
DSC_0083	B	516	A	Torfblandað lag ofaná vegg.	13.08.2020.	LG
DSC_0084	B	516	S	Torfblandað lag ofaná vegg.	13.08.2020.	LG
DSC_0085	A	517	A	Turf deposit pre exc.	13.08.2020.	ÞP
DSC_0086	B	518	N	Viðaröskulag	13.08.2020.	BGG
DSC_0087	B	518	A	Viðaröskulag	13.08.2020.	BGG
DSC_0088	A	520	A	Mixed turf dep. Pre exc.	13.08.2020.	ÞP
DSC_0089	B	521	A	Móöskulag	13.08.2020.	LG
DSC_0090	B	521	N	Móöskulag	13.08.2020.	LG
DSC_0091	A	522	A	Sandlag	14.08.2020.	ÞP
DSC_0092	A	523	A	Orange, black layer, pre exc.	14.08.2020.	HM R
DSC_0093	A	524	A	Fatty surface dep, pre exc.	14.08.2020.	ÞP
DSC_0094	A	524	Close up	Fatty surface dep, pre exc.	14.08.2020.	ÞP
DSC_0095	A	524	Close up	Fatty surface dep, pre exc.	14.08.2020.	ÞP
DSC_0096	A	524	Close up	Fatty surface dep, pre exc.	14.08.2020.	ÞP
DSC_0097	A	524	Close up	(Layering of context [524] with fatty surfaces and thin layers of sand in between.	14.08.2020.	ÞP
DSC_0098	A	524	Close up	(Layering of context [524] with fatty surfaces	14.08.2020.	ÞP

Frame	Area(s)	Context(s)	Direction of camera	Motive Description/Information	Date/Time dd.mm.yy	ID
				and thin layers of sand in between.		
DSC_0099	A	524	Close up	(Layering of context [524] with fatty surfaces and thin layers of sand in between.	14.08.2020.	ÞP
DSC_0100	A	524	Close up	(Layering of context [524] with fatty surfaces and thin layers of sand in between.	14.08.2020.	ÞP
DSC_0101	A	524	Close up	(Layering of context [524] with fatty surfaces and thin layers of sand in between.	14.08.2020.	ÞP
DSC_0102	A	524	Close up	(Layering of context [524] with fatty surfaces and thin layers of sand in between.	14.08.2020.	ÞP
DSC_0103	A	525	S	Pre exc of [525].	14.08.2020.	ÞP
DSC_0104	A	526	A	Pre exc of [526].	14.08.2020.	ÞP
DSC_0105	B	528	N	Torfhrun inn í byggingu	17.08.2020.	LG
DSC_0106	B	528	N	Torfhrun inn í byggingu, snið	17.08.2020.	LG
DSC_0107	B	528	V	Torfhrun inn í byggingu	17.08.2020.	LG
DSC_0108	B	529	N	Torfhrun á milli bygginga B1 og B2	17.08.2020.	BGG
DSC_0109	B	529	N	Torfhrun á milli bygginga B1 og B2	17.08.2020.	BGG
DSC_0110	B	530	A	Torfhrun sem leggst upp að köflóttu lagi.	17.08.2020.	BGG
DSC_0111	B	530	A	Torfhrun sem leggst upp að köflóttu lagi.	17.08.2020.	BGG
DSC_0112	B	529	N	Torfhrun sem leggst upp að köflóttu lagi.	17.08.2020.	BGG
DSC_0113	A	531	A	Torfa	17.08.2020.	HM R
DSC_0114	B	534	N	Torfhrun meðfram vegg.	17.08.2020.	LG
DSC_0115	B	534	A	Torfhrun meðfram vegg.	17.08.2020.	LG
DSC_0116	B	534	N	Snið - torfhrun + sandur.	17.08.2020.	LG
DSC_0117	B	507	N	Sandlag - framhald af [507].	17.08.2020.	LG
DSC_0118	B	507	N	Sandlag - framhald af [507].	17.08.2020.	LG
DSC_0119	B	507	N	Sandlag - framhald af [507].	17.08.2020.	LG
DSC_0120	B	507	N	Sandlag - framhald af [507].	17.08.2020.	LG
DSC_0121	B	536	SA	Torfblendingur, sendinn.	17.08.2020.	LP
DSC_0122	B	538	N	Mögulegt eldstæði	17.08.2020.	LG
DSC_0123	B	538	V	Mögulegt eldstæði	17.08.2020.	LG

Frame	Area(s)	Context(s)	Direction of camera	Motive Description/Information	Date/Time dd.mm.yy	ID
DSC_0124	B	537	S	Torfhrun með samanv.	17.08.2020.	LG
DSC_0125	B	537	S	Torfhrun með samanv.	17.08.2020.	LG
DSC_0126	A		NA	Vinnumynd [539] + [540]	17.08.2020.	??
DSC_0127	A		A	Vinnumynd [539] + [540]	17.08.2020.	??
DSC_0128	S	539	S	Öskulag	17.08.2020.	AM
DSC_0129	B	540+542	A	Torfhrun	17.08.2020.	LP
DSC_0130	B	540+542	NA	Vinnumynd af 540+542	17.08.2020.	LP
DSC_0131	A	539	S	Öskulag	17.08.2020.	AM
DSC_0132	A	539	SA	Öskulag	17.08.2020.	AM
DSC_0133	A	539	A	Öskulag	17.08.2020.	AM
DSC_0134	B	546	A	Torfhrun grátt.	17.08.2020.	LG
DSC_0135	B	546	A	Torfhrun grátt.	17.08.2020.	LG
DSC_0136	B	546	N	Torfhrun grátt.	17.08.2020.	LG
DSC_0137	B	546	SV	Torfhrun grátt.	17.08.2020.	LG
DSC_0138	B	546	SV	Vinnumynd Lilja+Bjössi.	17.08.2020.	LG
DSC_0139	B	548	NA	Veggur	17.08.2020.	BGG
DSC_0140	B	548	NA	Veggur	17.08.2020.	BGG
DSC_0141	B	548	SA	Veggur	17.08.2020.	BGG
DSC_0142	B	548	SV	Veggur	17.08.2020.	BGG
DSC_0143	B	548	SV	Veggur	17.08.2020.	BGG
DSC_0144	B	549	A	Lífrænt lag í dæld	18.08.2020	LP
DSC_0145	B	549	N	Lífrænt lag í dæld	18.08.2020	LP
DSC_0146	B			Vinnumyndir af B1	18.08.2020	LG
DSC_0147	B			Vinnumyndir af B2	18.08.2020	LG
DSC_0148	B			Vinnumyndir af B3	18.08.2020	LG
DSC_0149	B			Vinnumyndir af B4	18.08.2020	LG
DSC_0150	B			Vinnumyndir af B5	18.08.2020	LG
DSC_0151	A	F#13		Beinprjónn úr öskuhaug	18.08.2020	LG
DSC_0152	A	F#13		Beinprjónn úr öskuhaug	18.08.2020	LG
DSC_0153	A	F#13		Beinprjónn úr öskuhaug	18.08.2020	LG
DSC_0154	A	F#13		Beinprjónn úr öskuhaug	18.08.2020	LG
DSC_0155	A	F#13		Beinprjónn úr öskuhaug	18.08.2020	LG
DSC_0156	A	F#13		Beinprjónn úr öskuhaug	18.08.2020	LG
DSC_0157	B	555	V	Fyrir uppgröft á [555].	19.08.2020.	LG
DSC_0158	B	555	V	Fyrir uppgröft, mynd af sniði.	19.08.2020.	LP
DSC_0159	B	556	N	Torfhrun	19.08.2020.	BGG
DSC_0160	B	557	N	Gólfslag í skála að sunnanverðu	19.08.2020.	LG
DSC_0161	B	557	A	Gólfslag í skála að sunnanverðu	19.08.2020.	LG

Frame	Area(s)	Context(s)	Direction of camera	Motive Description/Information	Date/Time dd.mm.yy	ID
DSC_0162	B	557	V	Gólflag í skála að sunnanverðu	19.08.2020.	LG
DSC_0163	B	557		Lilja vinnumynd	19.08.2020.	LG
DSC_0164-208	B			Photogrammetry tilraun á eldstæði	19.08.2020.	HM R
DSC-0209	B	563	N	Gólflag + tóft.	19.08.2020.	LG
DSC_0210	B	563	N	Gólflag + tóft.	20.08.2020.	LG
DSC_0211	B	563	S	Gólflag + tóft.	20.08.2020.	LG
DSC_0212	B	563	SV	Gólflag + tóft.	20.08.2020.	LG
DSC_0213	B	563	NA	Gólflag + tóft.	20.08.2020.	LG
DSC_0214	B	563		Lilja sterka	20.08.2020.	LG
DSC_0215	B	565	V	Áfokssandur sem liggur ofan í gryfju	20.08.2020.	LG
DSC_0216	B	565	N	Áfokssandur sem liggur ofan í gryfju	20.08.2020.	LP
DSC_0217	B	562	N	Snið af [562] sem sýnir dökkt lífrænt lag	20.08.2020.	LP
DSC_0218	B	562	A	Snið af [562] sem sýnir dökkt lífrænt lag	20.08.2020.	LP
DSC_0219	B	562	SV	Lýsisgryfja	20.08.2020.	LP
DSC_0220-240		567/568.		Photogrammetry	20.08.2020.	LG
DSC_0241	B	567/568.	N	Hrun og ofn	20.08.2020.	LG
DSC_0242	B	567/568.	V	Hrun og ofn	20.08.2020.	LG
DSC_0243	B	570	A	Móaska í ofni	20.08.2020.	LG
DSC_0244	B	570	A	Móaska í ofni	20.08.2020.	LG
DSC_0245	B	570	A	Móaska í ofni	20.08.2020.	LG
DSC_0246	B	570	N	Yfirlitsmyndir	20.08.2020.	LG
DSC_0247	B	570	N	Yfirlitsmyndir	20.08.2020.	LG
DSC_0248	B	568	A	Botnhella í eldst. ofni.	20.08.2020.	LG
DSC_0249	B	568	V	Botnhella í eldst. ofni.	20.08.2020.	LG
DSC_0250	B	568	S	Botnhella í eldst. ofni.	20.08.2020.	LG
DSC_0251	B	568	A	Botnhella í eldst. ofni.	20.08.2020.	LG
DSC_0252-270	B	568		Photogrammetry	20.08.2020.	LG
DSC_0271	B	B1	N	Yfirlitsmyndir	20.08.2020.	LG
DSC_0272	B	B1	N	Yfirlitsmyndir	20.08.2020.	LG
DSC_0273	B	B1	S	Yfirlitsmyndir	20.08.2020.	LG
DSC_0274	B	B1	S	Yfirlitsmyndir	20.08.2020.	LG
DSC_0275	B	538 F#32/33	A	Steinn-unninn.	20.08.2020.	LG
DSC_0276	B	538 F#32/33	V	Fancy steinn.	20.08.2020.	LG
DSC_0277	B	538 F#32/33		Fancy steinn.	20.08.2020.	LG
DSC_0278	B	571	V	Snið í gryfju, snýr austur.	21.08.2020.	LG

Frame	Area(s)	Context(s)	Direction of camera	Motive Description/Information	Date/Time dd.mm.yy	ID
DSC_0279	B	571	V	Snið í gryfju, snýr austur.	21.08.2020.	LG
DSC_0280	B	571	V	Snið í gryfju, snýr austur.	21.08.2020.	LG
DSC_0281	B	574	N	Gólflag fyrir miðja tóft.	21.08.2020.	LG
DSC_0282	B	574	N	Vinnumynd	21.08.2020.	LG
DSC_0283	B	575	N	Gólflag syðst í tóft.	21.08.2020.	
DSC_0284	B	571	V	Snið í gryfju, tekin frá S-N	21.08.2020.	LP
DSC_0285	B	571	V	Snið í gryfju, tekin frá S-N	21.08.2020.	LP
DSC_0286	B	571	V	Snið í gryfju, tekin frá S-N	21.08.2020.	LP
DSC_0287	B	571	V	Snið í gryfju, tekin frá S-N	21.08.2020.	LP
DSC_0288	B	571	V	Snið í gryfju, tekin frá S-N	21.08.2020.	LP
DSC_0289	B	571	V	Snið í gryfju, tekin frá S-N	21.08.2020.	LP
DSC_0290	B	571	V	Snið í gryfju, tekin frá S-N	21.08.2020.	LP
DSC_0291	B	571	V	Snið í gryfju, tekin frá S-N	21.08.2020.	LP
DSC_0292	B	571	N	Snið í gryfju, tekin frá S-N	21.08.2020.	LP
DSC_0293	B	577	A	Gólflag við ofn	21.08.2020.	LG
DSC_0294	B	577	A	Gólflag við ofn	21.08.2020.	LG
DSC_0295	B	582	N	Brúngrátt gólflag	21.08.2020.	LG
DSC_0296	B	582	S	Brúngrátt gólflag	21.08.2020.	LG
DSC_0297	B	582	S	Brúngrátt gólflag	21.08.2020.	LG
DSC_0298	B	280/281	N	Pinnaholur í S-enda	21.08.2020.	LG
DSC_0299	B	280/281	S	Pinnaholur í S-enda	21.08.2020.	LG
DSC_0300	B	583	N	Gólflag, ljós móaska	21.08.2020.	LG
DSC_0301	B	583	A	Gólflag, ljós móaska	21.08.2020.	LG
DSC_0302	B	583	A	Nærmynd	21.08.2020.	LG
DSC_0303	B	585	N	Móöskudreif frá ofni	21.08.2020.	LG
DSC_0304	B	585	S	Móöskudreif frá ofni	21.08.2020.	LG
DSC_0305	B	585	NA	Móöskudreif frá ofni	21.08.2020.	LG
DSC_0306	B	568	V	Eldri fasi á ofni	21.08.2020.	LG
DSC_0307	B	568	V	Eldri fasi á ofni	21.08.2020.	LG
DSC_0308	B	568	S	Eldri fasi á ofni	21.08.2020.	LG
DSC_0309	B	568	Photogrammetry	Eldri fasi á ofni	21.08.2020.	LG
DSC_0310	B	568	Photogrammetry	Eldri fasi á ofni	21.08.2020.	LG
DSC_0311	B	568	Photogrammetry	Eldri fasi á ofni	21.08.2020.	LG
DSC_0312	B	568	Photogrammetry	Eldri fasi á ofni	21.08.2020.	LG

Frame	Area(s)	Context(s)	Direction of camera	Motive Description/Information	Date/Time dd.mm.yy	ID
DSC_0313	B	568	Photogrammetry	Eldri fasi á ofni	21.08.2020.	LG
DSC_0314	B	568	Photogrammetry	Eldri fasi á ofni	21.08.2020.	LG
DSC_0315	B	568	Photogrammetry	Eldri fasi á ofni	21.08.2020.	LG
DSC_0316	B	568	Photogrammetry	Eldri fasi á ofni	21.08.2020.	LG
DSC_0317	B	568	Photogrammetry	Eldri fasi á ofni	21.08.2020.	LG
DSC_0318	B	590	N	Gólf við eldstæði	22.08.2020.	LG
DSC_0319	B	590	N	Gólf við eldstæði	22.08.2020.	LG
DSC_0320	B	591	N	Sandlag	22.08.2020.	LG
DSC_0321	B	591	S	Sandlag	22.08.2020.	LG
DSC_0322	B	591	A	Sandlag	22.08.2020.	LG
DSC_0323-380	A		N	Snið öskuhaugs	22.08.2020.	LG
DSC_0381	B	592	N	Lag upp við vegg	22.08.2020.	LG
DSC_0382	B	592	S	Lag upp við vegg	22.08.2020.	LG
DSC_0383	A	584		Botn öskuhaugs	22.08.2020.	AM
DSC_0384	A	584		Botn öskuhaugs	22.08.2020.	AM
DSC_0385	A	584		Botn öskuhaugs	22.08.2020.	AM
DSC_0386	A	584		Botn öskuhaugs	22.08.2020.	AM
DSC_0387	A	584		Botn öskuhaugs	22.08.2020.	AM
DSC_0388	A	584		Botn öskuhaugs	22.08.2020.	AM
DSC_0389	A	584		Botn öskuhaugs	22.08.2020.	AM
DSC_0390	A	584		Botn öskuhaugs	22.08.2020.	AM
DSC_0391	B	592		Snældusnúður F#38	22.08.2020.	LG
DSC_0392	B	592		Snældusnúður F#38	22.08.2020.	LG
DSC_0393	B	592		Snældusnúður F#38	22.08.2020.	LG
DSC_0394	B	595-611		Pinnaholur fyrir miðju húsi, við ofn	22.08.2020.	LG
DSC_0395	B	595-611		Pinnaholur fyrir miðju húsi, við ofn	22.08.2020.	LG
DSC_0396	B	595-611		Pinnaholur fyrir miðju húsi, við ofn	22.08.2020.	LG
DSC_0397	B	595-611		Pinnaholur við eystri vegg	22.08.2020.	LG
DSC_0398	B	595-611		Pinnaholur, yfirlitsmynd	22.08.2020.	LG
DSC_0399	B	595-611		Pinnaholur við eystri vegg	22.08.2020.	LG
DSC_0400	B	595-611		Pinnaholur við eystri vegg	22.08.2020.	LG
DSC_0401	B	613	A	Gólflag	22.08.2020.	LG
DSC_0402	B	613	A	Gólflag	22.08.2020.	LG
DSC_0404	B	614	SV	Lítið eldstæði og Lísabet að grafa	22.08.2020.	HM R

Frame	Area(s)	Context(s)	Direction of camera	Motive Description/Information	Date/Time dd.mm.yy	ID
DSC_0405	B	614		Lítið eldstæði	22.08.2020.	HM R
DSC_0406	B	614		Lítið eldstæði	22.08.2020.	HM R
DSC_0407	B	614		Lítið eldstæði	22.08.2020.	HM R
DSC_0408	B	614		Lítið eldstæði	22.08.2020.	HM R
DSC_0409	B	614		Lítið eldstæði	22.08.2020.	HM R
DSC_0410	B	614		Lítið eldstæði	22.08.2020.	HM R
DSC_0411	B	614		Lítið eldstæði	22.08.2020.	HM R
DSC_0412	B	614		Lítið eldstæði	22.08.2020.	HM R
DSC_0413	B	614		Lítið eldstæði	22.08.2020.	HM R
DSC_0414	B	615	S	Hellur í botni eldstæðis	22.08.2020.	LG
DSC_0415-421	B			Yfirlitsmyndir - lok rannsóknar	22.08.2020.	LG

